

Marek Cieciura

PRZEWODNIK TURYSTYCZNO-EDUKACYJNY

<https://graedu.pl/krakow>

Opisy miejsc, pytania testowe, krzyżówki

WERSJA ROBOCZA

2 stycznia 2023 r.

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	7
UWAGI WSTĘPNE	7
STRUKTURA PRZEWODNIKA	7
WYKAZ MIEJSC I SZLAKÓW	8
PUNKTY	9
AUTOMATYCZNE TŁUMACZENIE I ODCZYTYWANIE	9
WYKORZYSTYWANIE PRZEWODNIKA	10
Wykorzystywanie turystyczne	10
Wykorzystywanie edukacyjne	10
II. MIEJSCA	11
1. Tablica upamiętniająca Marka Grechutę	11
OPIS	11
PYTANIA	15
2. Tablica upamiętniająca Henryka Jaskulę	16
OPIS	16
PYTANIA	22
3. Zamek Królewski na Wawelu	23
OPIS	23
PYTANIA	25
4. Cmentarz Rakowicki	26
OPIS	26
PYTANIA	29
5. Uniwersytet Jagielloński	30
OPIS	30
PYTANIA	32
6. Tablice upamiętniające ofiary reżimu komunistycznego 1945-56	33
OPIS	33
PYTANIA	38
7. Tablica upamiętniająca Adama Zagajewskiego	39
OPIS	39
PYTANIA	44
8. Tablica upamiętniająca psa Dżoka	45
OPIS	45
PYTANIA	50

9. Tabliczka upamiętniająca Stefana Żeromskiego	51
OPIS	51
PYTANIA.....	54
10. Bazylika Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny	55
OPIS	55
PYTANIA.....	59
11. Technologiczny mural	60
OPIS	60
PYTANIA.....	60
12. Muzeum Narodowe	61
OPIS	61
PYTANIA.....	63
13. Stadion Cracovii	64
OPIS	64
PYTANIA.....	65
14. Tablica upamiętniająca wymarsz pierwszej kompanii kadrowej	66
OPIS	66
PYTANIA.....	69
15. Pałac Larischa	70
OPIS	70
PYTANIA.....	72
16. Planty	73
OPIS	73
PYTANIA.....	78
17. Muzeum Armii Krajowej	79
OPIS	79
PYTANIA.....	82
18. Pomnik Józefa Piłsudskiego	83
OPIS	83
PYTANIA.....	85
19. Pomnik zamordowanych przez hitlerowców harcerzy Szarych Szeregów z plutonu „Alicja” Kedywu AK	86
OPIS	86
PYTANIA.....	90
20. Fragment muru byłego Getta	91
OPIS	91
PYTANIA.....	93

III. DODATKOWE SPRAWDZIANY	95
WYKAZ DODATKOWYCH SPRAWDZIANÓW	95
Krzyżówki	95
Testy	95
KRZYŻÓWKI	96
Kraków w pigułce	96
Znane osoby urodzone w Krakowie	100
Wykonawcy piosenek o Krakowie	105
Aleja Gwiazd	110
Aleja Podróżników, Odkrywców i Zdobywców	113
TESTY	117
Wiedza o Krakowie	117
Miejsca w Krakowie	118
Autorzy wierszy o Krakowie	122
IV. POCZĄTEK EKSPLOATACJI.....	129
ZWROTNE INFORMACJE.....	129
Potwierdzenie rejestracji	129
Informacja o rozwiązaniu krzyżówki.....	129
WYNIKI	129
Ranking indywidualny	129
Dyplom	131
V. ZESTAWIENIA	133
WYKORZYSTYWANIE PRZEWODNIKA.....	133
RANKING ZESPOŁOWY	134
OCENA PRZEWODNIKA.....	135
VI. WERSJA DOCELOWA	139

I. WPROWADZENIE

UWAGI WSTĘPNE

Kilka lat temu została opracowany został przewodnik „Poznaj Kraków” w którym wykorzystane były strony internetowe z Wikipedii. W przewodniku było 14 miejsc podzielonych na 3 szlaki: Atrakcje turystyczne, Armia Krajowa i Szlakiem getta.

W niniejszym opracowaniu zamieszczony jest opis wersji demonstracyjnej, zawierającej po jednym miejscu dla każdego z 20 szlaków, z opisem i 3 pytaniami testowymi. Dodatkowo zamieszczone jest 5 krzyżówek i 3 testy.

Możliwe jest umieszczenie w każdym miejscu tabliczki z PCV z kodem QR udostępniającej opis miejsca, przykładowo w postaci:

Tabliczki te nie są konieczne.

Przewodnik posiada szereg unikalnych cech, m.in.: wspomaganie dotarcia do miejsc, automatyczne potwierdzanie przybycia do miejsc, podpowiedzi w pytaniach testowych i krzyżówce, automatyczne tłumaczenie i automatyczne odczytywanie opisów i pytań testowych, klasyfikacja indywidualna i zespołowa.

Przewodnik może być wykorzystywany indywidualnie przez pojedyncze osoby oraz w ramach zorganizowanego konkursu z klasyfikacją szkół.

STRUKTURA PRZEWODNIKA

Po wywołaniu przewodnika wyświetlane są następujące elementy:

- **Górne menu**
  - Wstęp – wykorzystywanie turystyczne i edukacyjne przewodnika, automatyczne tłumaczenie i odczytywanie
  - Miejsca – tabela opisana poniżej
  - Rejestracja z otrzymaniem PIN-u do drukowania dyplomu
  - Profil – możliwość zresetowania PIN-u i uzupełnienia informacji biograficznych
  - Krzyżówki – z podpowiadaniem liter i przelosowywaniem liter tworzących hasło.
  - Testy – pytania jednokrotnego wyboru z 3 możliwymi odpowiedziami.
  - Komunikacja: księga gości, ankieta i powiadomienie znajomych
  - Rankingi: indywidualny (przyznane odznaki) i zespołowy
  - Zestawienia – dostępne dla organizatora zespołowego wykorzystywania przewodnika
- **Mapa z położeniem miejsc**
- **Wybieranie szlaków**
- **Tabela miejsc z kolumnami**
  - Nazwa
  - Szlak
  - Nawigacja – wyświetlanie trasy do wybranego miejsca
  - Test

WYKAZ MIEJSC I SZLAKÓW

Lp	Numer	Miejsce	Szlak	Pi- nezka	mp3
1.	2061	Tablica upamiętniająca Marka Grechutę	Aleja Gwiazd		4
2.	2062	Tablica upamiętniająca Henryka Jaskułę	Aleja Podróżników		
3.	2000	Zamek Królewski na Wawelu	Atrakcje		
4.	2001	Cmentarz Rakowicki	Cmentarze		
5.	2002	Uniwersytet Jagielloński	Edukacja		
6.	2021	Tablice upamiętniające ofiary reżimu komunistycznego 1945-56	Katownie NKWD/UB		
7.	2063	Tablica upamiętniająca Adama Zagajewskiego	Kody miasta 1		1
8.	2064	Tablica upamiętniająca psa Dżoka	Kody miasta 2		
9.	2065	Tabliczka upamiętniająca Stefana Żeromskiego	Kody miasta 3		
10.	2022	Bazylika Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny	Kościóły		
11.	2023	Technologiczny mural na budynku AGH	Murale		
12.	2024	Muzeum Narodowe	Muzea		
13.	2025	Stadion Cracovii	Obiekty sportowe		
14.	2026	Tablica upamiętniająca wymarsz I Kampanii Kadrowej	Odzyskanie niepodległości		1
15.	2027	Pałac Larischa	Pałace		
16.	2028	Planty	Parki		1
17.	2036	Muzeum Armii Krajowej	Polskie Państwo Podziemne i AK		
18.	2037	Pomnik Józefa Piłsudskiego	Pomniki		
19.	2038	Pomnik zamordowanych przez hitlerowców harczerzy Szarych Szeregów z plutonu „Alicja” Kedywu AK	Szare Szeregi		
20.	2039	Fragment muru byłego Getta	Śladami getta		

PUNKTY

Dyscyplina	Liczba punktów
Dane biograficzne	8
Księga gości	8
Ankieta	10
Powiadom znajomego	$3 * 2 = 6$
Przybycie	100
Testy	180 (20 miejsc)
Dodatkowe testy	78 (3 testy)
Krzyżówki	170 (5 krzyżówek)
Suma	560

- Za podanie prawidłowej odpowiedzi w krzyżówce przyznawane są 2 punkty, z odejmowaniem od sumarycznego wyniku za każdą podpowiedź litery 1 punkt. W przewodniku 5 krzyżówek: z 85 hasłami (patrz początek III części). Stąd liczba punktów wynosi $85 * 2 = 170$
- Za udzielenie prawidłowej odpowiedzi na pytanie testowe przyznawane są 3 punkty, z odejmowaniem za podpowiedź 1 punktu, polegającą na skreśleniu nieprawidłowej odpowiedzi. W przewodniku jest $20 * 3 = 60$ pytań dot. miejsc, stąd liczba punktów za odpowiedzi na te pytania wynosi $60 * 3 = 180$. W 3 testach dodatkowych jest 26 pytań (patrz początek III części), stąd liczba punktów możliwych do uzyskania wynosi $26 * 3 = 78$.

Medal	Procent	Liczba punktów
	75%	420
	50%	280
	25%	140

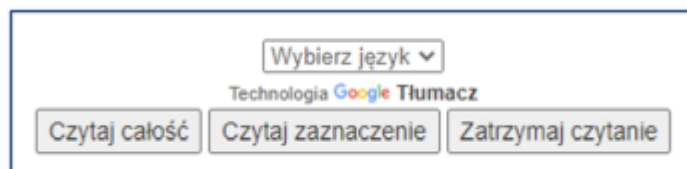
AUTOMATYCZNE TŁUMACZENIE I ODCZYTYWANIE

Automatyczne tłumaczenie i odczytywanie własnych stron internetowych

Automatyczne tłumaczenie i odczytywanie wykonywane jest z wykorzystaniem przeglądarki Chrome, możliwe jest na komputerze z systemem operacyjnym Windows i iOS oraz na smartfonie z systemem operacyjnym Android i iOS.

Dotyczy opisów miejsc i pytań testowych.

W każdym wyświetlanym pliku, widoczne są cztery przyciski: **Wybierz język** oraz **Czytaj całość**, **Czytaj zaznaczenie** i **Zatrzymaj czytanie**

Po wybraniu języka wyświetlany jest przetłumaczony tekst.

Powrót do języka polskiego zapewnia wyświetlany na górze ekranu przycisk **Pokaż oryginał**.

Kliknięcie w przycisk **Czytaj całość** uruchamia automatyczne odczytywanie całego tekstu, jego zaprzestanie umożliwia przycisk **Zatrzymaj czytanie**.

Po kliknięciu w przycisk **Czytaj zaznaczenie** należy zaznaczyć interesujący fragment tekstu, po czym automatycznie jest uruchomiane jego odczytywanie, zaprzestanie umożliwia przycisk **Zatrzymaj czytanie**

Automatyczne tłumaczenie podlinkowanych stron internetowych

Zawartość podlinkowanych stron internetowych, po ich otwarciu, można przetłumaczyć:

- na komputerze: kliknąć prawym klawiszem myszy i wybrać język
- na smartfonie: kliknąć w trzy kropki wyświetlane w prawym górnym rogu ekranu i wybrać język

Uwaga: Trzeba ustawić Chrome jako domyślną przeglądarkę, na smartfonie: Ustawienia -> Aplikacje -> Wybierz domyślne aplikacje -> Przeglądarka -> Chrome

WYKORZYSTYWANIE PRZEWODNIKA

Wykorzystywanie turystyczne

Postępowanie przy pieszym zwiedzaniu

1. Wybrać miejsca z tabeli **Wykaz miejsc**.
2. Zapoznać się z opisami wybranych miejsc klikając nazwę w tabeli **Wykaz miejsc**.
3. Zezwolić na smartfonie lub tablecie na pomiar własnej lokalizacji.
4. Odwiedzić zaplanowane miejsca korzystając z wyświetlanych tras dojścia po naciśnięciu ikony w kolumnie **Nawigacja**
5. Podać sposób przybycia po kliknięciu w przycisk **Podaj sposób przybycia**, dostępny w **Opisie miejsca** - o ile planowane lub realizowane jest edukacyjne wykorzystywanie przewodnika, wymagana jest wcześniejsza rejestracja.

Konieczne jest:

- Uprawnienie przeglądarki Chrome do korzystania z geolokalizacji (Ustawienia - Aplikacje - Chrome - Uprawnienia- Lokalizacja)
- Uprawnienie strony gaedu.pl do korzystania z geolokalizacji (Ustawienia - Uprawnienia witryn - gaedu.pl - Uprawnienia - Lokalizacja)
- Włączenie geolokalizacji (Ustawienia - Lokalizacja)
- Włączenie transmisji danych komórkowych (Ustawienia - Połączenia - Wykorzystanie danych - Sieć komórkowa)

Postępowanie przy wirtualnym zwiedzaniu

1. Wybrać miejsca z tabeli **Wykaz miejsc**.
2. Zapoznać się z opisami wybranych miejsc klikając nazwę w tabeli **Wykaz miejsc**.

Wykorzystywanie edukacyjne

1. Zarejestrować udział w zwiedzaniu klikając pozycję **Rejestracja** w górnym menu.
2. Zapoznać się z opisami miejsc klikając nazwę miejsca w drugiej kolumnie tabeli **Wykaz miejsc**.
3. Podać sposób przybycia po kliknięciu w przycisk **Podaj sposób przybycia**, dostępny w **Opisie miejsca**.

Konieczne są ustawienia podane w postępowaniu przy pieszym zwiedzaniu :

4. Odpowiedzieć na pytania testowe dotyczące wybranych miejsc klikając ikonę w tabeli **Wykaz miejsc**.
5. Wpisać się do Księgi gości, wypełnić ankietę dotyczącą przewodnika i powiadomić znajomych klikając pozycję **Komunikacja** w górnym menu.
6. Odpowiedzieć na pytania testów dodatkowych oraz rozwiązać krzyżówki.
7. Okresowo sprawdzać uzyskane punkty klikając pozycję **Ranking** w górnym menu.
8. Wydrukować dyplom wykorzystując PIN otrzymany podczas rejestracji, o ile przyznana została odznaka.

II. MIEJSCA

1. Tablica upamiętniająca Marka Grechutę

OPIS

Tablica jest umieszczona w tzw. Alei Gwiazd. Na tablicach znajdują się odciski dłoni upamiętnianych osób. Aleja znajduje się na Bulwarze Czerwieńskim, pod Wzgórzem Wawelskim, nad brzegiem Wisły. Aleja powstała w ramach wspólnego projektu władz Krakowa i radia RMF FM, pierwsza tablica była umieszczona w 2008 roku.

Aleja dzieli się na 2 części:

- gwiazdy muzyki oraz zespoły muzyczne z Polski oraz świata, m.in. Celine Dion, Budka Suflera, Krzysztof Krawczyk, Wilki, Maanam, Michael Jackson oraz Elvis Presley
- gwiazdy kina i reżyserzy filmowi, którzy gościli na Międzynarodowym Festiwalu Kina Niezależnego Off Plus Camera w 2011 roku, m.in. Luc Besson z Francji, Daniel Olbrychski, Wojciech Pszoniak, Andrzej Seweryn, Andrzej Wajda, Bogusław Linda i Bronisław Cieślak

Przewiduje się opracowanie oddzielnego przewodnika po Alei Gwiazd.

=====

Marek Michał Grechuta (ur. 10 grudnia 1945 w Zamościu, zm. 9 października 2006 w Krakowie) polski piosenkarz, poeta, kompozytor i malarz, z wykształcenia architekt.

Uznawany za najważniejszego przedstawiciela polskiej poezji śpiewanej, wykorzystywał często elementy rocka, jazz-rocka i rocka progresywnego.

Od najmłodszych lat uczył się gry na fortepianie. Ukończył zamojskie I Liceum Ogólnokształcące im. Jana Zamoyskiego. Po przeprowadzce do Krakowa podjął studia architektoniczne na Politechnice Krakowskiej. Razem z Janem Kanty Pawluśkiewiczem założył Kabaret Architektów Anawa (z francuskiego en avant – naprzód), który wkrótce się przeobraził w zespół towarzyszący mu na występach.

Grechuta debiutował w 1967 roku zdobywając drugie miejsce na Studenckim Festiwalu Piosenki w Krakowie. W 1968 roku na VI KFPP w Opolu zdobył nagrodę dziennikarzy za piosenkę "Serce", a rok później na VII KFPP jedną z głównych nagród (Nagroda TVP) za piosenkę "Wesele". Z zespołem Anawa nagrał dwie swoje pierwsze płyty – "Marek Grechuta & Anawa" z 1970 roku oraz "Korowód" z 1971. W tym roku na IX KFPP w Opolu Grechuta zdobył główną nagrodę za piosenkę "Korowód". W 1971 r. Grechuta opuścił zespół Anawa i założył inny zespół o nazwie WIEM (W Innej Epoce Muzycznej). Z zespołem tym nagrał dwa albumy – "Droga za widnokres" oraz "Magia obłoków".

Pięć lat później ponownie zaczął współpracę z Pawлуskiewiczem i pisanie muzyki do tekstów Witkacego.

W 1977 r. na XV KFPP w Opolu jego piosenka "Hop – szklanke piwa" zdobyła Nagrodę Grand Prix, również na tym festiwalu przez Krystynę Jandę wykonywana była piosenka "Guma do żucia", skomponowana i ze słowami Marka Grechuty. Grechuta był również wraz z Krzysztofem Jasińskim i Janem Kantym Pawлуskiewiczem, współautorem musicalu "Szalona lokomotywa", według Stanisława Ignacego Witkiewicza.

W 1976 r. Marek Grechuta rozpoczął, trwającą blisko 10 lat, współpracę z Piwnicą pod Baranami.

W 1979 roku nagrał płytę z pieśniami do słów poety Tadeusza Nowaka. W 1984 roku wspólnie z Krystyną Jandą nagrał płytę "W malinowym chruśniaku". Kolejną płytę wydał w 1986 roku. Przyniosła ona przebój "Wiosna, ach to Ty". W 1987 roku napisał muzykę do przedstawienia teatralnego Jana Brzechwy – "Kopciuszek". W 1989 roku wydał płytę "Krajobraz pełen nadziei". W 2000 roku została wydana antologia albumów Marka Grechuty, wydanie ponowiono w 2005 roku. W pierwszej edycji składała się z 13 płyt, w drugiej z 15. W antologii znalazły się wszystkie albumy studyjne Marka Grechuty uzupełnione o nagrania dodatkowe, m.in. radiowe i singlowe wersje utworów, wykonania koncertowe i nagrania wcześniej nie publikowane.

W roku 2003 wspólnie z grupą Myslovitz wykonał cover ich przeboju "Kraków" który znalazł się na dwupłytyowym albumie "The Best of Myslovitz". Piosenka Marka Grechuty "Dni, których nie znamy" jest hymnem stadionu miejskiego w Kielcach.

W roku 2006 na 43 KFPP w Opolu Marek Grechuta został uhonorowany Grand Prix tego festiwalu (Nagroda Prezesa TVP).

Od 1970 r. był żonaty z Danutą, miał syna Łukasza – absolwenta Akademii Sztuk Pięknych. Wziął udział w programie „Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie”, w którym poruszano sprawę zaginięcia jego syna w 1999 roku. Syn odnalazł się po 8 miesiącach.

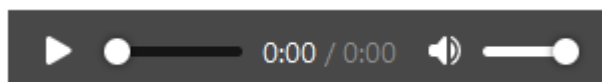
17 października 2006 r. został pochowany w Alei Zasłużonych Cmentarza Rakowickiego w Krakowie. Pogrzeb poprzedziła msza święta w Kościele Mariackim. W pogrzebie uczestniczyli m.in.: Grzegorz Turnau, Jacek Zieliński, Anna Szałapak, Jacek Wójcicki i prezydent Krakowa Jacek Majchrowski.

Za wybitne zasługi dla kultury polskiej i za osiągnięcia w działalności artystycznej Marek Grechuta został pośmiertnie odznaczony przez prezydenta Lecha Kaczyńskiego Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski.

9 października 2007, w pierwszą rocznicę śmierci artysty, na Cmentarzu Rakowickim odsłonięto jego pomnik. Uroczystość poprzedził przemarsz korowodu złożonego z przyjaciół poety i miłośników jego twórczości.

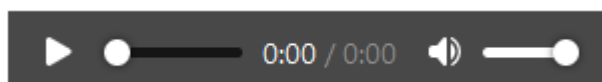
W 2009 roku powstał film dokumentalny o życiu Marka Grechuty, "Gdziekolwiek będę...", wyreżyserowany przez Piotra Poraj-Poleskiego i sfinansowany przez Państwowy Instytut Sztuki Filmowej oraz Telewizję Polską.

Nagrania

Dni, których nie znamy

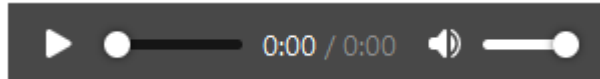
<https://www.youtube.com/watch?v=oG6pEolAKm8>

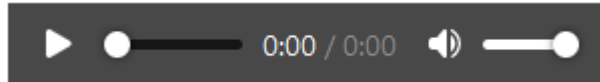

Nie dokazuj

<https://www.youtube.com/watch?v=gIKDhBuoRU>

Marek Grechuta / Anawa - Wiosna - ach to ty
<https://www.youtube.com/watch?v=3NQnnhIRWmc>

Myslovitz & Marek Grechuta - Kraków
<https://www.youtube.com/watch?v=qKV3KATvI74&t=45s>

Zdjęcia

Polożenie Alei Gwiazd

Zespół Anawa: Jan Kanty Pawluśkiewicz (fortepian), Marek Grechuta (śpiew), Tadeusz Kożuch (skrzypce, altówka), Anna Wójtowicz (wolonczela), Tadeusz Dziedzic (gitara), Jacek Ostaszewski (kontrabas)

Wspólna sesja nagraniowa zespołu Myslovitz i Marka Grechuty, nowa wersja piosenki "Kraków".
Zyskała nową aranżację i drugi wokół w wykonaniu Marka Grechuty

Pogrzeb Marka Grechuty <https://muzyka.interia.pl/zdjecia/zdjecie,ild,1651788,iAld,136442>

Grób Marka Grechuty w Alei Zasłużonych Cmentarza Rakowickiego w Krakowie

Źródła

1. https://www.tekstowo.pl/wykonawca,marek_grechuta.html
2. https://pl.wikipedia.org/wiki/Marek_Grechuta
3. <https://jedynka.polskieradio.pl/artykul/902448>
4. <https://culture.pl/pl/tworca/anawa>

PYTANIA

Wydana w 2000 roku antologia albumów Marka Grechuty składała się z ... płyt

- 9
- 11
- 13

Zespół z którym Marek Grechuta wykonał piosenkę „Kraków” to ...

- Anawa
- Myslovitz
- Wiem

Najwyższe odznaczenie jaki otrzymał Marek Grechuta to Krzyż ... Orderu Odrodzenia Polski

- Komandorski
- Oficerski
- Kawalerski

2. Tablica upamiętniająca Henryka Jaskułę

OPIS

Tablica jest umieszczona w tzw. Alei Podróżników, Odkrywców i Zdobywców. Aleja znajduje się w Krakowie przy ulicy Lema. Powstała wzdłuż ścieżki pieszo-rowerowej w sąsiedztwie Tauron Areny. W Alei zasadzono dęby przed którymi znajdują się postumenty z tablicami opisującymi sylwetki uhonorowanych podróżników.

Projekt realizowany jest przez Fundację Klub Podróżników Śródziemie. Tablice były umieszczane w pięciu etapach:

- 2017 r. 30 osób, m.in.: Leszek Cichy - pierwszy Polak który skompletował do 1999 roku Koronę Ziemi, Aleksander Doba - pierwszy człowiek w historii, który samotnie przepłynął kajakiem Ocean Atlantycki z Afryki do Ameryki Południowej, Arkady Fidler - przyrodnik i podróżnik, Tony Halik - podróżnik i fotograf, Jerzy Kukuczka - jako drugi człowiek na Ziemi zdobył Koronę Himalajów i Karakorum, Wanda Rutkiewicz - jako trzecia kobieta na świecie i pierwsza Europejka stanęła na Mount Evereście, Leonid Teliga - pierwszy Polak, który samotnie okrążył Ziemię na drewnianym jachcie, Krzysztof Wielicki - piąty człowiek na Ziemi, który zdobył Koronę Himalajów i Karakorum.
- 2018 8 osób, m.in. Olgierd Budrewicz - dziennikarz i podróżnik) oraz Ryszard Kapuściński - dziennikarz
- 2019 4 osoby, m.in.: Jerzy Leon Jeliński - pierwszy Polak, który objechał samochodem cały świat oraz Andrzej Bargiel - pierwszy człowiek, który zjechał na nartach z wierzchołków K2 oraz Broad Peak
- 2020 6 osób, m.in.: Henryk Jaskuła - pierwszy Polak, który samotnie, bez zawijania do portów okrążył Ziemię oraz Leon Mroczkiewicz i Tadeusz Perkitny - przed wojną odbyli wyprawę dookoła świata.

Przewiduje się opracowanie oddzielnego przewodnika po Alei Podróżników.

=====

Henryk Jaskuła (ur. 22 października 1923 w Radziszowie, zm. 14 maja 2020 w Przemysłu) – pierwszy Polak, który jachtem samotnie opłynął glob ziemski, bez zawijania do portów i przyjmowania pomocy z zewnątrz. Rejs na „Darze Przemysła” rozpoczął i zakończył w Gdyni po przepłynięciu 32 200 mil morskich i 344 dniach żeglugi, ustanawiając rekord świata w długości przebywania na morzu non stop w rejsie samotnym. Dotychczas jego bezprecedensowy wyczyn nie został przez nikogo powtórzony.

W 1932 wyemigrował z matką i bratem w ślad za ojcem do Argentyny. Studiował na wydziale inżynierii elektromechanicznej Uniwersytetu La Plata.

W 1946 r. powrócił do Polski, aby pomóc w jej powojennej odbudowie.

Kontynuował studia w Krakowie na wydziale elektromechanicznym AGH. W roku 1951 obronił pracę magisterską pt. „Automatyka turbin”.

Po studiach osiadł wraz z żoną Zofią w jej rodzinnym Przemysłu, gdzie aż do emerytury pracował w biurach projektów. Początkowo pasjonował się taternictwem, ale od 1962 bez reszty poświęcił się żeglarstwu. W 1963 zdobył stopień sternika jachtowego w Ośrodku Szkolenia Morskiego w Jastarni, a w 1971 uzyskał stopień jachtowego kapitana żeglugi wielkiej.

Jednym z przełomowych momentów jego kariery było opłynięcie na jachcie „Euros” przylądka Horn i późniejszy rejs powrotny non stop z Buenos Aires do Gdańska, gdy sam dowodził jego załogą.

Przygotowania do odbycia rejsu solo non stop dookoła świata rozpoczął już w 1969 r. Budowę jachtu mocno wspierały władze regionu i mieszkańcy Przemysła. Armatorem jachtu, któremu nadano imię „Dar Przemysła” zostało województwo przemyskie.

Informacje o jachcie

- Dane techniczne
  - Wyporność 14 t
  - Długość całkowita 14,20 m
  - Długość linii wodnej 13,26 m
  - Szerokość 3,72 m
  - Zanurzenie 2,1 m
- Ożaglowanie
  - Typ ożaglowania kecz
  - Liczba żagli 4
  - Powierzchnia ożaglowania 80 m²
  - Liczba masztów 2
- Napęd mechaniczny
  - Silnik Volvo Penta
  - Moc silnika 35 KM

Henryk Jaskuła wyruszył w swój rejs 12 czerwca 1979. Na pokładzie miał radioodbiornik oraz radio UKF do łączności na krótkim dystansie. Nie posiadał sprzętu radiowego, którym mógłby skutecznie wezwać pomoc. Nie miał także tratwy ratunkowej. Nie dostał jej, gdyż jej atest kończył się cztery miesiące przed planowanym końcem rejsu, a na kupno nowej nie było czasu. Jako zapasy żywności służyły mu konserwy mięsne Baltony, grochówka od wojska, chleb w dwukilogramowych porcjach, 500 litrów wody (z czego zużył 300, dzięki wykorzystaniu deszczówki), 24 butelki spirytusu, kilka piw i win.

Trasa wiodła z Bałtyku na Morze Północne, Atlantyk, wokół Przylądka Dobrej Nadziei, potem Ocean Indyjski, na południe od Australii i Nowej Zelandii. Opłynąwszy Horn, Kapitan skierował się na północ, zamykając 13 lutego 1980 r. pętlę wokołoziemską. Przed kpt. Jaskułą takie rejsy non stop pomyślnie zakończyli tylko dwaj żeglarze: Robin Knox-Johnston i Chay Blyth. 20 maja 1980, w dniu triumfalnego powrotu do Gdyni padły znamienne słowa wykrzyknięte przez Kapitana do oczekującego go, kilkutyśięcznego tłumu: „Polsko kochana, Twój syn powrócił”.

Rejs trwał 344 dni, do Gdyni, gdzie dotarł 20 maja 1980 roku..

W oparciu o zapisy poczynione w czasie rejsu kapitan Henryk Jaskuła napisał książkę pt. Non stop dookoła świata liczącą 340 stron i wydaną przez Wydawnictwo Morskie w serii Sławni żeglarze w 1983 w nakładzie 40 tysięcy egzemplarzy.

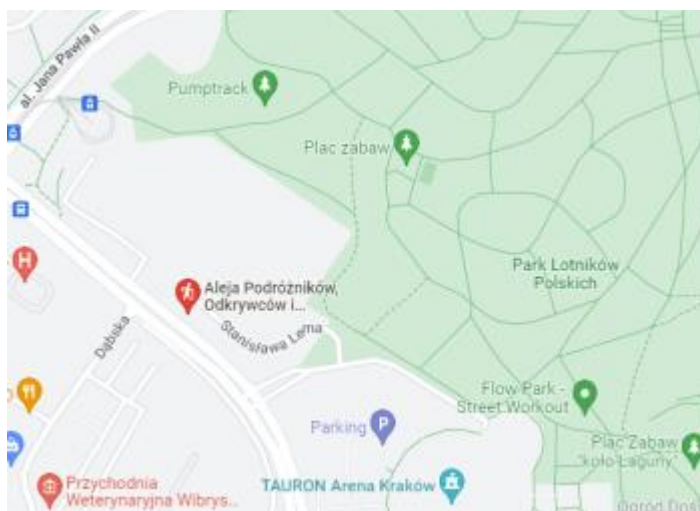
Za całokształt żeglarskich dokonań odznaczony m.in. Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, został Honorowym Obywatелеm Przemysła, honorowym członkiem PZZ, otrzymał też prestiżowego SUPER KOLOSA.

Dokonania Kapitana upamiętniają płyty w Alei Żeglarzy w Nowym Warpnie i na przemyskim Rynku. Z okazji 40 rocznicy zakończenia historycznego rejsu , w Przemysłu ogłoszono 2020 r. Rokiem Kapitana Henryka Jaskuły.

Zmarł 14 maja 2020 w Przemysłu w wieku 96 lat.

Henryk Jaskuła, na mocy wcześniejszej decyzji, po śmierci przekazał swoje ciało nauce. Jego prochy spoczną w 19 maja 2023 r. w rodzinnym grobie na Cmentarzu Zasańskim w Przemysłu, obok małżonki Zofii.

Zdjęcia

Położenie Alei

Dar Przemysła w gdyńskim porcie (rok 1985)

Dar Przemysła wypływa z portu

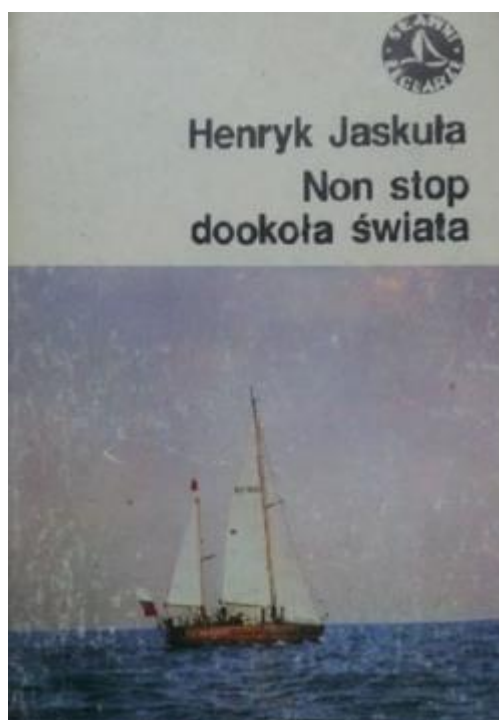
kpt. Henryk Jaskuła na Darze Przemysła

Kpt. Henryk Jaskuła wpływa do portu w Gdyni

*
Trasa okołoziemskiego rejsu kpt. Henryka Jaskuły

Książka autorstwa Henryka Jaskuły

Kapitan Henryk Jaskuła w redakcji „Życia Podkarpackiego”. Ostatnie zdjęcie kapitana Henryka Jaskuły zrobione w redakcji „Życia Podkarpackiego”, maj 2007 r.

Odsłonięcie tablicy w Alei Podróżników 10 października 2020 roku

Tablica upamiętniająca Henryka Jaskułę umieszczona w chodniku na Rynku w Przemyślu

Źródła

1. <https://klubpodroznikow.com/181-aleja-podroznikow/3228-henryk-jaskula>
2. https://pl.wikipedia.org/wiki/Henryk_Jasku%C5%82a
3. <https://dziennikpolski24.pl/krakow-radziszow-kpt-jaskula-upamietniony-w-alei-podroznikow-odkrywcow-i-zdobywcow-to-pierwszy-polak-ktory-oplynal-kule-ziemskie/ga/c1-15227906/zd/45902510>
4. <https://periplus.pl/archiwa/12353>
5. https://pl.wikipedia.org/wiki/Dar_Przemy%C5%9Bla

PYTANIA

Henryk Jaskuła był ... Polakiem, który samotnie opłynął świat pod żaglami.

- pierwszym
- drugim
- trzecim

Długość jachtu ... metrów

- 14,2
- 16,2
- 18,2

Rejs dookoła świata trwał ... dni

- 244
- 294
- 344

3. Zamek Królewski na Wawelu

OPIS

Zamek Królewski na Wawelu to zamek obronno-rezydencyjny w Krakowie, na wzgórzu Wawelskim.

Mają w nim siedzibę Państwowe Zbiory Sztuki - Zamek Królewski na Wawelu, muzeum o powierzchni 7040 m² z 71 salami wystawowym.

Zamek był na przestrzeni wieków wielokrotnie rozbudowywany i odnawiany. Liczne pożary, grabieże i przemarsze obcych wojsk, połączone z niszczeniem rezydencji powodowały, iż obiekt wielokrotnie odbudowywano w nowych stylach architektonicznych oraz remontowano jego szatę zewnętrzną, a także przekształcano i zmieniano wygląd i wyposażenie wnętrza.

W Zamku znajduje się 8 ekspozycji stałych:

- Skarbiec Koronny i Zbrojownia
- Sztuka Wschodu. Namioty tureckie
- Zbrojownia
- Skarbiec Koronny
- Reprezentacyjne Komnaty Królewskie
- Prywatne Apartamenty Królewskie
- Wawel Zaginiony
- Wawel Odzyskany

Zdjęcia

Sala Senatorska

Sypialnia Wazów

Sala Pod Ptakami

Piśmiennictwo

1. https://pl.wikipedia.org/wiki/Zamek_Kr%C3%B3lewski_na_Wawelu
2. <https://wawel.krakow.pl/co-zwiedzac>

PYTANIA

Liczba sal wystawowych

- 51
- 61
- 71

Liczba ekspozycji stałych

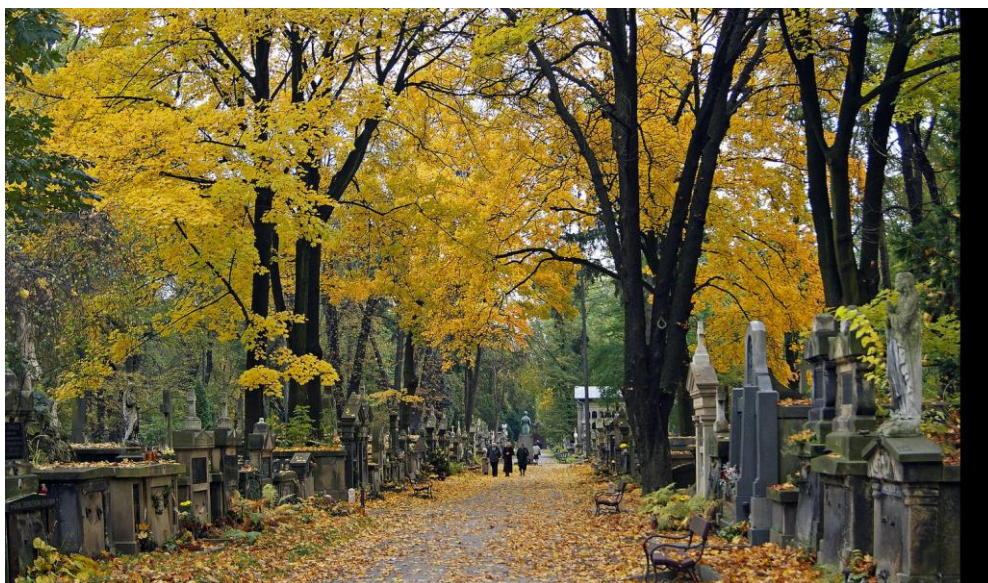
- 6
- 8
- 10

Powierzchnia zamku: ponad ...tys. metrów kwadratowych

- 7
- 9
- 11

4. Cmentarz Rakowicki

Główna aleja

OPIS

Cmentarz Rakowicki to najstarsza nekropolia Krakowa, założona w 1801-2 r. na terenie podmiejskiego wówczas folwarku Bosackiego, w związku z wydanym zakazem pochówków na dotychczas istniejących cmentarzach przykościelnych w obrębie miasta. Teren wykupiły od zakonu Karmelitów Bosych władze austriackie, a koszt urządzenia cmentarza pokryło miasto Kraków i okoliczne gminy. Pierwszy pogrzeb miał miejsce w styczniu 1803r. Apolonii z Lubowieckich Bursikowej, zmarłej 15 I 1803 r. osiemnastoletniej mężatki. Pierwotny grób Bursikowej nie przetrwał, jednak w 1865 r. odpisana została z niego inskrypcja. W styczniu 2003 r., gdy obchodzono 200-lecie założenia nekropolii, odtworzono ową płytę, której poświęcenia dokonał Franciszek Macharski.

Nazwa cmentarza pochodzi od nazwy drogi (obecnie ulicy Rakowickiej) wiodącej do odległej o 2 km wsi Rakowice.

Cmentarz Rakowicki był kilkakrotnie powiększany (w 1863, 1885 i 1933 r.), a w jego obręb włączono także założony w pobliżu w 1920 cmentarz (wojskowy).

Najstarsza część Cmentarza Rakowickiego została rozplanowana w 1839 r. przez znanego architekta Karola Kremiera, jako charakterystyczny plan bramy - symbol przejścia od doczesności do wieczności. W centralnym punkcie tego właśnie założenia wzniesiono w latach 1861-62 r. kaplicę (na miejscu wówczas istniejącej drewnianej) p.w. Zmartwychwstania Chrystusa Pana, ufundowaną, a później ofiarowaną miastu przez rodzinę bankierów krakowskich - Ludwika i Annę Helclów.

Nekropolia jest miejscem pochówku krakowian, zarówno zwykłych obywateli miasta, jak i tych zasłużonych: twórców kultury, naukowców, przedstawicieli znanych rodów, działaczy niepodległościowych, politycznych i społecznych, uczestników ruchów niepodległościowych, powstań, obu wojen światowych i innych.

Cmentarz Rakowicki jako pomnik kultury narodowej, miejsce spoczynku wielu zasłużonych osób, a także wartościowy zespół zabytków sztuki nagrobnej, został w 1976 r. decyzją Urzędu Miasta Krakowa wpisany do rejestru zabytków (nr rejestru A-584).

Część nagrobków jest dziełem znanych architektów, m.in. Teofila Żebrowskiego, Feliksa Księżarskiego, Sławomira Odrzywolskiego, Jakuba Szczepkowskiego, a także rzeźbiarzy: Tadeusza Błotnickiego, Wacława Szymanowskiego, Karola Hukana i innych.

Cmentarz zajmuje powierzchnię prawie 42,18ha, której znajduje się ok. 75 tys. grobów.

Wojskowa część cmentarza przy ul. Prandoty została utworzona w 1920 r. na terenie dawnego placu ćwiczeń saperów jako prostokąt podzielony na 10 kwater. Pierwszymi chowanymi tu osobami byli zmarli w wyniku ran lub chorób żołnierze i oficerowie Wojska Polskiego i członkowie ich rodzin. Znajduje się tam m.in. pomnik żołnierzy Armii Kraków tu pochowanych. Pomnik odsłonięto w 1990 r., trzy lata później złożono przy nim 52 urny z ziemią z pól bitewnych Armii Kraków oraz z Katynia, Ostaszkowa i Miednoje. Odrębne kwatery mają tutaj żołnierze niemieccy. Krakowską młodzież, poległą w latach 1914-1920 upamiętnia pomnik wystawiony w 1926 r. Własną kwaterę mają także żołnierze Armii Czerwonej. Przeniesiono do niej w 1997 r. groby spod Barbakanu. Prostotą założenia wyróżnia się tutaj kwatera lotników brytyjskich.

Miejszem najczęściej odwiedzanym jest grób rodziców papieża Jana Pawła II - Emilii z Kaczorowskich i Karola Wojtyły oraz brata papieża - Edmunda Wojtyły. Pobytu Jana Pawła II na Cmentarzu Rakowickim i jego modlitwę przy grobie najbliższych upamiętnia odsłonięty w dniu 9 kwietnia 2005 r. pomnik wykonany przez prof. Czesława Dźwigaję, zrealizowany staraniem ZCK. Pomnik został artystycznie odlany w brązie, przedstawia Jana Pawła II z dłońmi trzymającymi różaniec wspartymi na klęczniku.

Uwagi

Pod adresem <https://graedu.pl/rakowicki> dostępna jest wersja przewodnika po Cmentarzu Rakowickim w poprzedniej postaci (bez możliwości automatycznego odczytywania i tłumaczenia). Planowana jest jej aktualizacja do postaci przewodnika po Krakowie oraz rozszerzenie o kolejne groby.

Zdjęcia

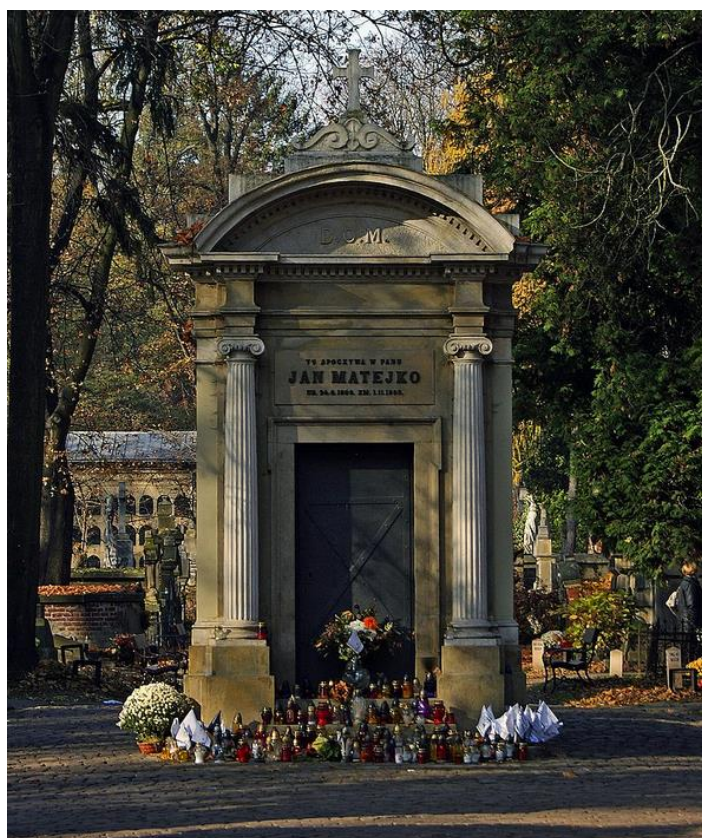

Kaplica Zmartwychwstania Pańskiego

Grób [Ignacego Daszyńskiego](#)

Grobowiec Jana Matejki

Piśmiennictwo

1. https://www.zck-krakow.pl/13/graveyards/2/cmentarz_rakowicki
2. https://pl.wikipedia.org/wiki/Cmentarz_Rakowicki

PYTANIA

Powierzchnia cmentarza ... ha

- 32,18
- 42,18
- 52,18

Liczba grobów ... tys.

- 65
- 75
- 85

Liczba kwater w wojskowej części cmentarza

- 6
- 8
- 10

5. Uniwersytet Jagielloński

Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego ul. Gołębia 24

OPIS

Uniwersytet Jagielloński to polski publiczny uniwersytet w Krakowie, najstarsza polska uczelnia, jeden z najstarszych uniwersytetów na świecie.

Uczelnia powstała staraniem króla Kazimierza III Wielkiego 12 maja 1364 roku i była drugą uczelnią uniwersytecką po uniwersytecie praskim (1348 r.) w tej części Europy.

W skład Uniwersytetu wchodzi trzynaście wydziałów głównych:

- Wydział Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii
- Wydział Biologii
- Wydział Chemii
- Wydział Filologiczny
- Wydział Filozoficzny
- Wydział Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej
- Wydział Geografii i Geologii
- Wydział Historyczny
- Wydział Matematyki i Informatyki
- Wydział Polonistyki
- Wydział Prawa i Administracji
- Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych
- Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej

oraz trzy wydziały Collegium Medicum:

- Wydział Lekarski
- Wydział Farmaceutyczny
- Wydział Nauk o Zdrowiu

Uniwersytet w liczbach:

- Liczba kierunków 168
- Nauczyciele akademicki 4737, w tym profesorowie zwyczajni 586
- Pracownicy niebędący nauczycielami akademickimi 3998

- Studenci 34432
- Doktoranci 1890
- Słuchacze studiów podyplomowych 2275

W 2021 roku w rankingu szkół wyższych miesięcznika *Perspektywy* Uniwersytet został sklasyfikowany jako najlepsza uczelnia wyższa w Polsce.

Uniwersytet Jagielloński posiada cztery odrębne kampusy oraz budynki rozproszone po różnych częściach Krakowa, poza kampusami.

Uniwersytet Jagielloński użytkuje ponad 100 budynków na terenie całego miasta. Najstarsze budynki uniwersyteckie znajdują się na Starym Mieście, w jego zachodniej części skupionej wzdłuż ulic: Gołębiej, św. Anny i Jagiellońskiej. Tutaj też znajduje się wybudowane w 1887 Collegium Novum, które jest siedzibą władz Uniwersytetu: rektora i dziekanów. Powstało ono niedaleko najstarszego budynku uniwersyteckiego w Polsce Collegium Maius, który od 1400 był kolegium profesorów, a obecnie znajduje się tu muzeum Uniwersytetu. Kilka budynków znajduje się w innych częściach Starego Miasta, zwłaszcza przy ulicy Grodzkiej w Krakowie i Rynku Głównym.

Uniwersytet Jagielloński prowadzi 10 muzeów, które prezentują zbiory dotyczące historii uniwersytetu i niektórych jego wydziałów, oraz zbiory eksponatów z wybranych dziedzin gromadzonych przez stulecia przez krakowskich naukowców. Najcenniejsze zbiory znajdują się w Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego, które mieści się w historycznym budynku Collegium Maius. Znajdują się tam m.in. Globus Jagielloński, jeden z pierwszych globusów, na którym oznaczono nowy kontynent – Amerykę, przyrządy używane przez Mikołaja Kopernika, drewnianą rzeźbę króla Kazimierza Wielkiego z XIV wieku oraz wiele innych cennych eksponatów.

Zdjęcia

Collegium Maius

Piśmiennictwo

1. https://pl.wikipedia.org/wiki/Uniwersytet_Jagiello%C5%84ski
2. <https://www.uj.edu.pl/universytet-z-collegium-medicum/statystyki>

PYTANIA

Liczba wydziałów

- 12
- 14
- 16

Liczba studentów, ponad ... tys.

- 29
- 34
- 39

Liczba nauczycieli akademickich, ponad ... tys.

- 4,2
- 4,7
- 5,2

6. Tablice upamiętniające ofiary reżimu komunistycznego 1945-56

Mur więzienia przy ul. Montelupich 7
Odsłonięcie w listopadzie 2019 r.

OPIS

Tablice zaprojektował społecznie profesor krakowskiej ASP rzeźbiarz Jerzy Nowakowski, a ufundował prezydent Krakowa Jacek Majchrowski. O ich umieszczenie na murze więziennym zabiegał prezes Związku Konfederatów Polski Niepodległej 1979-89 Krzysztof Bzdyl, wspierany przez Porozumienie Organizacji Kombatanckich i Niepodległościowych.

Na tablicach znajduje się napis:

*Zginęli za wolną i niepodległą Polskę/zamordowani przez komunistycznych oprawców/
w latach 1945-1956/w więzieniu/przy ulicy Montelupich*

a następnie nazwiska 68 patriotów polskich zamordowanych przez komunistyczne władze w latach 1945 – 1956, walczących o wolną Polskę w różnych organizacjach m.in. w AK, Narodowych Siłach Zbrojnych, Batalionach Chłopskich, PPS, Polskiej Podziemnej Armii Niepodległościowej oraz w Zrzeszeniu "Wolność i Niezawisłość".

10 z nich w momencie pozbawienia życia liczyło nie więcej niż 20 lat. 33 osoby w chwili śmierci miały od 21 do 25 lat. W wieku powyżej 25 lat do 30 zostało zabitych 11 osób. W grupie najstarszych, powyżej 30 roku życia, zostało zabitych 14 osób.

15 osób rozstrzelano w 1946, 21 w 1947 – zarówno przed, jak i po tzw. amnestii. Na 10 osobach karę śmierci wykonano w 1948; 6 zabito w 1949, jak i w 1950; 8 1951, natomiast w 1954 pozbawiono życia 2 osoby.

Wśród nich byli:

- Henryk Adamus (ur. 21 stycznia 1927 r. w Witowicach w pow. Miechowski). Ukończył sześć klas szkoły powszechnej; z zawodu ślusarz. Podczas okupacji był żołnierzem 106. DP AK w

grupie Juliusza Nowaka ps. „Babinicz”. Założyciel organizacji Armia Podziemna w Wolbromiu Skazany 22 stycznia 1951 r. na karę śmierci, stracony 6 marca 1951 r.

- Wiesław Budzik (ur. 4 grudnia 1920 r. w Łękawicy) kadet II RP. Współpracował z ZWZ. W maju 1941 r. został aresztowany przez gestapo. Przebywał najpierw w więzieniu w Tarnowie, następnie kolejno w KL Gross-Rosen i w Hersbruck, filii KL Flossenbürg. Po wojnie wstąpił do oddziału NZW Tadeusza Gajdy „Tarzana”. Aresztowany 4 sierpnia 1946 r. Zamordowany 21 października 1946 r.

Sądzeni w trwającym od 11 sierpnia 1947 w procesie pokazowym siedemnastu członków II zarządu WiN i działaczy Polskiego Stronnictwa Ludowego:

- Alojzy Kaczmarczyk (ur. 31 maja 1896 w Paczółtowicach) - podpułkownik piechoty Wojska Polskiego. W 1943 objął stanowisko szefa wydziału wojskowego Okręgu Kraków Armii Krajowej. W 1945 roku został kierownikiem Komórki Doradztwa Politycznego Obszaru Południowego WiN, następnie był kierownikiem Doradczego Komitetu Politycznego przy II Zarządzie WiN. We wrześniu 1946 roku został aresztowany przez UB.
- Walerian Józef Tumanowicz, ps. „Jagodziński” (ur. 1 marca 1894 w Banilli Ruskiej) – Ormianin, żołnierz Legionów Polskich, major piechoty Wojska Polskiego, oficer ZWZ-AK oraz DSZ, „NIE” i WiN. Został aresztowany przez [UB](#) 22 października 1946 w Krakowie.
- Józef Ostafin, ps. „Chudy”, „Ludwik”, „Miłosz” (ur. 7 marca 1894 w Sułkowicach – polski inżynier rolnictwa, nauczyciel, polityk, legionista, członek POW, powstaniec śląski, poseł na Sejm II RP IV i V kadencji, kapitan artylerii rezerwy Wojska Polskiego, oficer AK i WiN. W odsłonięciu tablic brały udział m.in. córki Józefa Ostafina.

Sądzeni w 1949 r. w budynku więzienia w pokazowej rozprawie sądu wojskowego:

- **Ks. Władysław Gurgacz** - jezuita, kapłan, ale także mistyk i malarz. Po wojnie stał się znany komunistom z bardzo odważnych kazań, w których nie atakował państwa komunistycznego, ale materializm, w których wskazywał na to, jakie spustoszenie w ludzkiej duszy przynoszą jakiegokolwiek związki z komunizmem. Kontakt z nim nawiązał dowódca PPAN Stanisław Pióro „Mohort” i został kapelanem „Wyklętych”.
- **Ppor. Stefan Balicki „Bylina” (1922-1949)** jako nastoletni chłopiec bronił Warszawy w 1939 r. W czasie II wojny światowej działał w konspiracji koło Krosna. Gdy te tereny zostały zajęte przez Armię Czerwoną, wstąpił do Ludowego Wojska Polskiego. Walczył o Kołobrzeg, Wał Pomorski, został ciężko ranny podczas przeprawy przez Odrę. Po wojnie osiedlił się na Dolnym Śląsku, lecz gdy komuniści zaostrzyli represje wobec przeciwników sowietyzacji Polski, pojechał na Sądecczyznę i przyłączył się do konspiracji niepodległościowej. Ze względu na duże doświadczenie został jednym z dowódców oddziału „Żandarmeria” Polskiej Podziemnej Armii Niepodległościowców.
- **St. Sierż. Stanisław Szajna ps. „Orzeł” (1924-1949)** pochodził z ziemi lwowskiej. W czasie II wojny światowej związał się z AK. Uczestniczył w obronie polskich osiedli przed nacjonalistami ukraińskimi, a później w akcji „Burza”. Po wojnie włączył się w konspiracyjne działania niepodległościowe. W 1948 r. przystąpił do działającego w powiecie nowosądeckim oddziału „Żandarmeria” PPAN. Jego podstawowym zadaniem była ochrona kapelana oddziału, ks. Władysława Gurgacza.

Sąd wydał na nich wyrok śmierci. Wyrok przez rozstrzelanie wykonano 14 września 1949 r. , niespełna miesiąc później, na podwórku więzienia przy ulicy Montelupich.

Więzenie przy ul. Montelupich

W budynku najpierw mieściło się więzienie garnizonowe Armii Austro-Węgier, następnie cywilne.

Podczas II wojny światowej w budynku przy Montelupich znajdowało się hitlerowskie więzienie policyjne podlegające Gestapo. W latach 1940–1944 więzionych było tu ok. 50 000 osób.

Przetrzymano tu m.in. profesorów Uniwersytetu Jagiellońskiego, aresztowanych podczas wymierzonej przeciwko polskiej inteligencji akcji Sonderaktion Krakau.

Słynny skoczek narciarski i kurier ZWZ Stanisław Marusarz uciekł z towarzyszem z celi więzienia w 1940 r.

Na terenie więzienia miały miejsce masowe egzekucje więźniów, z których część mordowano także w okolicach Krakowa (Podłęże i fort 49 „Krzyszawice”). Większość aresztowanych, po ciężkich przesłuchaniach, wywożono do obozów koncentracyjnych Auschwitz-Birkenau i Płaszów.

Egzekucja 100 Polaków w Podłężu, wywiezionych z więzienia Montelupich, miała miejsce 2 lutego 1944 roku. Niemcy wzięli odwet za dokonanie 29 stycznia przez partyzantów Armii Krajowej z oddziału „Błyskawica”, nieudanego zamachu na generalnego gubernatora Hansa Franka, który jechał pociągiem do Lwowa. Egzekucji dokonano na rozkaz dowódcy policji i SS Wilhelma Koppego, wykonali ją członkowie Gestapo, SS i Schutzpolizei (Schupo). Na terenie Krakowa SS i Gestapo rozstrzelało w masowej egzekucji 1000 ludzi z więzienia Montelupich, na wzgórzu przy ul. Kamedulska-Glinnik. 29 stycznia 1944 roku z więzienia wywieziono do miejscowości Pełkinie 24 żołnierzy AK, gdzie zostali rozstrzelani w odwecie za odbicie w dniu 19 stycznia 1944 roku ujętego wcześniej członka ruchu oporu.

Po 1945 roku w budynku znajdowało się ciężkie centralne więzienie karno-śledcze Urzędu Bezpieczeństwa i NKWD, przez które przeszło kilka tysięcy polskich żołnierzy, głównie z AK i WiN-u, z których część wywieziono w głąb ZSRR na zesłanie i członków Ukraińskiej Powstańczej Armii. W więzieniu wykonywano także pod koniec lat 40. kary śmierci na członkach niemieckiej załogi obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau, skazanych w pierwszym procesie oświęcimskim. Z więzienia ostatni transport złożony m.in. z żołnierzy AK odjechał do Związku Sowieckiego 23 kwietnia 1945 r., zaraz po zatrzymaniu komendanta Okręgu AK płk. Przemysława Nakoniecznikoffa-Klukowskiego.

Polskim komunistom przekazano więzienie na początku 1946 r. i wkrótce zaczęto kierować tu osadzonych przy Senackiej. W 1949 r. Montelupich zostało Centralnym Więzieniem Karno-Śledczym - głównym więzieniem miasta.

W Areszcie Śledczym na Montelupich w Krakowie powstał niezwykle mural. Kamil Kuzko z krakowskiej ASP stworzył jeden z największych w Polsce street art'owych obrazów w więziennych murach. Motywem przewodnim są okna i historia Stanisława Marusarza, polskiego skoczka narciarskiego, który w czasie II wojny światowej trafił do więzienia na Montelupich i ... udało mu się uciec. Mural pokazuje jak wychodzi przez okno swojej celi na pierwszym piętrze.

Zdjęcia

Uroczystość pod więzieniem, 23 listopada 2015

Uroczystość pod więzieniem, 3 listopada 2021 r.

Mural na dziedzińcu więzienia

Piśmiennictwo

1. <https://dzieje.pl/aktualnosci/krakowtablica-upamietniajaca-ofiary-rezimu-komunistycznego-1945-56>
2. <https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/edukacja/przystanek-historia/122242,Kaczmarczyk-Ostafin-Tumanowicz-Trzy-ofiary-procesu-krakowskiego.html>
3. <https://krakow.tvp.pl/45187636/upamietnienie-ofiar-komunizmu>
4. https://pl.wikipedia.org/wiki/Wi%C4%99zienie_Montelupich
5. <https://nczas.com/2019/09/14/zabili-ich-komunisci-w-krakowie-odslonieto-tablice-upamietniajaca-dzialaczy-niepodleglosciowych-zamordowanych-w-wiezieniu-na-montelupich/>
6. <https://plus.dziennikpolski24.pl/wielkie-ucieczki-z-wiezienia/ar/c15-15247166#!>

7. <https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/ksiazki/93186,Stefan-Balicki-Bylina-Stanislaw-Szajna-Orzel-Broszura-edukacyjna-PDF.html>
8. <https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/59224,Wieslaw-Budzik-ps-Roland-1920-1946.html>
9. https://pl.wikipedia.org/wiki/J%C3%B3zef_Ostafin
10. https://lovekrakow.pl/aktualnosci/tajemnice-aresztu-przy-montelupich_9547.html
11. <https://get.google.com/albumarchive/103511753291993799832/album/AF1QipOvUwsLwml4zKWj39JpPS3oscnsMKHmWRnPvvg>
12. <https://www.radiokrakow.pl/galerie/mural-w-areszcie-sledczym-na-montelupich-110715-fot-materialy-prasowe/3/>

PYTANIA

Na tablicy umieszczone są nazwiska ... patriotów polskich zamordowanych przez komunistyczne władze w latach 1945 – 1956

- 58
- 68
- 78

Z więzienia ostatni transport złożony m.in. z żołnierzy AK odjechał do Związku Sowieckiego 23 ... 1945 r.,

- lutego
- kwietnia
- czerwca

Zamordowany w więzieniu ksiądz ... to

- Władysław Gurgacz
- Stefan Balicki
- Stanisław Szajna

7. Tablica upamiętniająca Adama Zagajewskiego

OPIS

Jest to jedna z tabliczek umieszczonych na ponad stu ławkach na Plantach. Tabliczki są zadedykowane literackim patronom, są wśród nich: Tadeusz Kantor, Adam Mickiewicz, Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, Józef Tischner, Andrzej Bursa, Dagny Juel Przybyszewska, Stanisław Lem, Wisława Szymborska, Helena Modrzejewska, Anna Szałapak, Maciej Wojtyszko, Stefan Wilkanowicz i Konrad Celtis.

Projekt jest realizowany przez Krakowskie Biuro Festiwalowe, operatora tytułu Kraków Miasto Literatury UNESCO, którym Kraków został uhonorowany w 2013 roku.

Na tabliczkach oprócz imienia i nazwiska znajdują się kody QR, które po zeskanowaniu przenoszą na stronę internetową z informacjami o danym patronie. Można także posłuchać fragmentów np. książek, które czytają lektorzy lub archiwalnego nagrania z autentycznym głosem autora. Przewiduje się opracowanie oddzielnego przewodnika po tych ławkach.

=====

Adam Zagajewski (ur. 21 czerwca 1945 we Lwowie, zm. 21 marca 2021 w Krakowie) – wybitny poeta, prozaik i eseista, obecnie jeden z najbardziej cenionych polskich poetów na świecie, tłumaczony na kilkadziesiąt języków.

Studiował w Krakowie polonistykę i psychologię. Był asystentem na Uniwersytecie Jagiellońskim (prowadził zajęcia z filozofii), pracował w redakcjach czasopism „Student” i „Odra”. Wkrótce stał się w Krakowie czołowym przedstawicielem Pokolenia '68 w literaturze, zwanego krakowską Nową Falą.

W połowie lat 70. wzmocnił szeregi opozycji demokratycznej w Polsce. W grudniu 1975 roku został jednym z sygnatariuszy "Memoriału 59", wyrażającego protest przeciw projektowanym zmianom w Konstytucji PRL, który ostatecznie podpisało 101 przedstawicieli kultury i nauki. Od tego czasu został objęty zakazem druku.

Na początku lat 80. uzyskał stypendium Deutscher Akademischer Austausch w Berlinie Zachodnim i stypendium literackie John Simon Guggenheim Foundation.

Stan wojenny zastał poetę w Krakowie.

Od grudnia 1982 roku mieszkał w Paryżu, drukował m.in. w "Kulturze" (Paryż, 1980–1983) oraz czasopismach wychodzących w Polsce poza cenzurą, m.in. w "Wezwaniu" (1982, 1985), "Arce" (1985) i "Ogniwie" (1985–1986).

W 2002 powrócił na stałe do Polski i zamieszkał w Krakowie.

Od 2007 roku prowadził doroczne cykle zajęć na University of Chicago.

Debiutancki tom wierszy Zagajewskiego pt.: „Komunikat” został wydany w 1972 roku. Poeta wpisywał się nim w poetykę nowofalową. Jego wiersze realizowały postulat „mówienia wprost”, operowały realistycznym konkretem i ukazywały szarą rzeczywistość Polski Ludowej. Znamioną pod tym względem książką poetycką były również „Sklepy mięsne” (1975).

Wiersze Zagajewskiego z tego okresu, podobnie jak innych członków krakowskiej grupy „Teraz”, koncentrowały się na realiach wielkiego miasta i codziennego życia. Poeta posługiwał się liryką apelu i odezwy. Odwoływał się do estetyki awangardowej: precyzji oraz tworzenia obrazów jako ekwiwalentów uczuć.

W książce manifestu pokolenia Nowej Fali napisanej z Julianem Kornhauserem („Świat nie przedstawiony”) poeta krytykował twórczość pokolenia '56, zarzucając mu ucieczkę od rzeczywistości społeczno-politycznej w świat przeszłości i kultury. Poezję emigracyjną Zagajewskiego rozpoczął z kolei tom „List. Ody do wielości” (1983), a następnie pojawiły się: „Jechać do Lwowa” (1985), „Płótna” (1990), „Ziemia ognista” (1994).

Począwszy od „Ziemi ognistej” kolejne tomy Zagajewskiego ukazują się w Polsce: „Trzej aniołowie”, „Pragnienie”, „Powrót”, „Anteny”, „Niewidzialna ręka”. Zagajewski jest również autorem powieści (np. „Ciepło, zimno”) i licznych książek eseistycznych: „Drugi oddech”, „Solidarność i samotność”, „W cudzym pięknie” czy „Lekka przesada”.

Po atakach terrorystycznych na World Trade Center i Pentagon w 2001 r. „New Yorker” opublikował proroczy wiersz Zagajewskiego zatytułowany „Spróbuj opiewać okaleczony świat”, pochodzący z wydanego w 2005 roku tomiku poezji „Anteny”, jednak po raz pierwszy opublikowany w 2000 roku w „Zeszytach Literackich”.

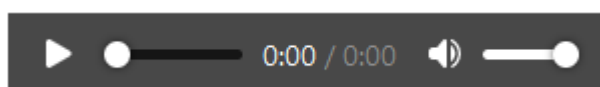
Laureat wielu nagród w dziedzinie literatury, w tym Neustadt (2004) i "Zhongkun" (2014), zwanymi "małym Noblem" i "chińskim Noblem poetyckim". Żelazny polski kandydat do literackiej Nagrody Nobla.

[Twórczość Adama Zagajewskiego do pobrania](#)

Nagrania

Rozmowa z Adamem Zagajewskim
<https://www.youtube.com/watch?v=4xGIG4SZuaE>

Autoportret w samolocie

Czyta Adam Zagajewski, nagranie ze strony <http://kody.miastoliteratury.pl/b/adamzagajewski>
http://kody.miastoliteratury.pl/images/upload/mp3/Adam_Zagajewski.mp3

Kolejnych nagrań można wysłuchać na stronie: <https://culture.pl/pl/tworca/adamzagajewski>

- Wisławę Szymborską wspomina Adam Zagajewski
- Adam Zagajewski o Czesławie Miłoszu
- Adam Zagajewski o Witoldzie Gombrowiczu

Odnaczenia

- Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski – 2012 za wybitne osiągnięcia w pracy twórczej oraz działalności publicystycznej i wydawniczej, za zasługi w popularyzowaniu literatury
- Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski – 2007.
- Złoty Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” – 2005 (w dziedzinie literatura)[43]
- Order Legii Honorowej (Francja) – 2016 za szerzenie wartości, których broni Francja[44]
- Order Pour le Mérite za Naukę i Sztukę (Niemcy) – 2019

Zdjęcia

Położenie ławeczki

Adres strony: <http://kody.miastoliteratury.pl/b/adamzagajewski>

Współrzędne ławki 50,0622005 19,9328342

Adam Michnik i Adam Zagajewski (2004)

Adam Zagajewski i Wisława Szymborska (2005)

Domofon poezji przy wejściu do kawiarni Nowej Prowincji ul. Bracka 3–5 – ostatni przycisk Adam Zagajewski czyta utwór „Moi mistrzowie”

Uroczystości pogrzebowe

Sarkofag Adama Zagajewskiego w Panteonie Narodowym w kościele Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Krakowie

Źródła

1. <http://kody.miastoliteratury.pl/b/adamzagajewski>
2. <https://culture.pl/pl/tworca/adamzagajewski>
3. https://pl.wikipedia.org/wiki/Adam_Zagajewski
4. <https://eszkola.pl/jezykpolski/adamzagajewski2631.html>
5. <https://kultura.onet.pl/ksiazki/newyorktimesozagajewskimpoetaprzeszlosciwterazniejszosci/2qgbj5x>
6. https://poezja.org/wz/interpretacja/4507/Sprobuj_opiewac_okaleczony_swiat
7. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Prowincja_\(kawiarnia\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Prowincja_(kawiarnia))
8. https://lovekrakow.pl/aktualnosci/domofonowerozmowyzpoetamivideo_5341.html
9. <https://krknews.pl/ostatniepogezgnanieadamzagajewskiegozdjecia/>

PYTANIA

Jaki wiersz Adama Zagajewskiego opublikował The New Yorker w 2001 roku?

- Kolejne piękno
- Spróbuj wychwalać okaleczony świat
- Płótno

Dzieło Adama Zagajewskiego Another Beauty (W cudzym pięknie), wydane przez wydawnictwo University of Georgia Press w 2002 roku to ...

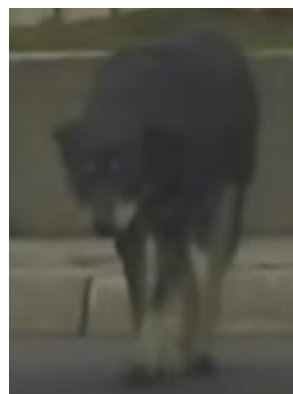
- pamiętnik z lat 60. i 70. z komunistycznej Polski
- list otwarty krytyki polskiego rządu
- zbiór wierszy

Adam Zagajewski pod koniec lat 60. ubiegłego wieku ...

- przebywał na Stypendium Guggenheima
- pracował na Uniwersytecie Chicagowskim
- był członkiem krakowskiej Nowej Fali

8. Tablica upamiętniająca psa Dżoka

OPIS

Jest to jedna z siedmiu ławek poświęconych postaciom z literatury dziecięcej. Sześć zostało postawionych na skwerze parkowym przy Alei Daszyńskiego, a siódma - na Bulwarach Wiślanych pod rzeźbą Smoka Wawelskiego, we wrześniu 2018 roku z inicjatywy Krakowskiego Biura Festiwalowego w ramach projektu „Kody miasta”.

Postacie te to: Baltazar Gąbka - pióra Stanisława Pagaczewskiego, Babcia Brygida - stworzona przez Dorotę Terakowską, pies Dżok - którego historię spisała Barbara Gawryluk, maszyna Konstruktor Trurla z „Cyberiady” Stanisława Lema, Detektyw Pozytywka opisany przez Grzegorza Kasdepkę, a także Ferdynand Wspaniały Ludwika Jerzego Kerna. Ostatnia tabliczka znajduje się u stóp Zamku Wawelskiego.

Pod adresem <https://graedu.pl/krakow1> znajduje się oddzielny przewodnik po miejscach w których znajdują się te ławki.

=====

W centrum Krakowa na pierwszym piętrze kamienicy mieszkał sam starszy pan o imieniu Nikodem, tłumacz z języka niemieckiego medycznych tekstów.

Samotność mu coraz bardziej dokuczała, stąd udał się do schroniska by znaleźć tam przyjaciela. Wybrał kundelka lekko podobnego do wilczura i nazwał go Dżok. Pies od tamtego czasu z wielką radością towarzyszył mu w życiu codziennym, podczas pracy, w spotkaniach z dziećmi, którym udzielał korepetycji oraz w długich spacerach po Krakowie. Pewnego razu pomógł nawet dziewczynce, która odłączyła się od szkolnej grupy dzieci na placu zabaw, a także wyczuł dym i uratował wielu ludzi przed pożarem kamienicy. Był to bardzo mądry i dzielny pies. Lubił dzieci, po wielu latach mieszkania z panem był również bardzo do niego przywiązany.

Pewnego dnia pies szedł ze swoim właścicielem przez Rondo Grunwaldzkie – jeden z najbardziej ruchliwych węzłów komunikacyjnych. Zlokalizowane jest w centralnej części Krakowa, po południowej stronie Wisły, na południowy zachód od Starego Miasta, u zbiegu ulic: Monte Cassino, Marii Konopnickiej i zjazdu z Mostu Grunwaldzkiego (ul. Józefa Dietla).

Nagle jego pan poczuł się źle, doznał zawału. Po jakimś czasie przyjechała karetka która go zabrała. Niestety mężczyzna zmarł w drodze do szpitala. Dżok nie miał ten świadomości co się stało z jego właścicielem.

Został na ruchliwym rondzie, w oczekiwaniu, że kiedyś wróci. Mijały dni, tygodnie i miesiące, a jego pan nie wracał. Pogoda się zmieniała od upałów, aż po burze z piorunami i ulewy – pies nie odchodził, stał na swoim posterunku. W międzyczasie mieszkańcy Krakowa obserwowali psa,

wzbudzając zdziwienie i sympatię. Jedni ludzie chcieli go złapać i pozbyć. Drudzy z kolei okazali mu troskę i współczucie, przynosząc mu wodę i jedzenie, a nawet budę. Był nieufnym psem, od razu porywał jedzenie. Coraz bardziej stawało się głośno o psie, w prasie, radiu i telewizji. Wydawało, że nigdy nie opuści ronda.

Krakowski oddział Telewizji Polskiej zrealizował impresję dokumentalną o psie Dżoku.

Dżok z czasem obdarzył zaufaniem Marię Müller, 60-letnią emerytowaną nauczycielkę, wdowę po polskim dziennikarzu radiowym Władysławie Müllerze (1910-1992). Regularnie go dokarmiła, nawet kilka razy dziennie, przychodząc ze swym kundelkiem Kajtkiem, z którym pies także się zaprzyjaźnił.

Dżok spędził na rondzie kilkanaście miesięcy, do momentu kiedy przerażony wybuchami petard w czasie Wianków uciekł za karmiącą go Marią Miller do jej mieszkania i tam zamieszkał. Wydawało, że znalazł szczęście nowy dom, właścicielkę i poczucie stabilizacji. Niestety okazało, że zaledwie na kilka lat.

8 kwietnia 1998 roku, zmarła nagle starsza pani i po raz kolejny pies został sam. Dżok i Kajtek trafili do krakowskiego Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami. Kajtek szybko znalazł dom. Dżok jednak uciekł. Znowu stało się o nim głośno. Zaczęły się jego poszukiwania, w które włączyli się Krakowianie. Niestety po kilku dniach znaleziono ciało pieska na torach kolejowych w Borku Fałęckim. Zginął pod kołami pociągu. Niektórzy mówią, że popełnił samobójstwo. Dżok został pochowany na terenie schroniska dla zwierząt w Krakowie, przy ul. Rybnej 3.

Mieszkańcy Krakowa poruszeni historią Dżoka chcieli mu postanowić pomnik, doceniając jego wierność, lojalność i oddanie.

26 maja 2001 roku na bulwarach wiślanych odsłonięto pomnik Dżoka. Twórcą rzeźby pomnikowej jest Bronisław Chromy. Odsłonięcia dokonał owczarek niemiecki o imieniu Kety. W uroczystości wzięli udział m.in. prezydent Andrzej Gołaś. W chwili odsłonięcia był to trzeci pomnik psa na świecie. Do powstania pomnika przyczyniło się wiele organizacji, między innymi Krakowskie Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami i ogólnopolskie media mające siedzibę w Krakowie, znane osoby: Zbigniew Wodecki, Jerzy Połomski, Krzysztof Piasecki, Krzysztof Cugowski, a także wielu mieszkańców Krakowa. Napis na pomniku (w językach polskim i angielskim) głosi:

Najwierniejszy z wiernych, symbol psiej wierności. Przez rok /1990–1991/ oczekiwał na rondzie Grunwaldzkim na swojego pana, który w tym miejscu zmarł.

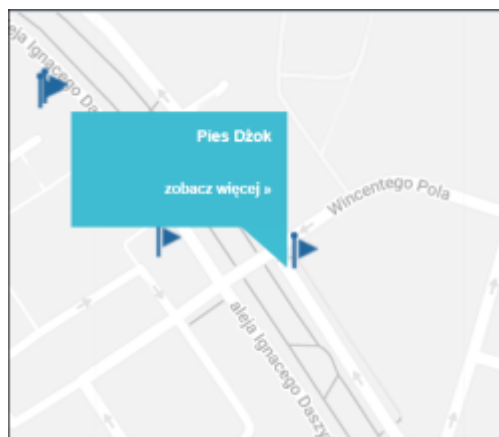
The most faithful canine friend ever, epitomising a dog's boundless devotion to his master.

Throughout the entire year /1990–1991/ Dżok was seen waiting in vain at the rondo Grunwaldzkie roundabout to be fetched back by his master, who had passed away at the very site.

W 2007 roku ukazała się powstała książka „Dżok – najnowsza legenda Krakowa”, złożona z opowiadań i rysunków uczniów Szkoły Podstawowej nr 117, tworzonych pod kierunkiem nauczycieli Małgorzaty Kwinty i Jarosława Czechowicza.

Legendę napisała Lidia Graczyńska na podstawie materiałów zebranych przez Karola Graczyńskiego, który zamieścił też wypowiedź Bronisława Chromego. W tym samym roku również Barbara Gawryluk napisała książkę „Dżok. Legenda o psiej wierności”. Z kolei Karol Kozłowski opisał wierszem tę historię w książce „Pies Dżok. Najwierniejszy z wiernych”.

Zdjęcia

Położenie ławki

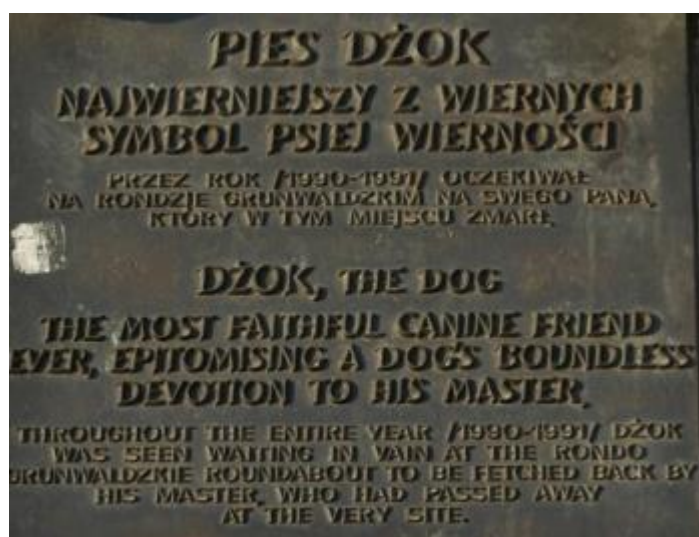
<https://www.youtube.com/watch?v=dp0ROlyR4wo&t=4s>

Rondo Grunwaldzkie

Pomnik psa Dżoka w Krakowie
Bulwar Czerwieński

Tablica na pomniku

Lokalizacja pomnika

Współrzędne GPS: 50.0512688, 19.9349105

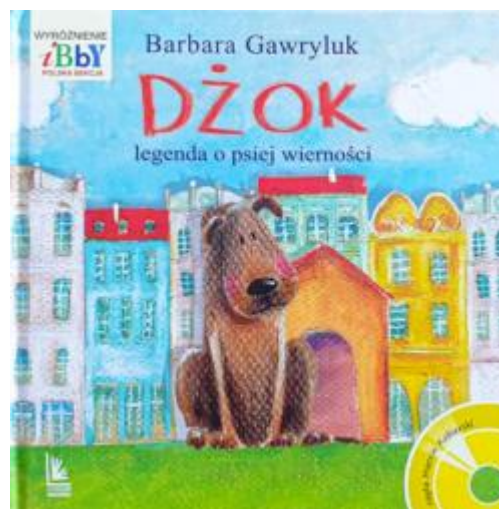

Grób Dżoka na terenie schroniska dla zwierząt w Krakowie, przy ul. Rybnej 3

Książka Karola Kozłowskiego (2012)

Książka Barbary Gawryluk (2015)

Źródła

1. <https://historiamniejznanaizapomniana.wordpress.com/2020/12/08/dzok-pies-ktory-czekal-rok-na-swojego-pana/>
2. <http://www.krakow.travel/arttykul/496/kody-miasta-dla-najmlodszych-czytelnikow>
3. <http://kody.miastoliteratury.pl/b/pies-dzok>
4. https://pl.wikipedia.org/wiki/Pomnik_psa_D%C5%BCoka
5. <https://biologiaochronaprzyrody.blogi.pl/wpis,wiernosc-zwierzat.html>
6. <https://www.krakow.z-dzieckiem.pl/2021/03/29/krakowskie-legendy-o-psie-dzoku/>

PYTANIA

Jak Dżok trafił do pana Nikodema?

- Pan Nikodem znalazł go w parku
- Pan Nikodem zabrał go ze schroniska dla zwierząt
- Pan Nikodem dostał Dżoka w prezencie od siostry

Przed czym Dżok uratował mieszkańców kamienicy?

- przed wybuchem gazu
- przed złodziejami
- przed pożarem

Co stało się z panem Nikodemem?

- Wyjechał
- Zmarł
- Przeprowadził się do mniejszego mieszkania

9. Tabliczka upamiętniająca Stefana Żeromskiego

OPIS

Jest to jedna z szesnastu ławek poświęconych literatom związanym z literaturą i Nową Hutą. Zostały one postawione w parku Ratuszowym w październiku 2017 roku z inicjatywy Krakowskiego Biura Festiwalowego w ramach projektu „Kody miasta”.

W taki sposób upamiętnieni zostali także m.in. Hugo Kołłątaj, Ryszard Kapuściński, Wojciech Bogusławski, Artur Międzyrzecki, Maria Dąbrowska, Jarosław Iwaszkiewicz, Stefan Żeromski, Jan Brzechwa, Jan Józef Szczepański, Cyprian Kamil Norwid, Tadeusz Konwicki i Renata Radłowska.

Przewiduje się opracowanie oddzielnego przewodnika po tych ławkach.

=====

Stefan Żeromski herbu Jelita (ur. 14 października 1864 w Strawczynie, zm. 20 listopada 1925 w Warszawie) – polski prozaik, publicysta, dramaturg; pierwszy prezes polskiego PEN Clubu, prezydent Rzeczypospolitej Zakopiańskiej. Czterokrotnie nominowany do Nagrody Nobla w dziedzinie literatury (1921, 1922, 1923, 1924). Jeden z najwybitniejszych pisarzy polskich w historii. W 1892 wyjechał za granicę, do Pragi, Monachium, Wiednia, Zurichu, Rapperswilu.

Po powrocie do kraju w roku 1897 pracował jako zastępca bibliotekarza w Bibliotece Ordynacji Zamojskiej w Warszawie, ukazały się wówczas Syzyfowe prace. W 1899 roku ukazał się Ludzie bezdomni., a w 1904 roku wyszła powieść Popioły.

Od 1904 roku mieszkał przez rok w Zakopanem, potem w Nałęczowie, gdzie zbudował Chatę, dom góralski według projektu Stanisława Witkiewicza. W 1907 odbył podróż po Włoszech. W 1908 zmuszony został przez policję do opuszczenia Królestwa Polskiego. Mieszkał w Zakopanem i Krakowie.

W 1913 wyjechał do Florencji. Po wybuchu I wojny światowej przybył do Krakowa z zamiarem wstąpienia do Legionów i udania się na front. Próby te nie były skuteczne, zatem wrócił do Zakopanego. W 1919 zamieszkał w Warszawie, kupił dom w Konstancinie.

W czasie wojny uczestniczył w działalności Naczelnego Komitetu Zakopiańskiego, który był oddziałem Naczelnego Komitetu Narodowego. W 1918 pełnił funkcję Prezydenta Rzeczypospolitej Zakopiańskiej. Po odzyskaniu niepodległości brał aktywny udział w organizowaniu życia kulturalno-literackiego w Warszawie. Był inicjatorem założenia w 1920 roku Związku Zawodowego Literatów Polskich i pierwszym jego prezesem. Uczestniczył w zakładaniu takich instytucji, jak Akademia

Literatury, Straż Piśmiennictwa Polskiego, Pen Club. Po "odkryciu" Bałtyku inicjował powstanie Towarzystwa Przyjaciół Pomorza.

W 1922 roku ukazała się powieść Wiatr od morza, za którą otrzymał Państwową Nagrodę Literacką, a w 1924 roku powieść Przedwiośnie.

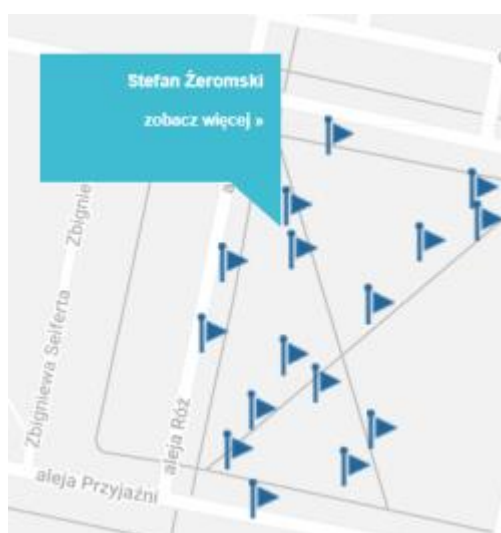
Pisarz zmarł 20 listopada 1925. Jego śmierć wywołała żałobę narodową, pogrzeb był wielką manifestacją. Wielu wybitnych pisarzy poświęciło mu utwory pożegnalne.

Żeromski ma niewiele wspólnego z Nową Hutą. Władza ludowa wykorzystała jego wizje – świata lepszego, nowoczesnego, postępowego. Przede wszystkim wizję „szklanych domów” z Przedwiośnia, a także fragment z Nawracania Judasza (pierwsza część trylogii Walka z szatanem). Ma Żeromski swoją ulicę w Nowej Hucie, jest patronem szpitala, a jedno z osiedli nazwano Szklane Domy.

Odznaczenia

- Order Orła Białego (pośmiertnie, 6 listopada 2018)
- Wielka Wstęga Orderu Odrodzenia Polski (30 kwietnia 1925)
- Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski (29 grudnia 1921).

Zdjęcia

Położenia ławeczek w Nowej Hucie

Stefan Żeromski (w centrum kadru) w Tatrach w 1916 roku

Stefan Żeromski podczas pracy

Pogrzeb Stefan Żeromskiego

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Stefan_Zeromski_grave.JPG

Grób Stefana Żeromskiego na cmentarzu ewangelicko-reformowanym w Warszawie

Źródła

1. <https://krakow.naszemiasto.pl/park-ratuszowy-postawili-lawki-dla-lokalnych-literatow/ar/c3-4286330>
2. https://pl.wikipedia.org/wiki/Stefan_%C5%BBeromski
3. <https://culture.pl/pl/tworca/stefan-zeromski>
4. <https://echodnia.eu/swietokrzyskie/95-lat-temu-zmarl-stefan-zeromski-zobacz-archiwalne-zdjecia-z-pogrzebu-pisarza/ga/c1-15303349/zd/46604279>
5. <https://dzieje.pl/kultura-i-sztuka/prof-walery-pisarek-bedzie-mial-swoja-laweczke-w-nowej-hucie>

PYTANIA

Pierwsze książki Stefana Żeromskiego (zbiory opowiadań) ukazały się w ...

- 1890
- 1896
- 1900

W 1924 roku Stefan Żeromski był nominowany do ...

- Nagrody Nobla
- Państwowej Nagrody Literackiej
- Nagrody Literackiej „Nike”

W 1920 r. z inicjatywy Stefana Żeromskiego założono ...

- Polski Oddział Pen Clubu
- Towarzystwo Czytelni Ludowych
- Związek Zawodowy Literatów Polskich

10. Bazylika Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny

Plac Mariacki 5

OPIS

Kościół archidiecezjalny Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, zwany także bazyliką Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, bazyliką Mariacką lub kościołem Mariackim – zabytkowy, rzymskokatolicki kościół parafialny, znajdujący się w Krakowie, w dzielnicy I, na Starym Mieście, na placu Mariackim 5, przy północno-wschodnim narożniku Rynku Głównego.

Od 1962 roku posiada tytuł bazyliki mniejszej.

Świątynia jest gotycką, trój nawową, orientowaną bazyliką.

Obecny kształt nadała kościołowi przebudowa na układ bazylikowy, która miała miejsce w latach 1392-1397.

Fasada świątyni ujęta jest w dwie wieże:

- Wieża wyższa, zwana Hejnałnicą, ma 82 metry wysokości. Z wieży, z wysokości 54 metrów, grany jest co godzinę Hejnał Mariacki.
- Wieża niższa, o wysokości 69 metrów, przeznaczona jest na dzwonnice kościelną. Znajduje się tu pięć dzwonów liturgicznych, które stanowią jeden z największych i najstarszych zespołów dzwonów średniowiecznych w Polsce.

Do wnętrza świątyni, od strony frontowej, prowadzi barokowa kruchta.

Przy wejściu do bazyliki, od strony placu Mariackiego, zamontowana jest kuna (tzw. obręcz pokutników), którą zakładano dawniej na głowy szczególnych grzeszników.

Ołtarz główny dedykowany Marii zdobi wielkie późnogotyckie retabulum wykonane w latach 1477–1489 przez Wita Stwosza,

Nawa główna o wysokości 28 metrów nakryta jest sklepieniem krzyżowo-żebrowym. Polichromię wykonali w latach 1890–1892 Jan Matejko, Józef Mehoffer i Stanisław Wyspiański, który zaprojektował również witraże.

W nawie głównej znajdują się dwie ambony.

Po południowej (prawej) stronie znajduje się późnobarokowy ołtarz (zamykający prawą nawę boczną) z 1735, w którym jest kamienny krucyfiks, będący dziełem Wita Stwosza.

W nawie północnej (lewej) znajdują się kaplice:

- Kaplica św. Antoniego
- Kaplica Loretańska
- Kaplica św. Jana Chrzciciela
- Kaplica św. Wawrzyńca (Mazarakich)
- Kaplica św. Michała Archanioła
- Kaplica Przemienienia Pańskiego

W nawie południowej (prawej) znajdują się kaplice:

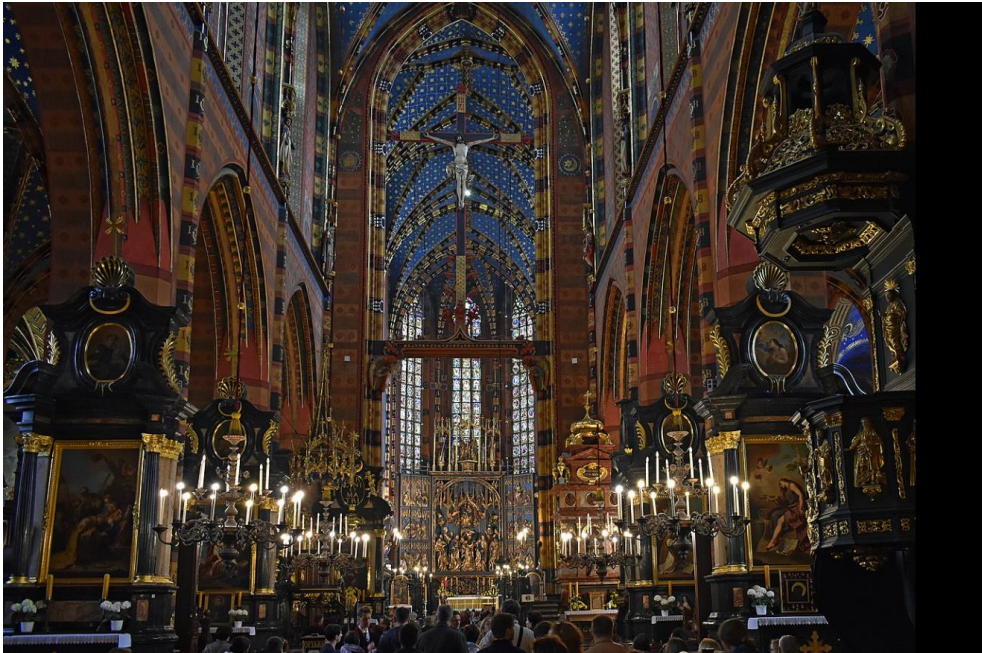
- Kaplica Matki Boskiej Częstochowskiej
- Kaplica św. Łazarza;
- Kaplica św. Walentego
- Kaplica Aniołów Stróżów (Pernusowska, Męki Pańskiej)
- Kaplica św. Jana Nepomucena

W skarbcu kościelnym znajdują się szafy, komody i ołtarz z ostatniej ćwierci XVII wieku. Przechowywane są także bogato zdobione naczynia liturgiczne, monstrancje, relikwiarze, kielichy, pateny, puszki, stanowiące arcydzieła złotnictwa europejskiego od XIV do XVIII wieku. Z tego też okresu pochodzi zbiór krzyży ołtarzowych, lichtarzy, kandelabrow oraz innych precjozów kościelnych. Bezcenną wartość posiada kolekcja szat liturgicznych, które odznaczają się bogactwem zdobnictwa, techniką dekoracji, różnorodnością materiału oraz form.

Organy główne były wielokrotnie przebudowywane.

Zdjęcia

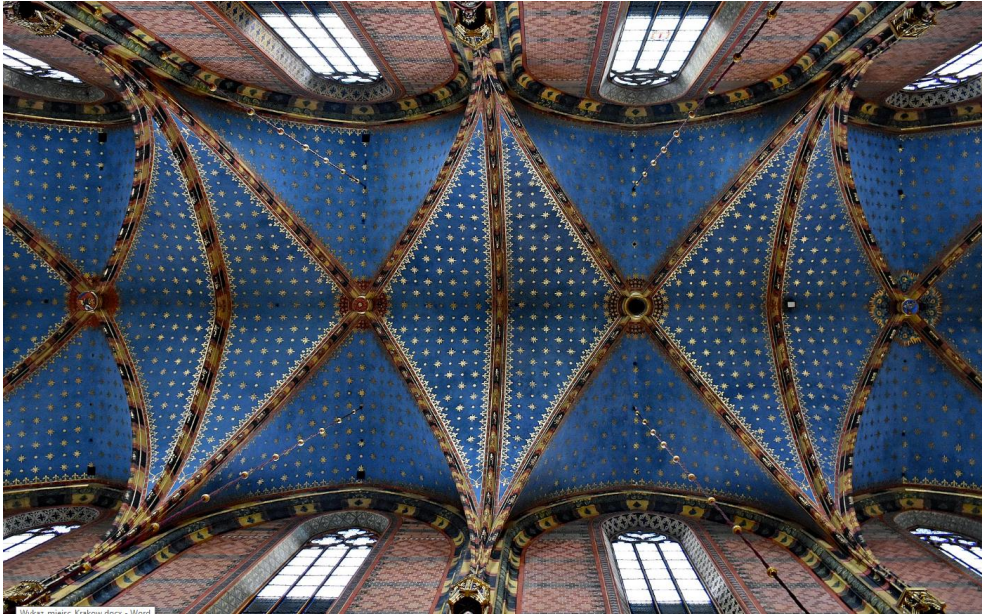

Nawa główna

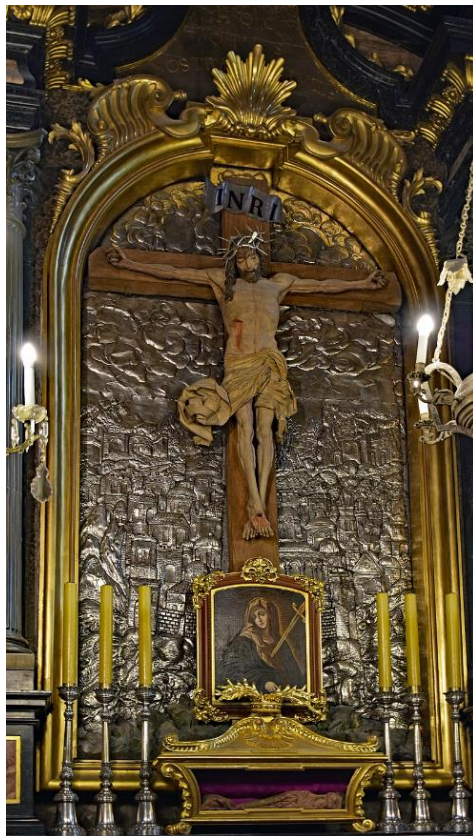

Ółtarz Wita Stwosza

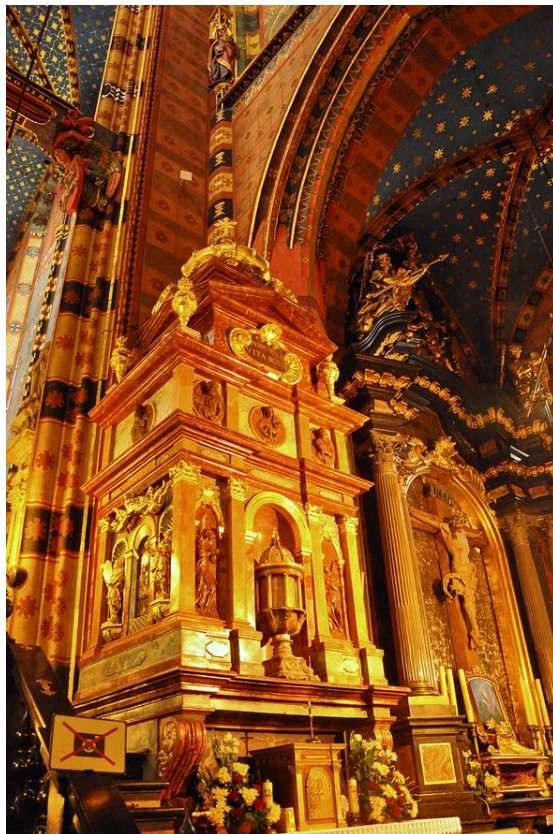

Sklepienie nawy głównej

Krucyfiks Wita Stwosza

Cyborium. Z prawej w głębi [krucyfik Wita Stwosza](#)

Piśmiennictwo

1. https://pl.wikipedia.org/wiki/Ko%C5%9Bci%C3%B3%C5%82_archiprezbiterialny_Wniebowzi%C4%99cia_Naj%C5%9Bwi%C4%99tszej_Marii_Panny_w_Krakowie
2. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Cyborium_\(Jan_Maria_Padovano\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Cyborium_(Jan_Maria_Padovano))

PYTANIA

Wysokość nawy głównej ... metrów

- 23
- 28
- 33

Liczba kaplic w obu nawach to ...

- 7
- 9
- 11

Liczba dzwonów liturgicznych umieszczonych w wieży niższej

- 5
- 6
- 7

11. Technologiczny mural

Budynek Centrum e-Learningu AGH, ul. Czarnowiejska 50b

OPIS

Mural przedstawia maszynę parową, zderzacz hadronów i latający okręt.

Jest umieszczony na ścianie o wymiarach 15 na 14 m.

Ośłonięty 16 kwietnia 2013 roku. Wykonany w ciągu 14 dni roboczych.

Autorką muralu jest Justyna Lubińska, absolwentka architektury krajobrazu Politechniki Krakowskiej. Tak opisała swoje dzieło:

"Projekt łączy w sobie kilka elementów z różnych epok rozwoju technologicznego. Począwszy od maszyny parowej, poprzez futurystyczną wizję latającego okrętu z I połowy XX wieku, po wir czasoprzestrzenny, nawiązujący w swym kształcie do akceleratora cząstek. Wszystkie te twory ludzkiej myśli technicznej, mają za zadanie służyć zarówno nauce, ale przede wszystkim samemu człowiekowi. Symbolizują one także szybki postęp technologii i wiedzy, zapowiadając powstanie w niedalekiej przyszłości urządzeń, których nie jesteśmy sobie w obecnej chwili nawet wyobrazić..."

PYTANIA

Powierzchnia muralu wynosi ... metrów kwadratowych

- 110
- 160
- 210

Czas wykonania muralu ... dni roboczych

- 7
- 14
- 21

Uczelnia, którą ukończyła autorka muralu

- Politechnika Krakowska;1
- Uniwersytet Jagielloński
- Akademia Górniczo-Hutnicza

12. Muzeum Narodowe

Gmach Główny Muzeum Narodowego w Krakowie
al. 3 Maja 1

OPIS

Muzeum Narodowe w Krakowie zostało utworzone przez Radę Miasta Krakowa uchwałą z 7 października 1879, wpisane w 1998 do Państwowego Rejestru Muzeów.

Muzeum posiada bogaty zbiór dzieł sztuki polskiej, europejskiej i pozaeuropejskiej, co stawia je na pozycji jednej z najważniejszych i najciekawszych kolekcji nie tylko w Polsce, ale na świecie.

Dzisiejsza struktura Muzeum opiera się nie tylko na Gmachu Głównym, lecz także na oddziałach, mieszczących się w historycznych budynkach w centrum Krakowa.

Muzeum jest jednocześnie placówką kulturalną, naukową (3 biblioteki) oraz edukacyjną (warsztaty edukacyjne dla dzieci i młodzieży, wykłady dla dorosłych).

Bezcenne zbiory tworzą dzieła rzemiosła i sztuki z różnych czasów i z różnych rejonów świata, jednak podstawą zbiorów muzeum są dzieła sztuki polskiej lub z Polską związane, takie jak m.in. [Czara włocławska](#), [Madonna z Kruźlowej](#), [Pochodnie Nerona Henryka Siemiradzkiego](#), [Szał uniesień Władysława Podkowińskiego](#), [Dziewczynka z chryzantemami Olgi Boznańskiej](#) i wiele innych. Charakterystyczne dla krakowskiego muzeum jest istnienie w jego strukturze organizacyjnej muzeów biograficznych, upamiętniających najwybitniejszych, wybranych artystów Krakowa: [Jana Matejkę](#), [Józefa Mehoffera](#), [Stanisława Wyspiańskiego](#), a także kompozytora, [Karola Szymanowskiego](#).

Działy zbiorów:

1. Dział polskiego malarstwa i rzeźby do roku 1764,
2. Dział nowoczesnego polskiego malarstwa i rzeźby,
3. Dział rycin, rysunków i akwarel,
4. Dział rzemiosła artystycznego i kultury materialnej,
5. Dział militariów,
6. Dział sztuki Dalekiego Wschodu,
7. Gabinet numizmatyczny,
8. Dział starych druków i rękopisów,
9. Zbiory Jana Matejki,

10. Dział zbiorów „Atma”,
11. Dział sztuki starożytnej,
12. Dział malarstwa europejskiego,
13. Dział europejskiego rzemiosła artystycznego,
14. Dział „Zbrojownia”,
15. Gabinet rycin i rysunków Czartoryskich,
16. Księgozbiór Czartoryskich,
17. Archiwum i zbiór rękopisów Czartoryskich,
18. Dział sztuki cerkiewnej,
19. Dział tkanin,
20. Dział starej fotografii,
21. Dział „Pracownia Ikonografii Krakowa”,

Oddziały:

1. Galeria Sztuki Polskiej XIX wieku w Sukiennicach,
2. Muzeum im. Emeryka Hutten-Czapskiego,
3. Dom Jana Matejki,
4. Kamienica Szolańskich (d. Muzeum Stanisława Wyspiańskiego),
5. Gmach Główny,
6. Muzeum Księżąt Czartoryskich,
7. Biblioteka Księżąt Czartoryskich,
8. Muzeum Karola Szymanowskiego w willi ATMA w Zakopanem,
9. Dom Józefa Mehoffera,
10. Pałac biskupa Erazma Ciołka,
11. Hotel „Cracovia”
12. Muzeum Stanisława Wyspiańskiego

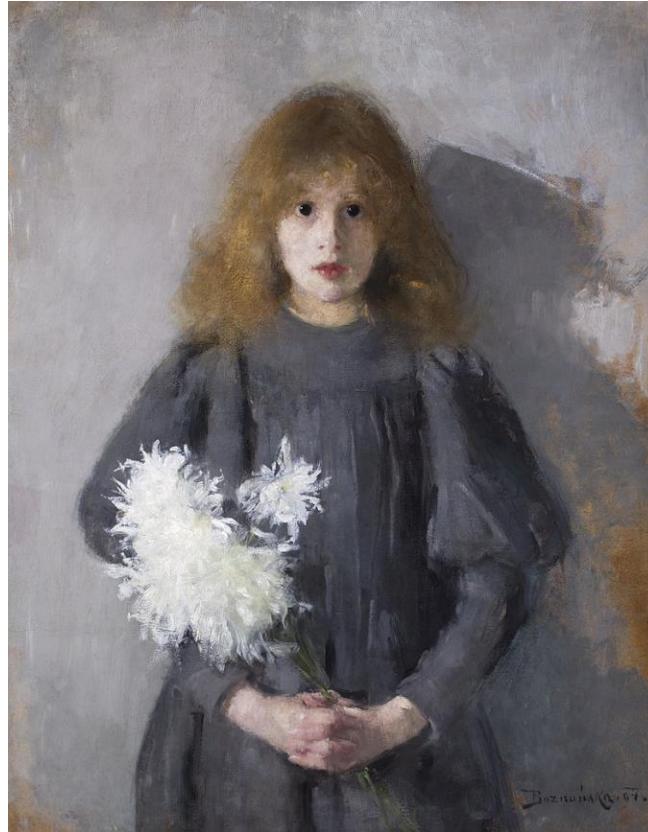
Dzięki prowadzonej od lat systematycznej digitalizacji zbiorów muzealnych i bibliotecznych, kolekcja Muzeum Narodowego w Krakowie dostępna jest online, za pośrednictwem platformy cyfrowej zbiory.mnk.pl, liczącej pod koniec 2019 r. ponad 135 000 obiektów.

Zdjęcia

Henryk Siemiradzki, Pochodnie Nerona, 1876

Olga Boznańska, Dziewczynka z chryzantemami, 1894

Piśmiennictwo

1. https://pl.wikipedia.org/wiki/Muzeum_Narodowe_w_Krakowie

PYTANIA

Liczba działów zbiorów

- 14
- 21
- 28

Liczba oddziałów

- 8
- 12
- 16

Liczba obiektów, dostępnych online, za pośrednictwem platformy cyfrowej, pod koniec 2019 r. ... tys.

- 105
- 135
- 165

13. Stadion Cracovii

ul. Józefa Kątuży 1

OPIS

Stadion spełnia wymagania kategorii 3 UEFA.

Miejsce, w którym od 1912 roku stoi stadion, jest najstarszą nadal używaną ligowo lokalizacją stadionową w Polsce.

Pojemność stadionu: 15 114 miejsc

Obecny stadion powstał w latach 2009–2010 w miejscu starego obiektu funkcjonującego od 1912 roku.

Otwarto go meczem z lwowską Pogonią 31 marca 1912. Budowa nie byłaby możliwa bez społecznej ofiarności (zebrano 8 200 koron), całość kosztowała 20 tysięcy. Jednocześnie obok powstało drugie boisko, treningowe.

Józef Piłsudski przynajmniej dwukrotnie, odwiedził stadion "Cracovii". W 1917 roku oglądał Pasiaków grających z drużyną I Pułku Piechoty Legionów, 4 lata później z budapeszteńskim "Vasasem".

W 1936 roku stadion przyjął imię marszałka Józefa Piłsudskiego.

Po II wojnie Światowej stadion nosił imię sławnego prezesa klubu, a także PZPN, dr Edwarda Cetnarowskiego

W 1991 roku uroczyście potwierdzono, że nadal ważna jest decyzja o nadaniu im. Józefa Piłsudskiego.

Stadion jest w pełni zadaszony i zaprojektowany w taki sposób, aby w każdym jego miejscu, w komfortowych warunkach, móc przeżywać piłkarskie emocje.

Stadion był wielokrotnie nagradzany, m.in. otrzymał nagrodę im. prof. Janusza Bogdanowskiego przyznawaną najbardziej udanemu architektonicznie nowemu budynkowi w Krakowie.

Stadion był jedną z aren Mistrzostw Europy U-21 2017. Rozegrano na nim trzy spotkania fazy grupowej, jeden półfinał oraz finał turnieju.

Zdjęcia

Pomnik [Józefa Kaluży](#) przed stadionem

Piśmiennictwo

https://pl.wikipedia.org/wiki/Stadion_Cracovii

<https://cracovia.pl/klub/stadion/>

PYTANIA

Liczba miejsc na stadionie ...

15 114

Józef Piłsudski odwiedził stadion "Cracovii" przynajmniej ...

1 raz

2 razy

3 razy

Liczba meczy rozegranych podczas [Mistrzostw Europy U-21 2017 ...](#)

5

14. Tablica upamiętniająca wymarsz pierwszej kompanii kadrowej

Ul. Kadrówki 50.060831, 19.921395
Odsłonięcie 6 sierpnia 1999

OPIS

Napis na tablicy

DLA UPAMIĘTNIEŃ CZYNU 6 SIERPŃNIA 1914 ROKU-/ WYMARSZU PIERWSZEJ KOMPANII KADROWEJ/ STRZELCÓW JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO,/ WIEKOPOMNEGO WYDARZENIA W HISTORII POLSKI,/ RADA MIEJSKA KRAKOWA/ NADAŁA 18 PAŹDZIERNIKA 1932 ROKU/ TEJ ULICY NAZWĘ "KADRÓWKI"/ NAZWĘ - ZNIESIONĄ W CZASACH PRL-/ PRZYWRÓCONO W 1991 ROKU/ TABLICĘ W 85 ROCZNICĘ WYMARSZU Z OLEANDRÓW POŁOŻYLI:/ SAMORZĄD STOŁECZNEGO KRÓLEWSKIEGO MIASTA KRAKOWA/ I UCZESTNICY MARSZÓW SZLAKIEM KADRÓWKI/ KRAKÓW, 6 SIERPŃNIA 1999 ROKU.

Pierwsza Kompania Kadrowa to liczący 144 żołnierzy pododdział piechoty utworzony 3 sierpnia 1914 w Krakowie przez Józefa Piłsudskiego, składający się ze słuchaczy szkół oficerskich Strzelca i Polskich Drużyn Strzeleckich.

Dowództwo kompanii

- [Tadeusz Kasprzycki](#) „Zbigniew” – dowódca kompanii
- [Aleksander Litwinowicz](#) „Grubszy” „Władysław” – intendent
- [Michał Wieruszewski](#) „Zagończyk” – szef kompanii
- [Eustachy Jan Karol Dąbrowiecki](#) „Eustachy Wirski” – pomocnik szefa kompanii
- [Franciszek Polniaszek](#) „Karol Nowopolski” – pomocnik szefa kompanii

W skład kompanii wchodziły cztery plutony, a każdy z nich złożony był z czterech dziesięcioosobowych sekcji.

Dowódcami plutonów byli:

- 1 pluton – dowódca [Piątek Kazimierz Jan](#) „Herwin”
- 2 pluton – dowódca [Paszkowski Henryk](#) „Krok
- 3 pluton – dowódca [Burhardt Stanisław](#) „Bukacki”
- 4 pluton – dowódca [Jan Kazimierz Kruszewski](#) „Kruk”

W skład kompanii wchodziły także

- Patrol konny – dowódca [Prażmowski Władysław](#) „Belina”
- Patrol sanitarny – dowódca [Stryjeński Władysław Jan Augustyn](#) „Bystram”
- Patrol skautów – dowódca [Bankiewicz Czesław](#) „Skaut”

Żołnierze otrzymali drelichowe mundury, ekwipunek oraz broń (*Mannlichery*).

Kompania wymaszerowała 6 sierpnia o godzinie 2:42 w stronę Miechowa, w Michałowicach obalając rosyjskie słupy graniczne.

12 sierpnia 1914, gdy o godz. 13 kompania weszła do Kielc.

Następnie, po bezskutecznej próbie przebicia się do Warszawy w celu wywołania powstania, kompania powróciła do Krakowa, stając się załóżkiem 1 pułku piechoty, który następnie rozrósł się do I Brygady Legionów Polskich.

Nagranie

<https://www.polskieradio.pl/39/156/Artykul/902352,Pierwsza-Kompania-Kadrowa-%E2%80%93-zalazek-wojska-polskiego>

Zdjęcia

Przemarsz Pierwszej Kompanii Kadrowej przez [Kielce](#) w 1914 r.

12 sierpnia 1914 roku w Kielcach Józef Piłsudski przyjmuje raport skauta Czesława Bankiewicza

Ostatnia defilada Pierwszej Kadrowej na Błoniach krakowskich 6 sierpnia 1939 r.
Na czele: [Tadeusz Kasprzycki](#), a na prawym skrzydle [Bolesław Wieniawa-Długoszowski](#).

Miejsce umieszczenia tablicy

Piśmiennictwo

1. https://pl.wikipedia.org/wiki/Pierwsza_Kompania_Kadrowa
2. <http://www.miejscapamiecinarodowej.pl/index.php/krakow/1547-krakow-tablica-upamietniajaca-wymarsz-pierwszej-kompanii-kadrowej>
3. <https://patriotycznykrakow.pl/index.php/2020/08/05/marzenia-o-niepodleglej-krakowski-szlak-i-kompanii-kadrowej-2-ulica-kadrowki/>

PYTANIA

Liczba żołnierzy I Kompanii Kadrowej

- 104
- 124
- 144

Liczba plutonów I Kompanii Kadrowej

- 3
- 4
- 5

Liczba patroli I Kompanii Kadrowej

- 3
- 4
- 5

15. Pałac Larischa

Na rogu ulicy [Brackiej](#) 12-14 i [placu Wszystkich Świętych](#) 6.

OPIS

Pałac nazywany tradycyjnie mianem Larischa (czasem Larysza) od momentu budowy – a właściwie przebudowy starszych obiektów w latach 1743–1765, według planów architekta Franciszka Placidiego – zmieniał wielokrotnie zarówno właścicieli, najemców, jak i wygląd. W 1805 roku budynek zaczęły użytkować władze miejskie, które nie chciały już dłużej korzystać ze zrujnowanego ratusza na Rynku – odtąd nazywano go małym lub nowym ratuszem, albo ratuszem krakowskim przy ulicy Brackiej. W 1815 roku następny właściciel, architekt Szczepan Humbert, zmienił wygląd pałacu, dobudowując drugie piętro.

Kolejnym właścicielem był [hrabia Karol Larisch](#) (1766–1858), który nabył pałac w 1833 roku, w 1848 roku został współzałożycielem pierwszej w Krakowie szkoły rzemieślniczej. W 1850 roku Kraków spustoszył pożar, budynek poważnie ucierpiał, właściciel zmuszony był zlecić jego gruntowną odbudowę. Dokonał jej architekt Paweł Barański, jego dziełem jest też attyka zwieńczona terakotowymi figurkami. Karol Larisch przekazał pałac miastu.

W latach 1854–1871 w pałacu miało m.in. siedzibę Krakowskie Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych. Kiedy sąsiedni pałac Wielopolskich przestał mieścić wszystkie urzędy, część z nich postanowiono przenieść do pałacu – od 1895 roku wynajmowano go, a w 1903 roku zdecydowano się na zakup budynku. Trzy lata później kilku artystów z Towarzystwa Polska Sztuka Stosowana zaprojektowało wyposażenie wnętrz dla wprowadzającego się tu prezydenta miasta, Juliusza Lea. Po śmierci Lea w 1918 roku pałac dalej służył jako mieszkanie prezydenckie, aż do 1939 roku.

Po II wojnie światowej w budynku znajdowała się biblioteka i urząd stanu cywilnego.

Po przebudowie i remoncie w 2003 roku na dziedzińcu pałacu dla potrzeb dydaktycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego wybudowano dwupoziomą aulę na ponad 300 osób i dwa mniejsze pokoje (na 50 i 25 osób), do których można transmitować obraz i dźwięk z sesji plenarnej.

W pałacu znajdują się także sale reprezentacyjne Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Zdjęcia

Aula

Sala reprezentacyjna

Piśmiennictwo

1. https://pl.wikipedia.org/wiki/Pa%C5%82ac_Larischa_w_Krakowie
2. <https://konferencje.uj.edu.pl/obiekty-konferencyjne/palac-larischa>
3. <https://dniedzictwa.pl/palac-larischa-w-krakowie/>

PYTANIA

W pałacu znajdują się sale reprezentacyjne Wydziału ... Uniwersytetu Jagiellońskiego.

- Prawa i Administracji
- Historycznego
- Matematyki i Informatyki

Liczba miejsc w dwupoziomowej auli ...

- 200
- 300
- 400

Która z informacji dot. hrabiego Karola Larischa (1766–1858) nie jest prawdziwa

- w 1833 roku nabył pałac
- w 1848 roku został współzałożycielem pierwszej w Krakowie szkoły rzemieślniczej
- w 1850 sprzedał budynek miastu, które urządziło w nim m.in. siedzibę Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych

16. Planty

Planty między ul. Franciszkańską a Wawelem. Ogród Wawel

OPIS

Planty to park miejski w Krakowie otaczający Stare Miasto. Został założony w latach 1822–1830, ma powierzchnię 21 ha i ok. 4 km długości.

Planty podzielono na 8 ogrodów:

- [Wawel](#) – od ul. Powiśle do ul. Franciszkańskiej
- [Uniwersytet](#) – od ul. Franciszkańskiej do ul. św. Anny
- [Pałac Sztuki](#) – od ul. św. Anny do ul. św. Tomasza
- [Floriańska](#) – od ul. św. Tomasza do ul. Sławkowskiej
- [Barbakan](#) – od ul. Sławkowskiej do ul. Szpitalnej
- [Dworzec](#) – od ul. Szpitalnej do ul. Mikołajskiej
- [Gródek](#) – od ul. Mikołajskiej do ul. Dominikańskiej
- [Stradom](#) – od ul. Dominikańskiej do ul. Grodzkiej i ul. Stradomskiej

Na terenie Plant lub w ich bardzo bliskim sąsiedztwie znajdują się następujące zabytkowe objekty:

- [Barbakan](#)
- [Brama Floriańska](#)
- [Baszta Pasamoników](#)
- [Baszta Stolarzy](#)
- [Baszta Cieśli](#)
- [Cafe Gallery Zakopianka](#)
- [Pałac Sztuki](#)
- [Filharmonia](#)
- [Teatr im. Juliusza Słowackiego w Krakowie](#)
- [Gmach Akademii Muzycznej w Krakowie](#)
- [Kościół św. Krzyża w Krakowie](#)
- [Kościół oo. Reformatów](#)
- [Kościół oo. Dominikanów](#)
- [Kościół oo. Franciszkanów](#)
- [Pałac Biskupi](#)
- [Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego](#)
- [Collegium Witkowskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego](#)
- [Wawel](#)

W parku znajduje się wiele pomników, kapliczek, rzeźb i fontann, m.in.:

- Sowy – Rzeźba [Bronisława Chromego](#).
- Pomnik-ławeczka polskich matematyków [Stefana Banacha](#) oraz [Ottona Nikodyma](#),
- Pomnik [Tadeusza Żeleńskiego \(Boya\)](#)
- Pomnik-fontanna Fortepian Chopina
- [Pomnik Mikołaja Kopernika](#)
- [Pomnik Jana Matejki](#)
- Pomnik płk. [Narcyza Wiatra „Zawojny”](#)

Na Plantach upamiętnia się znane osoby nadając im imiona skwerom:

- [Andrzej Wajda](#) - między ul. Basztową a [Teatrem im. Słowackiego](#).
- [Władysław Bartoszewski](#) - u zbiegu ulic Basztowej i Dunajewskiego.
- [Zbigniew Wodecki](#) – pomiędzy ul. Westerplatte a ul. św. Marka.
- [Piotr Skrzynecki](#) - pomiędzy ul. Franciszkańską a ul. Poselską
- [Ewa Demarczyk](#) - pomiędzy ul. Poselską a ul. Podzamcze

Uwagi

W ramach projektu [Kody Miasta](#) ponad 100 ławek na Plantach zostało opatrzonych tabliczkami zadedykowanymi literackim patronom. Patronami ławeczek są m.in., [Alfred Döblin](#), [Tadeusz Kantor](#), [Adam Mickiewicz](#), [Maria Pawlikowska-Jasnorzewska](#), [Józef Tischner](#), [Stanisław Lem](#), [Wisława Szymborska](#), [Adam Zagajewski](#) – lista <http://miastoliteratury.pl/miasto-literatury/krakowscy-autorzy/>

Na tabliczkach oprócz imienia i nazwiska znajdują się kody QR, które po zeskanowaniu przenoszą na stronę z informacjami o patronie w języku polskim i angielskim. Można także posłuchać fragmentów książek, które czytają lektorzy lub archiwalnego nagrania z autentycznym głosem autora.

Fot. Joanna Halajda
ADAM ZAGAJEWSKI

Buk / Autoportret w samolocie

posłuchaj

Czyta Adam Zagajewski, nagranie udostępnione dzięki uprzejmości wydawnictwa [a5](#)

przeczytaj

Wiersz udostępniony dzięki uprzejmości wydawnictwa [a5](#)

Adam Zagajewski

(1945-2021) – wybitny poeta, prozaik i eseista, obecnie jeden z najbardziej cenionych polskich poetów na świecie, tłumaczony na kilkadziesiąt języków. Studiował w Krakowie polonistykę i psychologię. Był asystentem na Uniwersytecie Jagiellońskim (prowadził zajęcia z filozofii), pracował w redakcjach czasopism „Student” i „Odra”. Wkrótce stał się w Krakowie czołowym przedstawicielem Pokolenia '68 w literaturze, zwanego krakowską Nową Falą. W stanie wojennym, objęty od lat 70. zakazem druku, wyjechał do Paryża. Do Krakowa powrócił i zamieszkał w nim na stałe w roku 2002. Kraków odcisnął silne piętno na jego twórczości.

W maju 2013 roku odbyła się premiera filmu „Widok Krakowa” w reżyserii Magdaleny Piekorz, którego bohaterem jest właśnie Adam Zagajewski. „Widok Krakowa” to wielogłosowe i wielogatunkowe wspomnienie o dawnych mistrzach, kolegach po piórze, m.in. Czesławie Miłoszu, Stanisławie Lemie, Wisławie Szymborskiej, ale także – w szerszej perspektywie – elegijny namysł nad istotą tajemniczego związku twórczości i miejsca, pisarza i jego miasta.

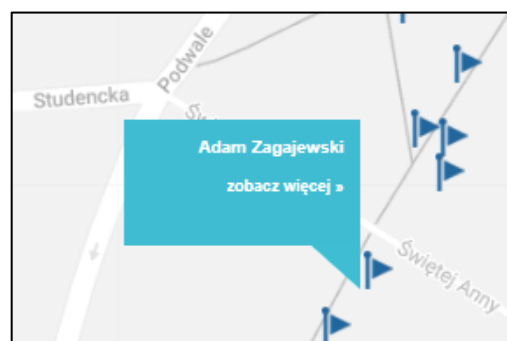
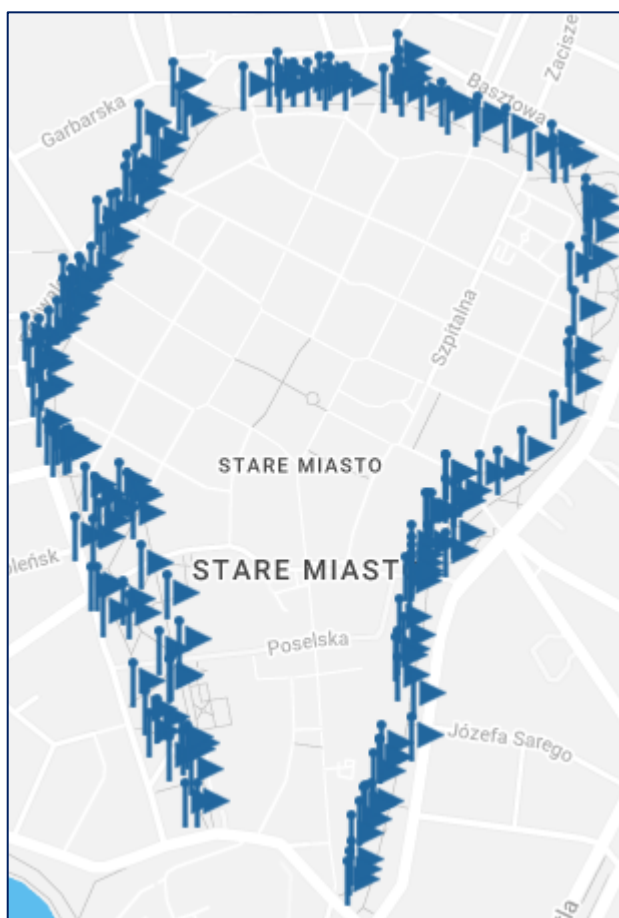
Film można obejrzeć na platformie Play Kraków po bezpłatnym zalogowaniu: <https://playkrakow.com/vods/vod.2250>

Nagranie dostępne jest pod adresem:

http://kody.miastoliteratury.pl/images/upload/mp3/Adam_Zagajewski.mp3

Na w/w stronie projektu dostępna jest mapa pokazująca rozmieszczenie ławek. Po kliknięciu w pinezkę i następnie w napis **zobacz więcej** wyświetlana jest analogiczna informacja o patronie jaką otrzymuje się z kodu QR.

W opracowanym oprogramowaniu nie jest natomiast możliwe jak w niniejszym przewodniku:

- Wyświetlenie wykazu ławek z linkami do informacji o upamiętnianych osobach
- Wybranie części ławek do wyświetlenia wykazu i mapy
- Automatyczne tłumaczenie zamieszczonych informacji na kilkanaście języków i ich odczytywanie
- Wspomaganie trafienia do wybranych ławek
- Otrzymywanie informacji o odwiedzaniu ławek
- Sprawdzanie stopnia przyswojenia zamieszczanych informacji
- Drukowanie dyplomów
- Organizowanie konkursów
- ...

Zdjęcia

Pomnik-ławeczka polskich matematyków Stefana Banacha oraz Ottona Nikodyma

Pomnik fontanna "Fortepian Chopina"

Pomnik Jana Matejki

Pomnik płk. Narcyza Wiatra „Zawojny”

Ławeczka z tabliczką z kodem QR

Zakodowany adres: <http://kody.miastoliteratury.pl/b/adam-zagajewski>

Piśmiennictwo

1. [https://pl.wikipedia.org/wiki/Planty_\(Krak%C3%B3w\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Planty_(Krak%C3%B3w))
2. <http://kody.miastoliteratury.pl/p/o-projekcie>

PYTANIA

Park ma powierzchnię ... ha

- 11
- 16
- 21

Park jest podzielone na ...ogrodów

- 6
- 8
- 10

W parku znajduje się ponad ... ławek opatrzonych tabliczkami zadedykowanymi literackim patronom, na których znajdują kody QR udostępniające rozmaite informacje .

- 80
- 100
- 120

17. Muzeum Armii Krajowej

ul. Wita Stwosza 12

OPIS

Muzeum Armii Krajowej im. gen. Emila Fieldorfa „Nila” – jedyna tego rodzaju instytucja w Polsce, upowszechniająca wiedzę o Polskim Państwie Podziemnym i jego siłach zbrojnych, przede wszystkim o Armii Krajowej.

Muzeum powstało na mocy uchwał Rady Miasta Krakowa (o nadaniu Statutu Muzeum) oraz Sejmiku Województwa Małopolskiego i zostało wpisane do Rejestru Instytucji Kultury prowadzonego przez miasto Kraków 29 czerwca 2000 r. Na mocy kolejnej uchwały Rady Miasta Krakowa^[3] nadane mu imię pochodzącego z Krakowa Augusta Emila Fieldorfa „Nila” – dowódcy Kedywu AK oraz zastępcy Komendanta Głównego Armii Krajowej.

Na ekspozycję złożyły się materiały m.in. ze zbiorów Fundacji Muzeum Historii Armii Krajowej, Klubu Powstańców Warszawskich i Obszaru Lwowskiego Armii Krajowej.

Ekspozycja została podzielona na tematyczne przestrzenie wystawiennicze. Na parterze przedstawiono historię II RP, przebieg kampanii wrześniowej i życie codzienne pod dwiema okupacjami. Jednym z eksponatów w tej części jest rekonstrukcja czołgu Vickers wykonana z oryginalnych części z dwóch czołgów zniszczonych w 1939 r.

Zasadnicza część wystawy dotycząca Polskiego Państwa Podziemnego i Armii Krajowej została umieszczona w podziemiach. Wśród przestrzeni tematycznych można wyróżnić strukturę i obszary aktywności Armii Krajowej. Odrębnie potraktowano całość działań składających się na akcję „Burza” oraz losy żołnierzy AK po rozwiązaniu formacji. W tej części wystawy można zobaczyć setki zdjęć i pamiątek, elementy uzbrojenia (w tym samoróbki) i umundurowania oraz rekonstrukcje: kadłuba brytyjskiego bombowca Halifax, który dokonywał zrzutów z pomocą aliancką na terenie Polski, i rakiety V-2.

Dotychczas Muzeum zgromadziło ponad 8000 muzealiów, w tym znajdują się archiwalia, dokumenty, fotografie, militaria i zbiory falerystyki. Niemal cała kolekcja powstała w efekcie gromadzenia pamiątek kombatantów przekazywanych w formie darów.

Struktura zbiorów jest następująca:

- Militaria
  - Elementy uzbrojenia
  - Miny i granaty
  - Mundury
  - Elementy ekwipunku i wyposażenia
  - Broń palna krótka
  - Bron palna długa
  - Bron biała krótka
  - Broń biała długa
- Odznaki i odznaczenia
  - Ryngrafy
  - Medale okolicznościowe
  - Odznaki
  - Odznaczenia
- Kolekcja Bieżanowska - zbiorem militariów, przeważnie broni strzeleckiej gromadzonej podczas wojny przez żołnierzy kompanii „Łan” Batalionu „Mrówka” 12 Pułku Piechoty.

Muzeum opracowało [Bazę Kresowych Żołnierzy Armii Krajowej](#), w której znajduje się prawie 25 tys. rekordów.

Zdjęcia

Zdjęcia pochodzą z: <https://www.google.com/search?client=firefox-b-d&q=muzeum+ak+halifax#lpg=cid:CgIlgAQ%3D%3D,ik:CAoSLEFGMVFPcE5tYzRoVGRmWjZFQWtkNWFPT2pnMW04R3d1U2lYQmswMHNkR2du>

Bron palna długa

Bron palna krótka

Mundur

Rakieta V1

Piśmiennictwo

1. <https://muzeum-ak.pl/>
2. https://pl.wikipedia.org/wiki/Muzeum_Armii_Krajowej_w_Krakowie

PYTANIA

Liczba zgromadzonych muzealiów ... tys.

- 6
- 8
- 10

Dział Militaria składa się z ... części

- 8
- 10
- 12

Liczba rekordów w Bazie Kresowych Żołnierzy Armii Krajowej to prawie ...tys.

- 15
- 20
- 25

18. Pomnik Józefa Piłsudskiego

Pomnik w dniu odsłonięcia

Zbieg ulic: Piłsudskiego, Wenecja i Garncarskiej

OPIS

Pomysł powstania pomnika Józefa Piłsudskiego i Czynu Niepodległościowego w Krakowie powstał w 1922 roku, jednak nie został on zrealizowany. Ponownie pojawił się w 1989 roku za sprawą Związku Legionistów Polskich, ale planowane ustawienie monumentu na Błoniach nie zostało zrealizowane ze względów prawnych.

Kolejna próba wzniesienia pomnika rozpoczęła się w marcu 2008. Z inicjatywą tą wystąpił Leszek Gołda, starszy Bractwa Kurkowego. Fundatorem miało zostać właśnie Bractwo, a autorem pomnika Czesław Dźwigaj.

23 kwietnia 2008 Rada Miasta Krakowa podjęła stosowną uchwałę w sprawie budowy pomnika. Początkowo pomnik miał być ustawiony u zbiegu ul. Piłsudskiego i Retoryka, jednak na tę lokalizację nie zgodził się wojewódzki konserwator zabytków. 10 września zmieniono usytuowanie na obecne.

Odsłonięcie pomnika miało miejsce 10 listopada 2008 roku, w przeddzień 90. rocznicy Niepodległości. Obecni byli: minister obrony Bogdan Klich, kardynał Stanisław Dziwisz, Jacek Majchrowski, Janusz Onyszkiewicz, generałowie: Mieczysław Bieniek, Edward Gruszka i Jerzy Wójcik, bracia kurkowi i licznie zgromadzeni krakowianie. Odsłonięcia dokonali: min. Klich, prezydent Majchrowski, radna Małgorzata Radwan-Ballada i Leszek Gołda.

Pomnik ma 6 metrów wysokości.

Obok pomnika umieszczona jest rzeźba przedstawiająca Czwórkę Legionową, żołnierzy wyruszających na bojowy szlak z krakowskich Oleandrów oraz 8,5 metrowy maszt flagowy.

Zdjęcia

Uczestnicy uroczystości odsłonięcia pomnika

Piśmiennictwo

1. https://pl.wikipedia.org/wiki/Pomnik_J%C3%B3zefa_Pi%C5%82sudskiego_w_Krakowie

PYTANIA

Odsłonięcie pomnika miało miejsce 10 listopada ... roku

- 2006
- 2008
- 2010

Wysokość pomnika ... metrów

- 4
- 6
- 8

Otoczenie pomnika

- rzeźba przedstawiająca Czwórkę Legionową
- 8,5 metrowy maszt flagowy.
- rzeźba przedstawiająca Czwórkę Legionową oraz 8,5 metrowy maszt flagowy

19. Pomnik zamordowanych przez hitlerowców harcerzy Szarych Szeregów z plutonu „Alicja” Kedywu AK

Na terenie kościoła św. Józefa ul. Parkowa, przy Rynku Podgórskim.
Odsłonięty w 2000 r.

OPIS

Na frontowej tablicy inskrypcja brzmi:

Harcierzom Żołnierzom Kedywu AK
plutonu dywersyjnego „Alicja”
Krakowskich Szarych Szeregów
wiernych Ojczyźnie
i prawu harcerskiemu
którzy oddali życie w walce
o wolność i niepodległość Polski
w latach 1943–1944
Kraków
Szare Szeregi

Inskrypcja na bocznej górnej tablicy:	Inskrypcja na bocznej dolnej tablicy:
<p>ZGINĘLI NA SŁUŻBIE KRAKOWSKICH SZARYCH SZEREGÓW</p> <p>Barycz Mieczysław „Lis” lat 22 Baraniuk Fran. „Szulce” lat 21 Czarny Zdzisław „Pikuś” lat 17 Czarny Stanisław lat 19 Dąbrowski Tadeusz lat 17 Drapich Marian „Lawina” lat 18 Drapich Józef lat 17 Dziedzic Halina „Alina” lat 16 Folwark Bog. „Mściwój” lat 18 Gaweł Antoni „Luby” lat 22 Grochala Tadeusz lat 18 Handzlik Marian lat 16 Jaguś Arkadi „Kadek” lat 21 Jaguś Wiesław lat 18 Karaś Stanisław lat 19</p>	<p>Kraus Jerzy „Przemko” lat 18 Latowiecki Ludwik lat 21 Latowiecki Wł. „Wałkoń” lat 20 Niziński Andr. „Lasota” lat 17 Niżnik Marian lat 21 Niżnik Władysław lat 23 Seidel Aleksander lat 17 Seidel Karol lat 21 Skwarczowski Władysław lat 16 Sulek Władysław „Mahomet” lat 17 Stachura Mieczysław lat 18 Szczurek Władysław „Szatan” lat 18 Świstak Józef „Bunkier” lat 18 Świstak Zbigniew „Przepiórka” lat 18 Woźniczka Feliks lat 16 Woźniczka Tadeusz lat 22 Wytyśnik Stef. „Baca” lat 19 ORAZ INNI KTÓRYCH PAMIĘĆ JUŻ ZAGUBIŁA</p>

Pluton „Alicja” działał od wiosny 1943 roku na terenie Krakowa. Oddział został stworzony na bazie Roju Podgórskiego Szarych Szeregów przez Franciszka Baraniuka, ps. Szulce.

W jego skład wchodziły harcerki i harcerze w wieku około 17–20 lat (najmłodszy Czesław Sutek, ps. „Cenio” miał 15 lat), a pierwszym dowódcą został Mieczysław Barycz, pseudonim Lis.

W lipcu 1943 roku, rozkazem komendanta Chorągwi Krakowskiej [hm. Edwarda Heila](#), pluton Alicja został oddany do dyspozycji Kierownictwu Dywersji Krakowskiego Okręgu Armii Krajowej. Oddział liczył wówczas około pięćdziesięciu chłopców i dwanaście dziewcząt.

Członkowie Plutonu prowadzili działania sabotażowe: kolportaż nielegalnej prasy, zastraszanie rodzin niemieckich, niszczenie aparatów wyświetlających w kinach filmy propagandowe (Akcja „Kino”), sabotaż kolejowy, a także zdobywanie broni. Dziewczęta, pod dowództwem Anny Surowiec, ps. „Żywia”, zajmowały się głównie ubezpieczaniem akcji, łącznością i prowadziły działania wywiadowcze.

W początkach września 1943 roku w plutonie zaczęły się aresztowania i trwały do kwietnia 1944 roku. Największe nasilenie aresztowań miało miejsce w październiku i listopadzie 1943 roku. Ujęto prawie wszystkich chłopców i dwie dziewczyny. Do tak tragicznego losu plutonu przyczynił się w poważnej mierze jeden z jego członków Sławomir Mądrała ps. „Pirat”, który po aresztowaniu go razem z innymi kolegami, przyjął współpracę z Gestapo i wydawał w ich ręce swoich kolegów i przyjaciół.

Nazwiska kolejnych aresztowanych pojawiały się systematycznie na nowych „afiszach śmierci” budząc grozę i przerażenie wśród mieszkańców Podgórza.

Spośród aresztowanych straciło życie ponad czterdziestu chłopców i jedna dziewczyna, zostali rozstrzelani w publicznych egzekucjach, zakatowani w więzieniu na ul. Montelupich lub siedzibie Gestapo przy ul. Pomorskiej 2, przewiezieni do obozów koncentracyjnych (m.in. w Neuengamme i Ravensbrück). Przy życiu pozostali jedynie Janina Potoczek, ps. Telimena i Stanisław Pławecki, ps. Sulibor.

Zdrajca Sławomir Mądrała został zastrzelony z wyroku Sądu Polski Podziemnej w dniu 31 III 1944 roku.

Kolejnymi dowódcami plutonu „Alicja” byli:

- **Mieczysław Barycz „Lis”, „Jacek”** wychował się na krakowskim Podgórzu. Od najmłodszych lat należał do Związku Harcerstwa Polskiego. Był członkiem 3 Drużyny Podgórskiej im. Tadeusza Kościuszki. Z zawodu drukarz. Od pierwszych dni okupacji niemieckiej pracował wśród harcerzy. Odbierał przyrzeczenia od harcerek drużyny Janiny Potoczek-„Telimeny”. Od 1943 r. był hufcowym podgórskiego Roju Szarych Szeregów, który powołał do istnienia. Był dowódcą plutonu „Alicja”.

Po przejęciu plutonu przez „Szulcego”, a następnie przez „Powolnego”- pełnił funkcję z-cy dowódcy plutonu. W dniu 16 listopada 1943 roku idąc na spotkanie przy ulicy Dietla z „Telimeną”, został aresztowany przez Gestapo. Prawdopodobnie został wskazany przez Sławomira Mądralę „Pirata”. „Lis” miał wręczyć „Telimenie” teczkę z planami gmachu Luftgaukommando, na który to chłopcy z plutonu mieli dokonać sabotażu, przez spalenie ważnych dokumentów, tam znajdujących się.

Gestapowiec Koerner prowadzący sprawę harcerzy z Podgórza, potraktował „Lisa” jako dowódcę oddziału dywersyjnego, bo za takiego był przez chłopców uważany i o tym wiedział Mądrała. Koerner znęcał się nad nim bestialsko i w czasie przesłuchania zakatował go na śmierć swoimi butami. Jego męczeńska śmierć posłużyła za parawan dla jego aresztowanych kolegów. W czasie przesłuchania całą winę składali na „Lisa”, jako na dowódcę i Koerner nie mógł dokonywać konfrontacji, wściekając się, że go za wcześniej zamordował.

- **Franciszek Baraniuk „Szulce”, „Franek”** - od maja 1943 r. W 1938 r. drużynowy 19 Krakowskiej Drużyny Harcerzy, żołnierz Armii Krajowej (AK), członek konspiracyjnej Komendy Chorągwi „Szarych Szeregów”, twórca krakowskich Grup Szturmowych Szarych Szeregów. Dowodził plutonem „Cecylia”, następnie organizator i dowódca plutonu „Alicja”. Był bliskim współpracownikiem Komendanta Chorągwi Szarych Szeregów w Krakowie, hm Edwarda Heila „Jerzego”. Do jego obowiązków należało organizowanie szkoleń wojskowych Bojowych Szkół (BS) i Grup Szturmowych (GS). W sierpniu 1942 r. zorganizował szkolenie wojskowe na kursach podoficerskich i podchorążackich. Baraniuk w porozumieniu z porucznikiem Jesionowskim, oficerem szkoleniowym komendy miasta AK, wytypował trzy „piątki” harcerzy po kursach podoficerskich na kurs podchorążych. W lipcu 1943 przekazał pluton do dyspozycji Kedywu AK, pod rozkazy Ryszarda Nuszkiewicza „Powolnego”. Z początkiem września 1943 r. został w nieznanych okolicznościach aresztowany przez Gestapo i skazany na karę śmierci przez rozstrzelanie. 28 października 1943 zginął w egzekucji publicznej przed Starą Bożnicą na placu przy ul. Szerokiej, wśród 30 więźniów, razem z „Szatanem” i Arkadiuszem Jagusiem.
- kpr. pchor. Wiesław Zapałowicz ps. „Miś”, „Rosomak”, „Ros” Od sierpnia 1939 r. w ramach pomaturalnego Hufca Pracy brał udział w budowie linii umocnień w miejscowości Wyry. Jako ochotnik zaciągnął się do Korpusu Pogranicza, a po wkroczeniu wojsk sowieckich walczył wraz z całą jednostką aż do wyczerpania amunicji. Po rozwiązaniu grupy w Toporowie dotarł do Krakowa.

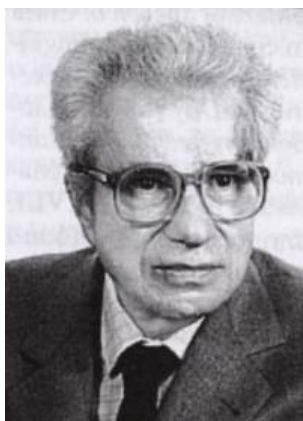
W styczniu 1940 r. wraz z grupą harcerzy z drużyny im. Romualda Traugutta reaktywował VI drużynę harcerstwa na terenie Krakowa, która weszła w skład Szarych Szeregów. Na polecenie Eugeniusza Fika przystąpił do małego sabotażu, jak naklejanie na kamienicach polskich orłów z koroną, podrzucanie do niemieckich restauracji fiolek z jadem kiełbasianym, zbieranie informacji o oddziałach SS, rozrzucanie dwujęzycznych ulotek, itd.

W jesieni 1940 r. wraz z drużyną Szarych Szeregów przeszedł do ZWZ-AK. Wtedy też złożył przysięgę. Po ukończeniu szkoły podchorążych w lokalu na Małym Rynku 5 w Krakowie otrzymał w 1941 r. stopień kaprała podchorążego. Od 1942 r. był wykładowcą w dziedzinie uzbrojenia w Szkole Podchorążych I Odcinka AK.

W maju 1944 r. po wyspie został odkomenderowany do OP „Skok”. Tu uczestniczył w przyjmowaniu zrzutu z angielskich samolotów, przeprowadzał rekwizycje w niemieckich majątkach, uczestniczył w zdobyciu poczty w Opatowcu, brał udział w odbijaniu więźniów pod Bejscami.

Od VII.1944 r. przebywał w SBP „Skała”. Brał udział we wszystkich akcjach Baonu. W oddziale pozostawał do stycznia 1945 r.

W czasie okupacji studiował na tajnej AGH i pracował w Hucie Szkła. Po 1945 r. objął stanowisko asystenta w Katedrze Mechaniki Teoretycznej i Wytrzymałości Materiałów. Równocześnie studiował na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym na UJ. W 1958 r. uzyskał doktorat, a w 1961 r. habilitację. W 1970 r. został profesorem nadzwyczajnym.

Zdjęcia

Dwa pierwsze zdjęcia przedstawiają członków plutonu „Alicja”

2. X. 1943 (Dziennik Rozporządzeń dla Generalnego Gubernatorstwa Nr 82/43) **zją uobrazny**
przy Kommandeur der Sicherheitspolizei und des SD für den Distrikt Krakau zasądził na śmierć następujące osoby:

1. Wyzga Jan z Krakowa za przynależność do organizacji terrorystycznej i za czynny udział w zamachach.	11. Niżnik Wład. Stan. z Krakowa za przynależność do polskiej organizacji wyrotowej i za popieranie zamachów.	21. Karasiński Jan z Krakowa za przynależność do polskiej organizacji wyrotowej.
2. Obidowicz Roman z Krakowa za przynależność do organizacji terrorystycznej i za czynny udział w zamachach.	12. Wijas Józef Franc. z Krakowa za przynależność do polskiej organizacji wyrotowej i za popieranie zamachów.	22. Kluska Andrzej z Krakowa za przynależność do organizacji terrorystycznej.
3. Gołda Izidor z Krakowa za przynależność do organizacji terrorystycznej i za nielegalne posiadanie broni.	13. Stachowski Czesław z Krakowa za przynależność do polskiej organizacji wyrotowej.	23. Lelek Franciszek z Krakowa za przynależność do polskiej organizacji wyrotowej.
4. Starowicz Kazimierz z Krakowa za przynależność do organizacji terrorystycznej i za czynny udział w zamachach.	14. Makowski Kazimierz z Krakowa za przynależność do polskiej organizacji wyrotowej.	24. Lankosz Adam z Krakowa za przynależność do polskiej organizacji wyrotowej.
5. Cholewa Stanisław z Krakowa za przynależność do organizacji terrorystycznej i za czynny udział w zamachach.	15. Świstak Zbigniew z Krakowa za przynależność do polskiej organizacji wyrotowej i za popieranie terrorystów.	25. Sobkowicz Zbigniew z Krakowa za przynależność do polskiej organizacji wyrotowej i za popieranie terrorystów.
6. Palmowski Michał z Wieliczki za przynależność do polskiej organizacji wyrotowej.	16. Niżnik Marian z Krakowa za przynależność do polskiej organizacji wyrotowej i za popieranie terrorystów.	26. Czarny Zdzisław z Krakowa za przynależność do polskiej organizacji wyrotowej i za popieranie terrorystów.
7. Serkowski Stanisław z Krakowa za przynależność do polskiej organizacji wyrotowej.	17. Skwarcowski Wład. z Krakowa za przynależność do polskiej organizacji wyrotowej i za popieranie terrorystów.	27. Woźnicki Tadeusz z Krakowa za przynależność do polskiej organizacji wyrotowej.
8. Łuczyński Michał z Nowego Mińska za popieranie bandytów przez dostarczanie im broni.	18. Drapich Marian z Krakowa za przynależność do polskiej organizacji wyrotowej.	28. Madrala Sławomir z Krakowa za przynależność do organizacji terrorystycznej i współdziałanie w przygotowaniu zamachów.

Jeden z niemieckich afiszów śmierci, z zaznaczonymi nazwiskami harcerzy z plutonu „Alicja”

Przy pomniku

Piśmiennictwo

1. https://pl.wikipedia.org/wiki/Pomnik_pami%C4%99ci_harcerzy_plutonu_%E2%80%9EAlicja%E2%80%9D_w_Krakowie
2. <https://www.krakowpodgorze.zhp.pl/bohater-hufca/>
3. http://www.kedyw.info/wiki/Sylwetki_%C5%BCo%C5%82nierzy_Z#Zapa.C5.82owicz_Wies.C5.82aw_ps._.E2.80.9EMi.C5.9B.E2.80.9D.2C_.E2.80.9ERosomak.E2.80.9D.2C_.E2.80.9ERos.E2.80.9D
4. <https://plus.dziennikpolski24.pl/codziennie-nas-ubywalo-harcerze-z-plutonu-alicja/ar/c15-17097109>

PYTANIA

Pierwszy dowódca plutonu

- Mieczysław Barycz „Lis”, „Jacek”
- Franciszek Baraniuk „Szulce”, „Franek”
- kpr. pchor. Wiesław Zapałowicz ps. „Miś”, „Rosomak”, „Ros”

Drugi dowódca plutonu

- Mieczysław Barycz „Lis”, „Jacek”
- Franciszek Baraniuk „Szulce”, „Franek”
- kpr. pchor. Wiesław Zapałowicz ps. „Miś”, „Rosomak”, „Ros”

Trzeci dowódca plutonu

- Mieczysław Barycz „Lis”, „Jacek”
- Franciszek Baraniuk „Szulce”, „Franek”
- kpr. pchor. Wiesław Zapałowicz ps. „Miś”, „Rosomak”, „Ros”

20. Fragment muru byłego Getta

OPIS

Od wiosny 1940 r. władze Generalnego Gubernatorstwa starały się przesiedlić Żydów z Krakowa – stolicy GG. Szacuje się, że od jesieni 1940 r. do wiosny 1941 r. z miasta przymusowo wywieziono ok. 50 tys. Żydów. Trafili oni do różnych miejscowości głównie w dystrykcie krakowskim, ale też lubelskim i radomskim.

Getto krakowskie zlokalizowano w dzielnicy Podgórze, nie zaś na terenie zamieszkiwanego przez większość Żydów Kazimierza. Przeznaczono na nie zaniedbany, słabo zmodernizowany obszar o powierzchni ok. 20 ha. Znajdowało się tam ok. 3176 izb, co w odniesieniu do liczby mieszkańców, stanowiło średnio pięć – sześć osób, a w niektórych momentach nawet powyżej dziesięciu osób na jeden pokój. Część budynków była zrujnowana i pozbawiona sanitariatów. Wszyscy Żydzi, w nieprzekraczalnym terminie do 20 marca 1941 r., musieli przenieść się na nowe miejsce, a mieszkający tam Polacy opuścić swoje domy.

W styczniu 1942 r. w getcie było 16 310 Żydów (7551 mężczyzn i 8759 kobiet), a w kwietniu 1942 w dzielnicy przebywały 17 163 osoby (7726 mężczyzn i 9437 kobiet). W szczytowym momencie, przed deportacją do obozu zagłady w Bełżcu przeprowadzoną w czerwcu 1942 r., liczba więźniów sięgała 19–20 tys. osób.

Wydarzeniem, które przerwało pierwszy etap życia w getcie krakowskim, była deportacja Żydów do niemieckiego obozu zagłady w Bełżcu w czerwcu 1942 r. Szacuje się, że wywieziono wówczas ok. 7 tys. osób.

Kolejna deportacja do obozu zagłady w Bełżcu miała miejsce 28 października 1942 r. Przeprowadzono ją szybko i w bardzo brutalnej atmosferze. Ofiarą padły dzieci, w tym podopieczni sierocińców, starsi, chorzy ze szpitali oraz wiele innych osób, nawet zdolnych do pracy. Szacuje się, że z getta wywieziono wówczas ponad 5 tys. Żydów, a ok. 300 zabito na miejscu. Po akcji z obszaru getta wyłączono ponownie kilka ulic, tym razem była to część na północ od ul. Lwowskiej. 13 marca 1943 r., po dwóch latach funkcjonowania getta krakowskiego przystąpiono do jego ostatecznej likwidacji. Wysłano do obozu Płaszów ok. 8 tys. osób i zamordowano kolejne 2 tys.

Zdjęcia

Budowa murów getta w 1941 r.

Odcinek muru getta przy ul. Lwowskiej

Likwidacja getta w Krakowie, marzec 1943 r., ul. Lwowska

Piśmiennictwo

1. <https://sztetl.org.pl/pl/miejscowosci/k/512-krakow/116-miejsca-martyrologii/47313-getto-w-krakowie>
2. <https://www.kawiarniany.pl/2019/03/31/getto-krakowskie-historia-mur-getta/>
3. <https://sztetl.org.pl/en/file/53382>
4. <https://www.jhi.pl/artykuly/likwidacja-getta-w-krakowie,2758>
5. <https://www.garnek.pl/zosia1/34744707/fragment-muru-bylego-getta-przy>
6. <https://krakowbooking.com/pl/blog-pl/krzesla-na-placu-bohaterow-getta/>
7. https://www.krakow.pl/odwiedz_krakow/35881,artykul,getto_szlak_pamieci_1941_1943.html

PYTANIA

Obszar getta wynosił około ... hektarów

- 20
- 25
- 30

Liczba mieszkańców getta w czerwcu 1942 r. wynosiła około ... tys. osób

- 11-12
- 15-16
- 19-20

Liczba osób zamieszkujących w jednym pokoju wynosiła nawet ...

- 6
- 8
- 10

III. DODATKOWE SPRAWDZIANY

WYKAZ DODATKOWYCH SPRAWDZIANÓW

Z – Zdjęcia; L – linki; YT -filmy YouTube; PD – pliki dźwiękowe

Krzyżówki

Lp	Temat	Liczba haseł	Z	PD
1.	Kraków w pigułce	20	20	
2.	Znane osoby urodzone w Krakowie	20	20	
3.	Wykonawcy piosenek o Krakowie	20	20	
4.	Aleja Gwiazd	10	10	
5.	Aleja Podróżników, Odkrywców i Zdobywców	15	15	
	Razem	85	85	

Za każde prawidłowo podane hasło bez podpowiedzi otrzymuje się 2 punkty, zatem w sumie można otrzymać $85 * 2 = 170$ punktów – podano to w tabelce na stronie 9. Za każdą podpowiedzianą literę odejmuje się 1 punkt.

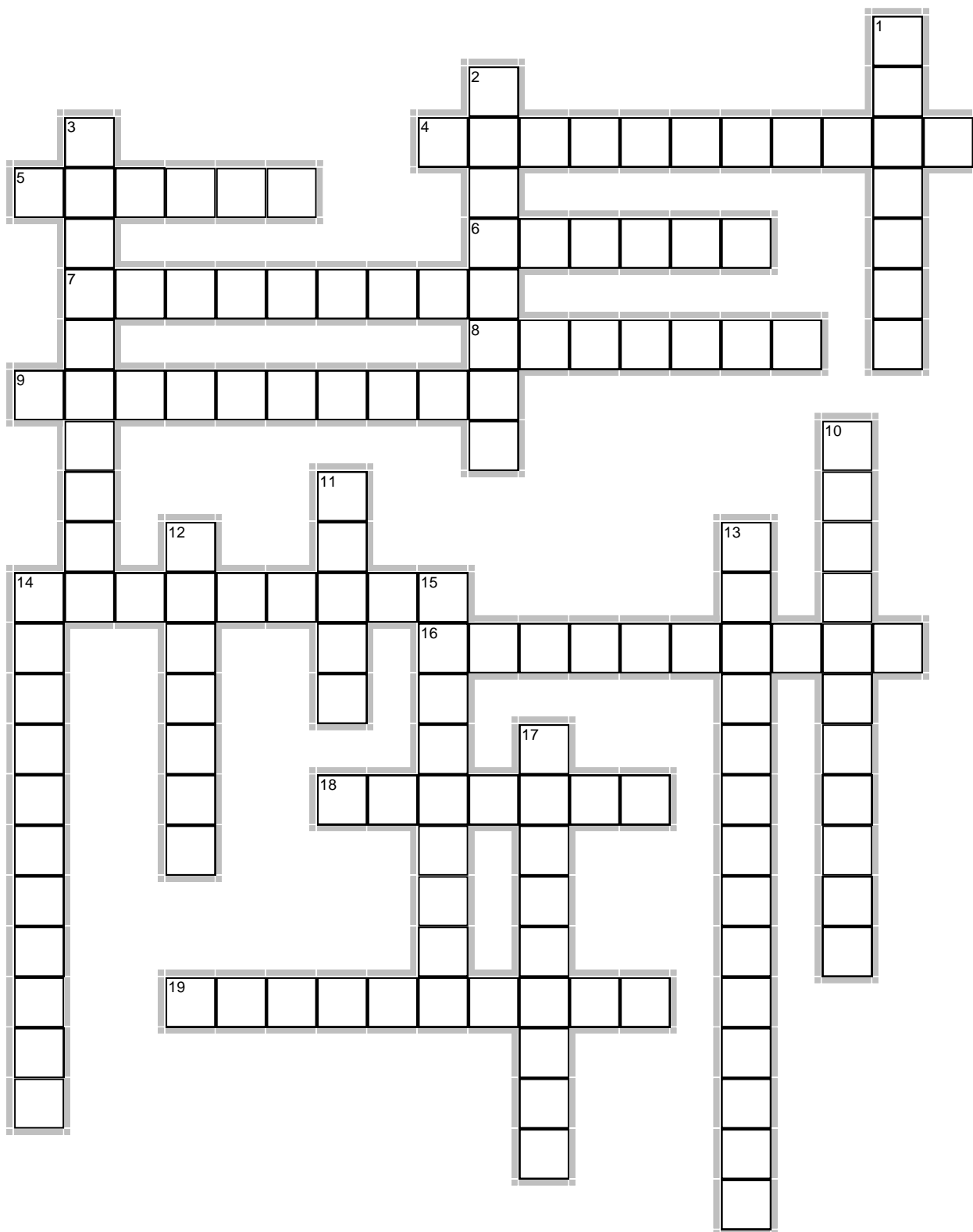
Testy

Lp	Temat	Liczba pytań	Z	PD
1.	Wiedza o Krakowie	10		
2.	Miejsca w Krakowie	10	10	
3.	Autorzy wierszy o Krakowie	6	6	
	Razem	26	16	

Za każda prawidłowo podana odpowiedź bez podpowiedzi otrzymuje się 3 punkty, zatem w sumie można otrzymać $26 * 3 = 78$ punktów – podano to w tabelce na stronie 9. Za każdą podpowieź, poprzez skreślenie nieprawidłowej odpowiedzi, odejmuje się 1 punkt.

KRZYŻÓWKI

Kraków w pigułce

EclipseCrossword.com

Hasło główne

Hasło	6	4	7	5	18	19	8	9		17	2	3	14	17	13	15	11
Litera	1	2	6	6	2	8	1	2		5	2	4	3	2	5	1	2
Kierunek	→	→	→	→	→	→	→	→		↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓

Poziomo

4. Nazwisko aktualnego prezydenta Krakowa	
5. Park miejski otaczający Stare Miasto. Został założony w latach 1822–1830, ma powierzchnię 21 ha i ok. 4 km długości	
5. Niezbyt reprezentacyjna ulica, ale znana na całą Polskę za sprawą piosenki Grzegorza Turnaua z 1995 roku. Ulica prowadzi w kierunku kościoła oo. Franciszkanów. Ma zaledwie 175 metrów długości https://www.youtube.com/watch?v=vhuW6Pvwj4I	
7. Nazwa wieży przed którą znajdują się rzeźby lwów	
8. Nazwa kopca na którym obchodzone jest święto Rękawki (kopiec usypany na najwyższym wzniesieniu wapiennego zrębu Krzemionek – Wzgórzu Lasoty)	
9. Ulica na której znajduje się 55 różnokolorowych schodów na których umieszczone są inspirujące cytaty	
14. Obszar Krakowa wchodzący w skład Dzielnicy VIII Dębniki. Dawna wieś włączona do Krakowa w 1909 jako X dzielnica katastralna. Znajduje się tu dawny kamieniołom, który zachwyca turkusową wodą i pięknymi widokami	

<p>16. Nazwa wyrobu piekarniczego, charakterystycznego dla okręgu krakowskiego</p>	
<p>18. Obszar Krakowa wchodzący w skład Dzielnicy I Stare Miasto, położony na północ od Starego Miasta. Od 1366 do końca XVIII w. samodzielne miasto. Był miastem królewskim Korony Królestwa Polskiego</p>	
<p>19. Centralny budynek krakowskiego Rynku Głównego, jedna z najbardziej rozpoznawalnych budowli Krakowa, najstarsze zabytkowe centrum handlowe</p>	

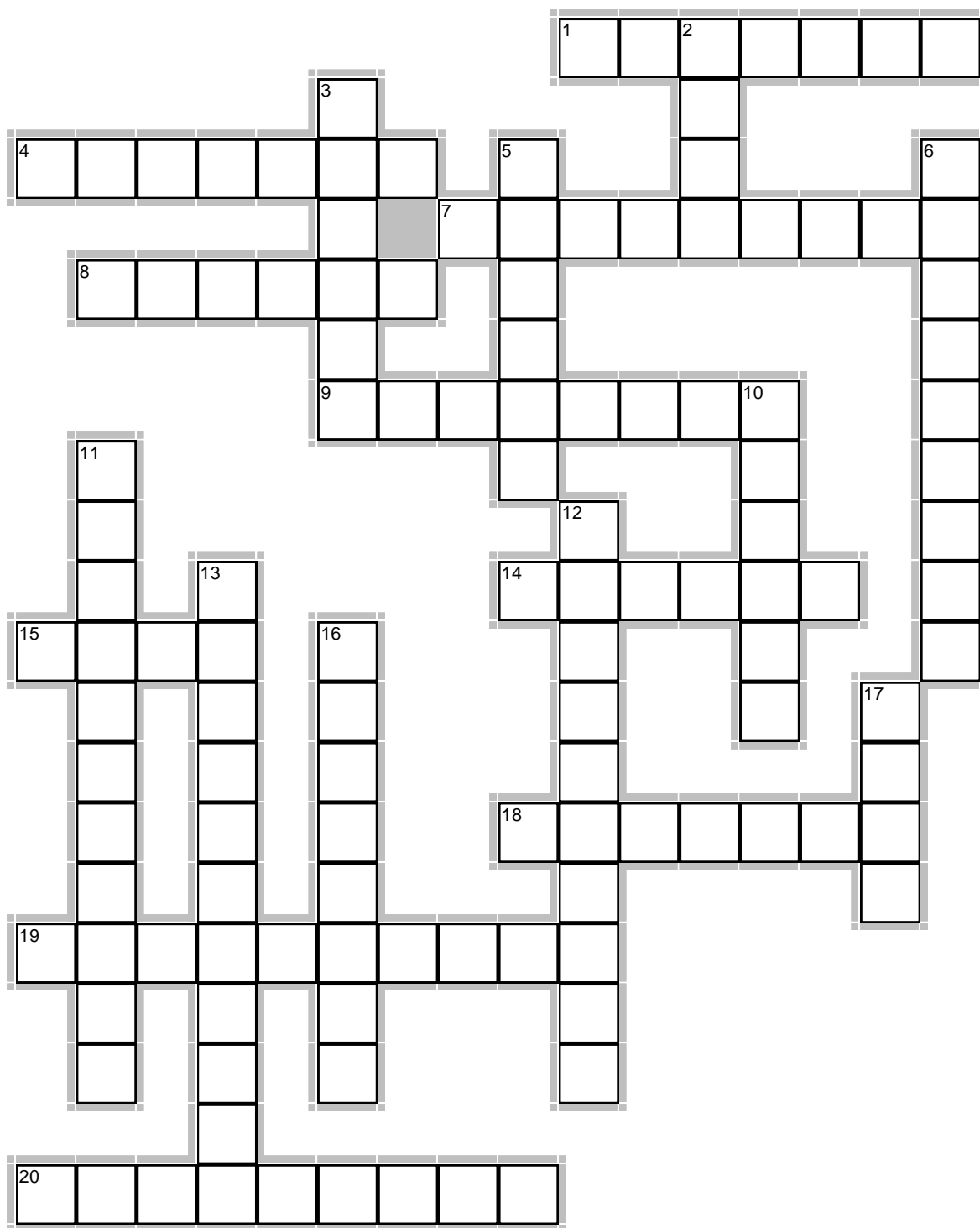
Pionowo

<p>1. Krakowskie święto, obchodzone na Wzgórzu Lasoty po pierwszej wiosennej pełni (obecnie najczęściej we Wtorek Wielkanocny), nawiązujące do słowiańskiej tradycji wiosennego święta zmarłych</p>	
<p>2. Najbardziej wysunięta na północ część fortyfikacji miejskich Krakowa. Znajduje się na Plantach, przed Bramą Floriańską, po południowej stronie ul. Basztowej</p>	
<p>3. Ulica prowadząca na Rynek, zakończona pamiątką po średniowiecznych murach Krakowa – Bramą Floriańską, ma 325 metrów długości. Kiedyś pod samą bramą przejeżdżał tramwaj jadący na Rynek. Znajdują się tu m.in. kamienica Pod Murzynami, Dom Jana Matejki czy też Hotel Pod Różą</p>	
<p>10. Ulica łącząca Rynek z pl. Szczepańskim. Nazwa wywodzi się od kościoła, który niegdyś stał na środku pustego dziś placu. Ulica ma zaledwie 88 metrów długości</p>	

<p>11. Wzgórze na Pomoście Krakowskim, w dzielnicy I, na lewym brzegu Wisły</p>	
<p>12. Jedna z najstarszych w mieście i najbardziej znanych nawet poza nim. 650 metrowy trakt prowadzi od Rynku Głównego do stóp Wzgórza Wawelskiego. To część tzw. Drogi Królewskiej czyli drogi, która wykorzystywana była przez królów jadących na zamek. To tu zobaczyć można jeden ze słynnych kościołów – św. św. Piotra i Pawła</p>	
<p>13. Nazwa ulicy przy której mieści się "Okno Papieskie"</p>	
<p>14. Obszar Krakowa wchodzący w skład Dzielnicy VII, dawna wieś, która została włączona do terenów Krakowa 13 listopada 1909 roku jako XIII dzielnica katastralna. Rozciąga się między Rudawą na północy i wschodzie a Wisłą na południu</p>	
<p>15. Część Krakowa, wchodząca w skład Dzielnicy VIII Dębniki, dawna wieś o rodowodzie średniowiecznym, włączona w granice administracyjne miasta w 1941 r., znajduje się w niej szpital psychiatryczny</p>	
<p>17. Obszar Krakowa wchodzący w skład Dzielnicy I Stare Miasto. Od powstania w XIV wieku do przełomu XVIII i XIX wieku był samodzielny miastem, położonym na południe od Krakowa</p>	

Znane osoby urodzone w Krakowie

EclipseCrossword.com

Hasło główne

Hasło	12	7	1	9	14		11	15	19	1	8		6	2	12	5	3	5	12	11	13	17	16
Litera	1	2	5	7	9		3	4	5	7	5		1	4	1	3	6	6	6	6	9	4	2
Kierunek	↓	→	→	→	→		↓	→	→	→	→		↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓

Poziomo

<p>1. Zbigniew Stanisław ... (ur. 6 maja 1950, zm. 22 maja 2017 w Warszawie) – polski piosenkarz, multiinstrumentalista, kompozytor, aranżer, prezenter telewizyjny i aktor. Wylansował szereg przebojów, w tym „Chałupy Welcome to”, „Lubię wracać tam, gdzie byłem”, „Z Tobą chcę oglądać świat” (duet ze Zdzisławą Sośnicką), „Zaczynij od Bacha”, „Izolda”, „Opowiadaj mi tak”. Popularność przyniosły mu też wykonania tytułowych piosenek z animacji Pszczółka Maja i Rudolf czerwonończyk renifer. Występował gościnnie w serialach komediowych: Król przedmieścia (2002), Miodowe lata (2003), 39 i pół (2009), oraz Świat według Kiepskich (2016). Dwukrotny laureat Fryderyka oraz Złotego Fryderyka.</p>	
<p>4. Marek Tadeusz ... (ur. 18 października 1950) – polski aktor teatralny i filmowy, lektor, piosenkarz, scenarzysta, reżyser i przedsiębiorca. W 1995 otrzymał nagrodę za najlepszą rolę męską w filmie Pułkownik Kwiatkowski podczas 20. Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni. W 2002 za rolę Adasia Miauczyńskiego w filmie Dzień świra otrzymał nagrodę na 27. Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni oraz Polską Nagrodę Filmową Orzeł za najlepszą główną rolę męską. Na przestrzeni lat występował również na deskach kilku teatrów, w tym Teatru Dramatycznego i Teatru Ateneum w Warszawie.</p>	
<p>7. Agnieszka Roma ... (ur. 6 marca 1989) – polska tenisistka, finalistka Wimbledonu 2012, wiceliderka rankingu WTA, zwyciężczyni kończącego sezon turnieju WTA Finals w 2015 roku, ambasador dobrej woli UNICEF. W 2009 podjęła studia na kierunku turystyka i rekreacja na Akademii Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie, 11 grudnia 2017 obroniła pracę licencjacką. radwanska.</p>	
<p>8. Grzegorz Jerzy ... (ur. 31 lipca 1967) – polski wokalista, pianista, aranżer, kompozytor i poeta, wykonawca poezji śpiewanej; od 2016 kierownik muzyczny Teatru Łalka w Warszawie. Jest laureatem licznych nagród, m.in.: dziewięciu Fryderyków, dwóch Wiktorów, Grand Prix Festiwalu w Opolu. W 2016 został laureatem Nagrody Miasta Krakowa w dziedzinie kultury i sztuki. turnau.</p>	
<p>9. Gustaw Teofil ... (ur. 21 kwietnia 1923, zm. 6 marca 2008 w Warszawie) – polski aktor teatralny i filmowy, reżyser i dyrektor teatrów, pedagog, prezes Stowarzyszenia Polskich Artystów Teatru i Filmu, członek Polskiej Akademii Umiejętności, poseł na Sejm PRL VII i VIII kadencji (1976–1982), senator I kadencji (1989–1991). Określany mianem jednego z najwybitniejszych polskich aktorów oraz reżyserów teatralnych i filmowych w historii. Był Gustawem-Konradem w Dziadach Adama Mickiewicza, inscenizowanych w 1967 przez Kazimierza Dejmka w Teatrze Narodowym. Zdjęcie tego przedstawienia z afisza przez władze przyczyniło się do wybuchu demonstracji studenckich i zapoczątkowało wydarzenia marcowe w 1968. holoubek.</p>	

<p>14. Bronisław ... (ur. 8 stycznia 1926, zm. 6 maja 2002 w Warszawie) – polski aktor teatralny, filmowy i radiowy. Był aktorem Teatru Wybrzeże w Gdańsku (1946–1949), Teatru im. Jaracza w Łodzi (1949–1952), teatrów warszawskich (Teatr Narodowy, Teatr Polski, Teatr Ateneum, Teatr Powszechny (od 1952), Teatru Współczesnego (od 1989). Występował również w Kabarecie Starszych Panów oraz w popularnym programie dla dzieci Miś z okienka, w którym debiutował 23 czerwca 1957. pawlik</p>	
<p>15. ... ,właściwie Olga Aleksandra Sipowicz z domu Ostrowska, primo voto Jackowska (ur. 8 czerwca 1951, zm. 28 lipca 2018 w Bliżowie) – polska piosenkarka rockowa i autorka tekstów, w latach 1976–2008 wokalistka zespołu Maanam. Uważana za jedną z najbardziej charyzmatycznych i wybitnych postaci w historii polskiego rocka oraz za ikonę polskiego rocka. Magdalena Anna Samozwaniec, de domo Kossak, primo voto Starzewska, secundo voto Niewidowska (ur. 26 lipca 1894 w Krakowie, zm. 20 października 1972 w Warszawie) – polska pisarka satyryczna. Nazywana „pierwszą damą polskiej satyry”. Po wojnie zamieszczała liczne utwory satyryczne w czasopiśmie: „Przekrój”, „Szpilki”, „Dziennik Polski”, Trybuna Robotnicza i „Kocynder”. kora.</p>	
<p>18. Jerzy Julian ... (ur. 15 marca 1932 – polski reżyser i scenarzysta filmowy. Działalność reżyserską rozpoczął jako dokumentalista, współpracując z Edwardem Skórczewskim, z którym nakręcił także filmy fabularne Gangsterzy i filantropi oraz Prawo i pięść. Sławę zdobył przede wszystkim jako twórca adaptacji Sienkiewiczowskiej Trylogii (Pan Wołodyjowski, Potop, Ogniem i mieczem), osadzonej w czasach XVII-wiecznej Rzeczypospolitej. Był także realizatorem filmów obyczajowych i wojennych. Kazimierz Julian Kaczor (ur. 9 lutego 1941) – polski aktor teatralny i filmowy, prezenter telewizyjny, działacz opozycyjny i kulturalny. W latach 1996–2002 prezes Związku Artystów Scen Polskich. Sygnatariusz petycji przeciwko represjom organów bezpieczeństwa wobec protestujących w Radomiu i Ursusie w 1976 roku. Z zamiłowania jest żeglarzem z patentem sternika morskiego. hoffman.</p>	
<p>19. Andrzej Sławomir ... (ur. 10 października 1949 w Krakowie) – polski piosenkarz, kompozytor, gitarzysta, autor tekstów. Od 1977 w krakowskiej grupie Pod Budą. Autor przebojów: Ballada o ciotce Matyldzie, Ballada o drugim brzegu, Bardzo smutna piosenka retro (znanej też jako Kap, kap – płyną łzy), Kraków, Piwna 7, Nie przenoście nam stolicy do Krakowa (w duecie z Grzegorzem Turnauem), Rozmowa przez ocean, Rozmowa z Jędrkiem w duecie z Andrzejem Zauchą, To już było i Tokszoł. sikorowski.</p>	
<p>20. Ewa Maria ... (ur. 16 stycznia 1941, zm. 14 sierpnia 2020) – polska piosenkarka, wykonująca utwory z nurtu poezji śpiewanej, w latach 1962–1972 była związana z kabaretem „Piwnica pod Baranami”. W 1963 roku wystąpiła na I Krajowym Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu, gdzie wykonała piosenkę „Karuzela z madonnami” (sł. Miron Białoszewski), „Czarne anioły” (sł. Wiesław Dymny) i „Taki pejzaż” (sł. Andrzej Szmidt). Za swój występ otrzymała nagrodę festiwalu. demarczyk.</p>	

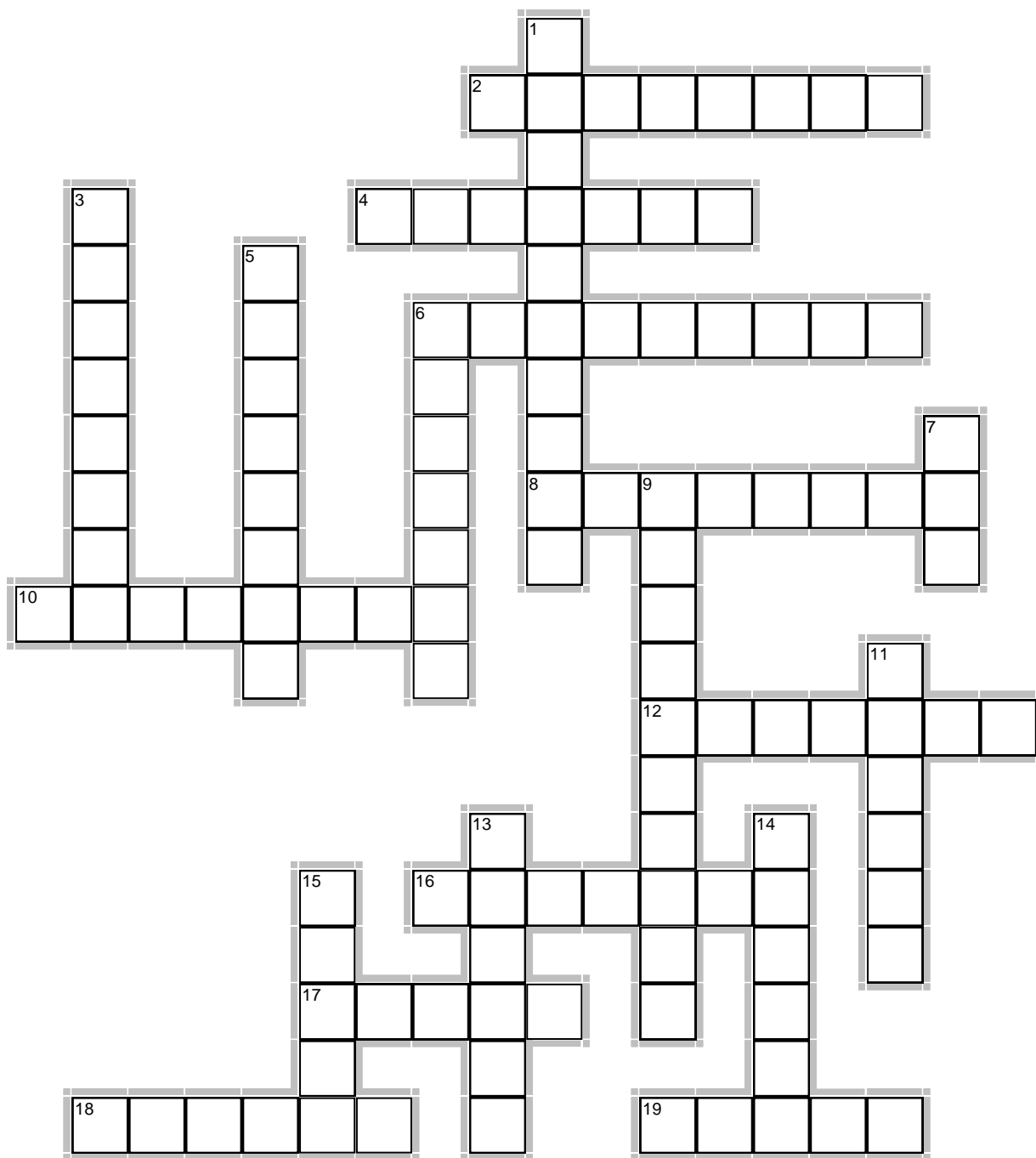

Pionowo

<p>2. Andrzej ... (ur. 16 maja 1972 w Krakowie) od 6 sierpnia 2015 prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. Doktor nauk prawnych, w latach 2006–2007 podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, w latach 2008–2010 podsekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta Lecha Kaczyńskiego, w latach 2007–2011 członek Trybunału Stanu, poseł na Sejm VII kadencji (2011–2014), poseł do Parlamentu Europejskiego VIII kadencji (2014–2015). <i>duda</i>.</p>	
<p>3. Stefan ... (ur. 30 marca 1892, zm. 31 sierpnia 1945 we Lwowie) – polski matematyk, czołowy przedstawiciel lwowskiej szkoły matematycznej, profesor zwyczajny związany z Uniwersytetem Lwowskim, członek Polskiej Akademii Umiejętności (PAU). Jest jednym z pionierów i klasyków analizy funkcjonalnej, Zajmował się też teorią mnogości, w której podał paradoks rozkładu kuli razem z logikiem Alfredem Tarskim, a także był autorem podręczników szkolnych i akademickich do matematyki i mechaniki. Jego nazwisko upamiętniają nazwy terminów naukowych, instytucji, nagród oraz pomniki. <i>banach</i>.</p>	
<p>5. Kazimierz Julian ... (ur. 9 lutego 1941 w Krakowie) – polski aktor teatralny i filmowy, prezenter telewizyjny, działacz opozycyjny i kulturalny. W latach 1996–2002 prezes Związku Artystów Scen Polskich. Sygnatariusz petycji przeciwko represjom organów bezpieczeństwa wobec protestujących w Radomiu i Ursusie w 1976 roku. Z zamiłowania jest żeglarzem z patentem sternika morskiego. <i>kaczor</i>.</p>	
<p>6. Franciszek Antoni ... (ur. 20 maja 1927, zm. 2 sierpnia 2016 w Krakowie) – polski duchowny rzymskokatolicki, doktor nauk teologicznych, rektor Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Krakowskiej w latach 1970–1978, arcybiskup metropolita krakowski w latach 1979–2005, kardynał prezbiter od 1979, zastępca przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski w latach 1979–1994, od 2005 arcybiskup senior archidiecezji krakowskiej. <i>macharski</i>.</p>	
<p>10. Robert Józef ... (ur. 7 grudnia 1984) – polski kierowca wyścigowy i rajdowy. Mistrz Formuły Renault 3.5 z 2005. W latach 2006–2009 był kierowcą zespołu BMW Sauber, rozpoczynając swoją karierę w Formule 1. W 2010 dołączył do zespołu Renault. Jego obiecująco zapowiadającą się karierę przerwał poważny wypadek podczas rajdu Ronde di Andora w 2011, w którym omal nie stracił prawej ręki. W latach 2013–2016 startował w Rajdowych Mistrzostwach Świata, a w debiutanckim sezonie, za kierownicą Citroena DS3 RRC, wraz z pilotem Maciejem Baranem, został mistrzem świata klasy WRC 2. W 2018 powrócił do padoku Formuły 1 i został kierowcą rezerwowym i rozwojowym zespołu Williams. W sezonie 2019, po ośmiu latach przerwy wrócił na fotel wyścigowy jako kierowca brytyjskiego zespołu. Jest pierwszym w historii i jedynym Polakiem startującym w Formule 1, w której zadebiutował podczas Grand Prix Węgier 2006. <i>kubica</i>.</p>	

<p>11. Magdalena Anna ..., de domo Kossak, primo voto Starzewska, secundo voto Niewidowska (ur. 26 lipca 1894 w Krakowie, zm. 20 października 1972 w Warszawie) – polska pisarka satyryczna. Nazywana „pierwszą damą polskiej satyry”. Po wojnie zamieszczała liczne utwory satyryczne w czasopismach: „Przekrój”, „Szpilki”, „Dziennik Polski”, Trybuna Robotnicza i „Kocynder”. samozwaniec.</p>	
<p>12. Martyna ... (ur. 24 lutego 1955) – polska wokalistka, gitarzystka i kompozytorka tworząca muzykę z pogranicza bluesa, rocka i amerykańskiego folku. Ma na swoim koncie 16 studyjnych albumów. Pierwszy to Maquillage z 1983 roku z hitem W domu z betonu nie ma wolnej miłości, a ostatni dotychczasowy krążek to Zwykły włóczęga wydany w 2018 roku. Artystka zdobyła wyróżnienie Złotej Płyty za album Kołysz mnie z 1992 roku. Od 2007 rokrocznie zasiada w jury Festiwalu Bluesowo-Rockowego im. Miry Kubasińskiej „Wielki Ogień”, odbywającego się w Ostrowcu Świętokrzyskim. jakubowicz.</p>	
<p>13. Maria Teresa ... -Jasnorzewska z d. Kossak, primo voto Bzowska, secundo voto Pawlikowska, tertio voto Jasnorzewska (ur. 24 listopada 1891, zm. 9 lipca 1945 w Manchesterze) – polska poetka i dramatopisarka dwudziestolecia międzywojennego. Luźno związana ze Skamandrem. W roku 1924 zadebiutowała jako pisarka sztuką Szofer Archibald. Komedia w trzech aktach. Do 1939 roku napisała piętnaście sztuk. Jej wiersze były często wykonywane jako piosenki, śpiewane m.in. przez Ewę Demarczyk do muzyki Zygmunta Koniecznego, Czesława Niemena (do muzyki własnej) czy Krystynę Jandę do muzyki Jerzego Satanowskiego. pawlikowska.</p>	
<p>16. August Emil ... , ps. „Weller”, „Jordan”, „Nil” (ur. 20 marca 1895, zm. 24 lutego 1953 w Warszawie) – żołnierz Legionów Polskich, podpułkownik piechoty Wojska Polskiego II RP, organizator i dowódca Kedywu Armii Krajowej i zastępca Komendanta Głównego AK, generał brygady Polskich Sił Zbrojnych. Oskarżony, skazany na karę śmierci i stracony przez władze komunistyczne PRL. Kawaler Krzyża Złotego i Krzyża Srebrnego Orderu Virtuti Militari, pośmiertnie odznaczony Orderem Orła Białego. fieldorf.</p>	
<p>17. Andrzej ... (ur. 16 października 1921 r., zginął 20 września 1961 r. pod Łowiczem w wypadku samochodowym) Polski reżyser, scenarzysta i operator. Brał udział w powstaniu warszawskim. Debiutem Andrzeja Munka jako reżysera filmów fabularnych był „Człowiek na torach” z 1956 r. Rok później nakręcił swoją słynną „Eroicę”, a w 1959 r. „Zezowate szczęście”. munk.</p>	

Wykonawcy piosenek o Krakowie

EclipseCrossword.com

Hasło główne

Hasło	2	8	16	6	19	12	18	9	13	14	17	7	3	5	11	15	6	1
Litera	1	2	1	2	4	3	5	1	1	3	3	2	2	2	4	5	4	8
Kierunek	→	→	→	→	→	→	→	↓	↓	↓	→	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓

Poziomo

<p>2. ... - krakowski zespół wokально-instrumentalny powstały w 1977 roku, gra muzykę z gatunku poezji śpiewane. Zespół wywodzi się z założonego przez Bohdana Smolenia kabaretu o tej samej nazwie, który działał do połowy lat 70. Nie przenoście nam stolicy do Krakowa"</p>	
<p>4. ... z Placu Broni - polski zespół rockowy założony w marcu 1987 roku w Krakowie. Od początku istnienia grupy, jej liderem był wokalista, gitarzysta i twórca repertuaru grupy Bogdan Łyszkiewicz. Pocztówka z Krakowa</p>	
<p>6. Krzysztof ... (ur. 23 stycznia 1973 w Poznaniu) – polski piosenkarz, kompozytor, autor tekstów i aktor. To stało się w Krakowie</p>	
<p>8. Urszula ... (ur. 19 września 1947 w Poznaniu) – polska piosenkarka, kompozytorka, pianistka, architektka wnętrz, autorka tekstów, pisarka, publicystka. Pojedziemy do Krakowa</p>	
<p>10. ..., właściwie Marcin Kitliński (ur. 23 września 1973 w Krakowie) – polski raper, autor tekstów, muzyk, kompozytor i multiinstrumentalista, a także producent muzyczny i inżynier dźwięku. Kraków moje miasto</p>	
<p>12. ... - polski zespół folklorystyczny założony przez braci Janusza i Andrzeja Body w 2002 roku na Podhalu. W swojej muzyce oraz strojach grupa nawiązuje do tradycji góralskiej. W Kościele Mariackim</p>	

<p>16. Jaga ... - wokalistka, pieśniarka, pisze teksty i muzykę, ale przede wszystkim interpretuje pieśni z całego świata. Śpiewa w języku ojczystym, ale także po francusku, niemiecku, ukraińsku, romsku, w jidysz, posługuje się też lwowskim bałakiem. Żegnaj mi Krakowie</p>	
<p>17. Piotr ... (ur. 3 września 1968 w Warszawie – polski dyrygent, kompozytor muzyki pop, filmowej i teatralnej, producent muzyczny, prezenter telewizyjny oraz wokalista. Zakochani w Krakowie</p>	
<p>18. Grzegorz ... (ur. 31 lipca 1967 w Krakowie) – polski wokalista, pianista, aranżer, kompozytor i poeta, wykonawca poezji śpiewanej; od 2016 kierownik muzyczny Teatru Lalka w Warszawie. Bracka</p>	
<p>19. Czesław ... (ur. 12 kwietnia 1979 w Zabrze) – duńsko-polski piosenkarz pochodzenia ukraińsko-polskiego, autor tekstów, kompozytor, muzyk, akordeonista, aktor dubbingowy i osobowość telewizyjna. Lider polsko-duńskiego zespołu Czesław Śpiewa. O tych w Krakowie</p>	

Pionowo

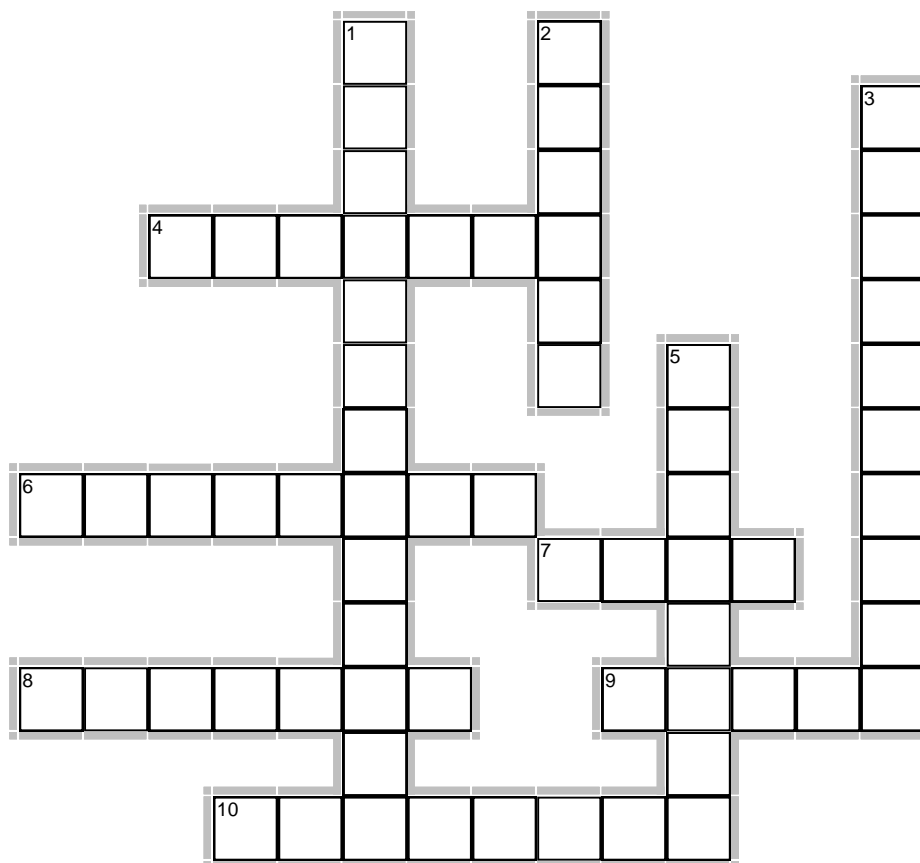
<p>1. ... – polski zespół rockowy, łączący rock alternatywny z naturalistyczną poezją. Powstał w 1990 w Krakowie, lider Maciej Maleńczuk.</p>	
<p>3. Zespół Myslovitz i Marek ... (ur. 10 grudnia 1945 w Zamościu, zm. 9 października 2006 w Krakowie) – polski piosenkarz, poeta, kompozytor i malarz, z wykształcenia architekt. Uznawany za najważniejszego przedstawiciela polskiej poezji śpiewanej. Kraków</p>	

<p>5. ... - polska grupa muzyczna, wykonująca muzykę rockową. Zespół został założony w 2001 roku w Skarżysku-Kamiennej. Krakofsky</p>	
<p>6. Ela ... (ur. 5 września 1955 roku w Łodzi) - piosenkarka, gitarzystka, kompozytorka, autorka tekstów. Stworzyła muzykę do większości swoich piosenek. Po przenosinach do Krakowa związała się mocno z tamtejszym artystycznym środowiskiem studenckim. Współpracowała między innymi z zespołami Wolna Grupa Bukowina oraz Nasza Basia Kochana. Krakowska ballada</p>	
<p>7. Sztywny ... Azji - polski zespół rockowy, założony w 1986 roku w Chrzanowie przez Leszka Nowaka i Jarosława Kisińskiego. Zespół największą popularność zyskał w drugiej połowie lat 80. i pierwszej połowie lat 90. Walczyk o Krakowie</p>	
<p>9. Sława ... (ur. 2 listopada 1932[1] w Międzyrzeczu Podlaskim) – polska piosenkarka. Rozgłos zdobyła w 1958 piosenką Pamiętasz, była jesień, podkładając głos w filmie Wojciecha Hasa Pożegnania. W 1960 wystąpiła w filmach Zezowate szczęście oraz Niewinni czarodzieje. Wykonuje także piosenki w języku rosyjskim, hiszpańskim oraz jidysz. Krakowska kwiaciarka</p>	
<p>11. ... - polski zespół rockowy powstały w Krakowie, działający w latach 1975–2008. Krakowski spleen</p>	
<p>13. Paweł ... (ur. 1955 w Wadowicach) – polski poeta i pieśniarz związany z Krakowem. Autor piosenek turystycznych i żeglarskich. Wiosenna noc w Krakowie</p>	
<p>14. Bernard ... (ur. 24 lipca 1922 w Wilnie, zm. 25 lipca 2020 w Warszawie[2]) – polski śpiewak operowy obdarzony basem-barytonem, a także aktor i żołnierz. Jak długo w sercach naszych</p>	

15. ... – polska grupa muzyczna wykonująca hip-hop, zaliczana do nurtu ulicznego rapu. Powstała w 2000 roku w Krakowie. Grupie przewodzili raperzy Roman „Bosski Roman” Lachowolski i Tadeusz „Tadek” Polkowski. Króla Kraka Gród

Aleja Gwiazd

EclipseCrossword.com

Hasło główne

Hasło	4	7	7	10	10	6	4		5	1	9	8	8	3	2
Litera	2	4	1	2	6	3	1		2	11	1	3	2	5	4
Kierunek	→	→	→	→	→	→	→		↓	↓	→	→	→	↓	↓

Poziomo

4. Michael ... (ur. 29 sierpnia 1958 w Gary, zm. 25 czerwca 2009 w Los Angeles) – amerykański piosenkarz muzyki pop, R&B, soul, rock i funk, autor tekstów, artysta estradowy, tancerz, aktor, kompozytor i filantrop. Jednym z najbardziej popularnych jego piosenek jest „Billie Jean”, utwór powstał w 1983 roku i pojawił się w albumie Thriller. Na YouTube ma ponad 1 mld wyświetleń! Tablica umocowana 29 sierpnia 2009.

6. Marek ... (ur. 10 grudnia 1945 w Zamościu, zm. 9 października 2006 w Krakowie) – polski piosenkarz, poeta, kompozytor i malarz, z wykształcenia architekt. Uznawany za najważniejszego przedstawiciela polskiej poezji śpiewanej, wykorzystywał często elementy rocka, jazz-rocka i rocka progresywnego. Pierwsze dwie płyty nagrał z zespołem Anawa, w tym krążek pt. Marek Grechuta & Anawa (1970), z którego pochodzą przeboje „Będziesz moją panią” i „Nie dokazuj”. Tablica umocowana 9 października 2008.

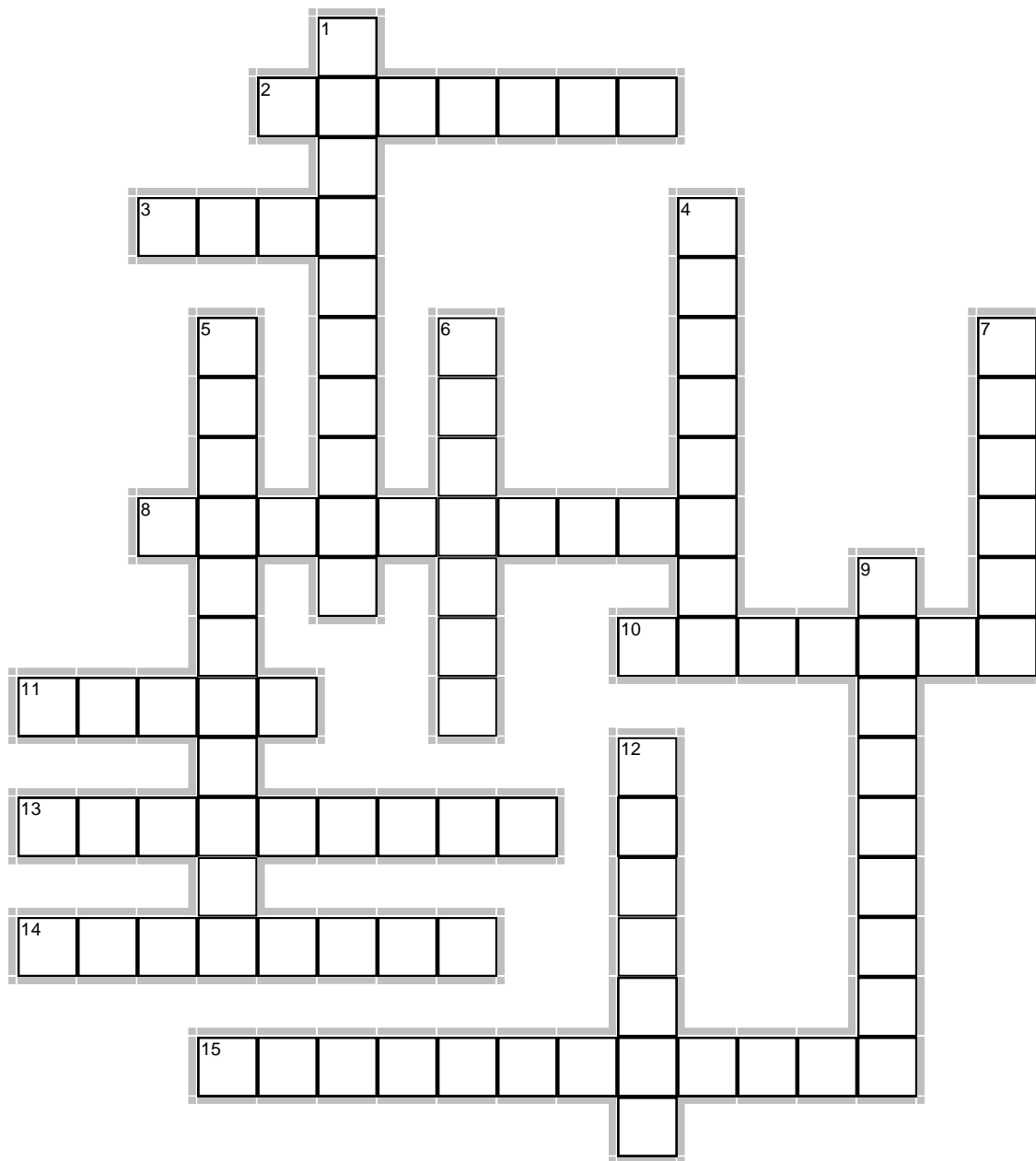
<p>7. Céline ... (ur. 30 marca 1968 w Charlemagne) – kanadyjska piosenkarka, kompozytorka i autorka tekstów. Jedną z czołowych przedstawicielek adult contemporary. Tablica umocowana 28 czerwca 2008.</p>	
<p>8. Elvis ... (ur. 8 stycznia 1935 w Tupelo, zm. 16 sierpnia 1977 w Memphis) – amerykański piosenkarz i aktor. Wykonywał muzykę z pogranicza rocka, popu, country, rock and rolla czy rockabilly. Jednym z jego największych przebojów jest "Love Me Tender", stworzony w połowie lat 50, była wykonana w filmie o tym samym tytule. Tablica umocowana 7 czerwca 2018.</p>	
<p>9. ... - polski zespół rockowy, później pop-rockowy, założony w czerwcu 1991 roku przez Roberta Gawlińskiego, kompozytora i autora tekstów. Piosenka „Baśka” zdobyła główną nagrodę na 39. Krajowym Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu i stała się przebojem lata. Tablica umocowana 26 września 2008.</p>	
<p>10. Krzysztof ... (ur. 8 września 1946 w Katowicach, zm. 5 kwietnia 2021 w Łodzi[2]) – polski wokalista obdarzony barytonowym głosem, gitarzysta i kompozytor. Wylansował wiele przebojów, takich jak m.in. „Byłe było tak”, „Parostatek”, „Rysunek na szkło”, „Pamiętam cię z tamtych lat”, „Jak minął dzień”, „To co dał nam świat”, „Mój przyjacielu” (duet z Goranem Bregoviciem), „Bo jesteś ty” i „Trudno tak” (duet z Edytą Bartosiewicz). Tablica umocowana 31 lipca 2008.</p>	

Down

<p>1. ... - polski zespół rockowy założony w Lublinie w 1974 roku przez Krzysztofa Cugowskiego i Romualda Lipkę. Znany z takich przebojów jak: „Sen o dolinie”, „Za ostatni grosz”, „Jolka Jolka, pamiętasz”, „Takie Tango” czy „Bal wszystkich Świętych”. Tablica umocowana 9 lipca 2008.</p>	
<p>2. ... - polski zespół rockowy powstały w Krakowie, działający w latach 1975–2008. Wokalistka zespołu była Kora. W 1983 zespół wydał singla z utrzymaną w konwencji reggae balladą „Kocham cię, kochanie moje”, która stała się jednym z największych przebojów roku i największym w całej karierze zespołu. Tablica umocowana w 2009 roku. js</p>	

<p>3. Daniel ... (ur. 27 lutego 1945 w Łowiczu) – polski aktor teatralny i filmowy. Uznawany za jednego z najwybitniejszych aktorów filmowych i teatralnych swojego pokolenia. Zagrał w blisko 180 filmach kinowych i telewizyjnych, m.in. Karola Borowieckiego w filmie „Ziemia obiecana”. Tablica umocowana w 2012 roku. Wykonawca piosenki „Wyrzeźbiłem twój twarz w powietrzu” w filmie "Małżeństwo z rozsądku"</p>	
<p>5. Wojciech ... (ur. 2 maja 1942 we Lwowie, zm. 19 października 2020 w Warszawie) – polski aktor teatralny i filmowy, reżyser teatralny, pedagog. Międzynarodową sławę przyniosła mu rola Morycy Welta w Ziemi obiecanej Andrzeja Wajdy. Tablica umocowana w 2012 roku. Współwykonawca piosenki z filmu „Ziemia obiecana” wykonawcy: Daniel Olbrychski, Wojciech Pszoniak, Andrzej Seweryn</p>	

Aleja Podróżników, Odkrywców i Zdobywców

EclipseCrossword.com

Hasło główne

Hasło	8	10	3	14	2	13	15		5	14	9	4	12	7	1	6
Litera	3	2	1	2	4	4	5		3	2	4	1	5	1	5	5
Kierunek	→	→	→	→	→	→	→		↓	→	↓	↓	↓	↓	↓	↓

Poziomo

<p>2. Mariusz ... (ur. 31 stycznia 1867 w Dumanowie, zm. 8 kwietnia 1941 w Chersoniu) – pionier polskiego żeglarstwa i wychowania morskiego, generał brygady Wojska Polskiego, taternik. Założyciel Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. Instruktor harcerski ZHP i wychowawca młodzieży.</p>	
<p>3. Aleksander Ludwik ... (ur. 9 września 1946 w Swarzędzu, zm. 22 lutego 2021 na Kilimandżaro w Tanzanii) – polski podróżnik, kajakarz. W plebiscycie „National Geographic” zdobył tytuł „Podróżnika Roku 2015”. Jako pierwszy człowiek w historii samotnie przepłynął kajakiem Ocean Atlantycki z Afryki do Ameryki Południowej, wyłącznie dzięki sile mięśni. Opłynął kajakiem Morze Bałtyckie i Bajkał. Również jako pierwszy przepłynął wzdłuż polskiej morskiej granicy z Polic do Elbląga oraz Polskę po przekątnej z Przemysła do Świnoujścia.</p>	
<p>8. Wanda Halina ...-Błaszkiwicz (ur. 4 lutego 1943 w Płungianach, zaginęła 13 maja 1992 na stokach Kanczendzongi w Himalajach) – polska alpinistka i himalaistka, z zawodu elektronik, jedna z najwybitniejszych światowych himalaistek. Jako trzecia kobieta na świecie i pierwsza Europejka stanęła na Mount Evereście, najwyższym szczycie Ziemi. 23 czerwca 1986 Wanda Rutkiewicz stanęła na szczycie K2 jako pierwsza kobieta.</p>	
<p>10. Henryk ... (ur. 22 października 1923 w Radziszowie, zm. 14 maja 2020 w Przemysłu – polski żeglarz, kapitan jachtowy, z wykształcenia elektryk. Pierwszy Polak i trzeci żeglarz w historii, który samotnie na jachcie Dar Przemysła, bez zawijania do portów okrążył Ziemię.</p>	
<p>11. Tony ..., właściwie Mieczysław Sędzimir Antoni Halik (ur. 24 stycznia 1921 w Toruniu, zm. 23 maja 1998 w Warszawie) – polski podróżnik, dziennikarz, pisarz, operator filmowy, fotograf, autor programów telewizyjnych o tematyce podróżniczej (z partnerką[1] Elżbietą Dzikowską). Przez ponad dwadzieścia lat prowadził z E. Dzikowską programy (ponad trzysta) dla TVP. Napisał trzynaście książek, wiele artykułów do gazet oraz współtworzył komputerową Encyklopedię świata.</p>	
<p>13. Bronisław Piotr ... (ur. 2 listopada 1866 w Zułowie, zm. 17 maja 1918 w Paryżu) – polski zesłaniec, etnograf, zajmujący się ludami i kulturami Dalekiego Wschodu, głównie ludem Ajnów, który obserwował na Sachalinie, a później na wyspie Hokkaido. Był bratem Józefa, Adama, Jana i Kazimierza.</p>	

<p>14. Jerzy Leon ... (ur. 21 czerwca 1901 w Warszawie, zm. 30 listopada 1986 tamże) – polski podróżnik i harcerz. Pierwszy Europejczyk, pierwszy Polak, który objechał samochodem cały świat (przejechał około 68000 kilometrów). Pierwszy Polak z międzynarodowym prawem jazdy. Od 30 maja 1926 roku do 31 października 1928 roku, uczestniczył w wyprawie samochodem dookoła świata.</p>	
<p>15. Leon Juliusz ... (ur. 12 kwietnia 1900 w Drawsku Pomorskim, zm. 7 września 1971 w Poznaniu) – profesor, leśnik. W latach 1926–1930 wraz z Tadeuszem Perkitnym odbył podróż dookoła świata, podczas której pracował głównie w lasach, także tropikalnych.</p>	

Poziomo

<p>1. Krzysztof Tadeusz ... (ur. 26 czerwca 1938 we Lwowie) – żeglarz, kapitan jachtowy, dziennikarz, prezenter telewizyjny, nauczyciel, krótkofalowiec SP5ATV. Jako pierwszy Polak dwukrotnie opłynął samotnie kulę ziemską.</p>	
<p>4. Józef Jerzy ... (ur. 24 marca 1948 w Katowicach, zm. 24 października 1989 na Lhotse w Nepalu) – polski taternik, alpinista i himalaista, jako drugi człowiek na Ziemi zdobył Koronę Himalajów i Karakorum – wszystkie 14 głównych szczytów o wysokości ponad 8 tysięcy metrów w niespełna osiem lat. Uznawany jest za jednego z najwybitniejszych himalaistów w historii.</p>	
<p>5. Ryszard ... (ur. 4 marca 1932 w Pińsku, zm. 23 stycznia 2007 w Warszawie) – polski reportażysta, publicysta, poeta i fotograf, zwany „cesarzem reportażu”. Od 1962 pracował dla PAP jako stały korespondent zagraniczny w Afryce, Ameryce Łacińskiej i Azji. Dokumentował upadek cesarstwa w Etiopii i Iranie. Należy do czołówki najczęściej tłumaczonych autorów polskich.</p>	
<p>6. Ignacy ... herbu Dangiel, Ignacy Domejko, pseudonim Żegota (ur. 31 lipca 1802 w Niedźwiadce Wielkiej, zm. 23 stycznia 1889 w Santiago w Chile) – polski geolog, mineralog, inżynier górnictwa, meteorolog, badacz Ameryki Południowej; pierwowzór Żegoty z III części Dziadów Adama Mickiewicza, rektor Uniwersytetu w Santiago.</p>	

<p>7. Leonid ... (ur. 28 maja 1917 w Wiaźmie, zm. 21 maja 1970 w Warszawie) – oficer piechoty Wojska Polskiego II RP i Polskich Sił Powietrznych w Wielkiej Brytanii, żeglarz jachtowy, dziennikarz, tłumacz, pisarz, pierwszy Polak, który samotnie okrążył Ziemię na drewnianym jachcie s/y Opty w latach 1967–1969..</p>	
<p>9. Olgierd ... (ur. 10 lutego 1923 w Warszawie, zm. 20 listopada 2011 tamże) – polski dziennikarz, reportażysta, pisarz, varsavianista, podróżnik. Autor wielu reportaży zagranicznych wydanych w kilkudziesięciu książkach, programów telewizyjnych, scenariuszy i komentarzy do dokumentów filmowych.</p>	
<p>12. Andrzej Leszek ... (ur. 18 kwietnia 1988 w Rabce) – polski narciarz wysokogórski (skialpinista), biegacz górski, himalaista, ratownik TOPR. Pierwszy człowiek w historii, który zjechał na nartach z wierzchołków K2 oraz Broad Peak..</p>	

TESTY

Wiedza o Krakowie

Źródło: <https://test.4free.pl/test/516612/62696>

Legenda związana z dwoma braćmi to ...

- Legenda o dwóch wieżach Kościoła Mariackiego
- Legenda o Smoku Wawelskim
- Legenda o śpiących rycerzach

Święto Lajkonika obchodzone jest w

- listopadzie
- czerwcu
- grudniu

Sukiennice zostały wybudowane w ...

- XIV w
- XIII w
- XII w

Pierwszym koronowanym królem Polski w Krakowie był ...

- Bolesław Chrobry
- Kazimierz Odnowiciel
- Władysław Łokietek

Kościół św. Floriana mieści się na ...

- Kleparzu
- Kazimierzu
- Zwierzyńcu

Autorem ołtarza Mariackiego jest ...

- Mikołaj z Lejdy
- Martin Schongauer
- Witt Stwosz

Akademia Krakowska została założona w 1364 r. przez...

- Zygmunta Starego
- Kazimierza Wielkiego
- Władysława I Łokietka

Hejnał Mariacki grany jest ...

- cztery razy dziennie
- co godzinę
- raz dziennie, w samo południe

Okno papieskie mieści się przy ulicy ...

- Franciszkańskiej
- Zwierzynieckiej
- Gołębiej

Obraz "Dama z gronostajem" Leonarda da Vinci można podziwiać w ...

- Muzeum Narodowym w Krakowie
- Muzeum Książąt Czartoryskich
- Muzeum Stanisława Wyspiańskiego

Miejsca w Krakowie

Źródło: <https://samequizy.pl/quiz-o-krakowie/>

1. Poprawna nazwa tej ulicy to ...

- Karmelicka
- Floriańska
- Szewska

2. Kościół św. Piotra i Pawła znajduje się przy ulicy ...

- Grodzkiej
- Długiej
- Karmelickiej

3. Najstarsze krakowskie zabytkowe „centrum handlowe” to ...

- Galeria Krakowska
- Galeria Kazimierz
- Galeria Sukiennice

4. Ma siedem wieżyczek obserwacyjnych, w których jest 130 okienek strzelniczych, kiedyś otoczony był fosą, to ....

- Ratusz
- Barbakan
- Zamek Królewski na Wawelu

5. Stara Synagoga znajduje się ...

- na Kazimierzu
- w Rynku Głównym
- na Kleparzu

6. Wysoka wieża, przed którą znajdują się rzeźby lwów to ...

- Wieża Mariacka
- Wieża Ratuszowa
- Baszta Sandomierska

7. Pozostałość po dawnych murach miejskich, znajduje się tam rzeźba św. Floriana to ...

- Kościół św. Floriana
- Barbakan
- Brama Floriańska

8. Święto Rękawki obchodzone jest we wtorek po Świątach Wielkanocnych na ...

- Kopcu Kościuszki
- Kopcu Kraka
- Kopcu Wandy

9. Najmniejszy kościół w Krakowie, który można odwiedzić podczas święta Rękawki to ...

- Kościół św. Wojciecha
- Kościół św. Idziego
- Kościół św. Benedykta

10. Dzwon Zygmunta znajduje się ....

- w Kościele Mariackim
- w Katedrze Wawelskiej
- na Wieży Ratuszowej

Autorzy wierszy o Krakowie

Opracowano na podstawie książki Jerzy Illg *To miasto jest wszędzie...* KRAKÓW w poezji polskiej XX wieku:

Kto jest autorem wiersza: Piękne czasy
Fiakry drzemały pod Mariacką Wieżą.
Kraków malutki jak jajko w listowiu
Wyjęte z rondla farby na Wielkanoc.
I w pelerynach kroczyli poeci.
Nazwisk ich dzisiaj już się nie pamięta.
Ale ich ręce były rzeczywiste,
Spinki, mankiety nad blatem stolika.
Dziennik na kiju niósł Ober i kawę

- Czesław Miłosz (ur. 30 czerwca 1911 w Szetejniach, zm. 14 sierpnia 2004 w Krakowie) – polski poeta, prozaik, eseista, historyk literatury, tłumacz, dyplomata, w latach 1951–1993 przebywał na emigracji, do 1960 we Francji, następnie w Stanach Zjednoczonych, w Polsce do 1980 obłożony cenzurą, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury (1980), profesor Uniwersytetu Kalifornijskiego w Berkeley, pochowany w Krypcie Zasłużonych na Skałce, brat Andrzeja Miłosza. Uznawany za najwybitniejszego polskiego poetę XX wieku.

- Stanisław Mateusz Ignacy Wyspiański (ur. 15 stycznia 1869 w Krakowie, zm. 28 listopada 1907 tamże) – polski literat i artysta wizualny: dramaturg, poeta, malarz, grafik, architekt, projektant mebli. Jako pisarz związany z dramatem symbolicznym. Tworzył w epoce Młodej Polski. Bywa nazywany czwartym wieszczem polskim.

- Jarosław Leon Iwaszkiewicz, ps. Eleuter (ur. 20 lutego 1894 w Kalniku, zm. 2 marca 1980 w Warszawie) – polski prozaik, poeta, eseista, tłumacz i librecista. Współtwórca grupy poetyckiej Skamander, współpracownik „Wiadomości Literackich”, w latach 1955–1980 redaktor naczelny miesięcznika literackiego „Twórczość”, w latach 1959–1980 prezes Związku Literatów Polskich, dyplomata, w latach 1952–1980 poseł na Sejm PRL I, II, III, IV, V, VI i VII kadencji. Czterokrotnie nominowany do Nagrody Nobla w dziedzinie literatury (1957, 1963, 1965, 1966). Sprawiedliwy wśród Narodów Świata

Kto jest autorem wiersza: O kocham Kraków
O kocham Kraków - bo nie od kamieni
przykroćsim doznał - lecz od żywych ludzi,
nie zachwieje się we mnie duch ani się zmieni,
ani się zapał we mnie nie ostudzi,
to bowiem z Wiary jest, co mi rumieni
różanym świtem myśl i co mię budzi.
Im częściej na mnie kamieniem rzucicie,
sami złożycie stos - stanę na szczycie.

- Czesław Miłosz (ur. 30 czerwca 1911 w Szetejniach, zm. 14 sierpnia 2004 w Krakowie) – polski poeta, prozaik, eseista, historyk literatury, tłumacz, dyplomata, w latach 1951–1993 przebywał na emigracji, do 1960 we Francji, następnie w Stanach Zjednoczonych, w Polsce do 1980 obłożony cenzurą, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury (1980), profesor Uniwersytetu Kalifornijskiego w Berkeley, pochowany w Krypcie Zasłużonych na Skałce, brat Andrzeja Miłosza. Uznawany za najwybitniejszego polskiego poetę XX wieku.

- Stanisław Mateusz Ignacy Wyspiański (ur. 15 stycznia 1869 w Krakowie, zm. 28 listopada 1907 tamże) – polski literat i artysta wizualny: dramaturg, poeta, malarz, grafik, architekt, projektant mebli. Jako pisarz związany z dramatem symbolicznym. Tworzył w epoce Młodej Polski. Bywa nazywany czwartym wieszczem polskim.

- Jarosław Leon Iwaszkiewicz, ps. Eleuter (ur. 20 lutego 1894 w Kalniku, zm. 2 marca 1980 w Warszawie) – polski prozaik, poeta, eseista, tłumacz i librecista. Współtwórca grupy poetyckiej Skamander, współpracownik „Wiadomości Literackich”, w latach 1955–1980 redaktor naczelny miesięcznika literackiego „Twórczość”, w latach 1959–1980 prezes Związku Literatów Polskich, dyplomata, w latach 1952–1980 poseł na Sejm PRL I, II, III, IV, V, VI i VII kadencji. Czterokrotnie nominowany do Nagrody Nobla w dziedzinie literatury (1957, 1963, 1965, 1966). Sprawiedliwy wśród Narodów Świata.

Kto jest autorem wiersza: Kraków

Jaki miły ten Kraków. Sami nieboszczycy:

Tu pani Arturowa wysiada z karocy,

Tu Boy chodząc po rynku wielkim głosem krzyczy Z żalu, zupełnie trzeźwy, o samej północy.

Tu Witkacy się kłania Fusi kapeluszem,

Niusia mnie list Lechonia, książęcia Polaków.

A Mickiewicz się z krypty ciągnie - zacna dusza –

I pyta wciąż uparcie: to taki jest Kraków?

- Czesław Miłosz (ur. 30 czerwca 1911 w Szetejniach, zm. 14 sierpnia 2004 w Krakowie) – polski poeta, prozaik, eseista, historyk literatury, tłumacz, dyplomata, w latach 1951–1993 przebywał na emigracji, do 1960 we Francji, następnie w Stanach Zjednoczonych, w Polsce do 1980 obłożony cenzurą, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury (1980), profesor Uniwersytetu Kalifornijskiego w Berkeley, pochowany w Krypcie Zasłużonych na Skałce, brat Andrzeja Miłosza. Uznawany za najwybitniejszego polskiego poetę XX wieku.

- Stanisław Mateusz Ignacy Wyspiański (ur. 15 stycznia 1869 w Krakowie, zm. 28 listopada 1907 tamże) – polski literat i artysta wizualny: dramaturg, poeta, malarz, grafik, architekt, projektant mebli. Jako pisarz związany z dramatem symbolicznym. Tworzył w epoce Młodej Polski. Bywa nazywany czwartym wieszczem polskim.

- Jarosław Leon Iwaszkiewicz, ps. Eleuter (ur. 20 lutego 1894 w Kalniku, zm. 2 marca 1980 w Warszawie) – polski prozaik, poeta, eseista, tłumacz i librecista. Współtwórca grupy poetyckiej Skamander, współpracownik „Wiadomości Literackich”, w latach 1955–1980 redaktor naczelny miesięcznika literackiego „Twórczość”, w latach 1959–1980 prezes Związku Literatów Polskich, dyplomata, w latach 1952–1980 poseł na Sejm PRL I, II, III, IV, V, VI i VII kadencji. Czterokrotnie nominowany do Nagrody Nobla w dziedzinie literatury (1957, 1963, 1965, 1966). Sprawiedliwy wśród Narodów Świata.

Kto jest autorem wiersza: Nowy Kraków

W maju jeżdżą krakowianie tramwajem z kukułką
(dokoła Plant w kółko),
echo wykukane z alej to w uchu przystaje,
to kryje się za pykaniem ciągników,
na których młodzi z hukiem wrywają się dalej,
dalej - na wieś –
wieś ginie w trawie, miga w urywkach i skrótach,
cofa się, jakby hopkała na (z pieśni) „koniku”,
a w pobok, bliżej i dalej, pod górę wykwita
spiętrzonymi makami domów w wykłoszonych żytach
ze wsi zielonej czerwone miasto: Nowa Huta.

- Julian Przyboś (ur. 5 marca 1901 w Gwoźnicy Dolnej, zm. 6 października 1970 w Warszawie) – polski poeta, eseista i tłumacz. był jednym z najwybitniejszych poetów Awangardy Krakowskiej.

- Adam Ważyk, właśc. Adam Wagman (ur. 17 listopada 1905 w Warszawie, zm. 13 sierpnia 1982 tamże) – polski poeta pochodzenia żydowskiego, prozaik, eseista, Był również autorem subtelných esejów literackich, np. „Dziwna historia awangardy” - 1976, a także wielu przekładów poetyckich z języka francuskiego i rosyjskiego.

- Jan Kazimierz Polkowski (ur. 10 stycznia 1953 w Bierutowie) – polski poeta, prozaik, redaktor, działacz NSZZ „Solidarność”, w 1992 rzecznik prasowy rządu Jana Olszewskiego. Kawaler Orderu Orła Białego.

Kto jest autorem wiersza: Poemat dla dorosłych

Ze wsi, z miasteczek wagonami jadą
zbudować hutę, wyczarować miasto,
wykopać z ziemi nowe Eldorado,
armią pionierską, zbieraną hałastrą
tłoczą się w szopach, barakach, hotelach,
człapią i gwiżdżą w błotnistych ulicach:
wielka migracja, skudlona ambicja,
na szyi sznurek - krzyżyk z Częstochowy

- Julian Przyboś (ur. 5 marca 1901 w Gwoźnicy Dolnej, zm. 6 października 1970 w Warszawie) – polski poeta, eseista i tłumacz. był jednym z najwybitniejszych poetów Awangardy Krakowskiej.

- Adam Ważyk, właśc. Adam Wagman (ur. 17 listopada 1905 w Warszawie, zm. 13 sierpnia 1982 tamże) – polski poeta pochodzenia żydowskiego, prozaik, eseista, Był również autorem subtelných esejów literackich, np. „Dziwna historia awangardy” - 1976, a także wielu przekładów poetyckich z języka francuskiego i rosyjskiego.

- Jan Kazimierz Polkowski (ur. 10 stycznia 1953 w Bierutowie) – polski poeta, prozaik, redaktor, działacz NSZZ „Solidarność”, w 1992 rzecznik prasowy rządu Jana Olszewskiego. Kawaler Orderu Orła Białego.

Kto jest autorem wiersza: O Nowej to Hucie piosenka
Tobie, nieznanemu? Zapomnianemu, ostygniętemu ciału?
Tobie, którego imię i nazwisko ktoś może jeszcze pamiętać,
(nieistniejącemu) - od dawna budowano pomnik.
30 lat temu, jeśli nie wcześniej, uchwałą Biura Politycznego KC,
w Moskwie, Warszawie, uchwałą rządu tamże i ostatecznie
Sejmu PRL, spadkobiercy europejskiej demokracji, rozpoczęto budowę
pomnika Bogdana Włosika (1962-1982).
Budowali go wszyscy: tow. Bierut, Beria, Berman, Borejsza, MBP, NKWD, ...

- Julian Przyboś (ur. 5 marca 1901 w Gwoźnicy Dolnej, zm. 6 października 1970 w Warszawie) – polski poeta, eseista i tłumacz. był jednym z najwybitniejszych poetów Awangardy Krakowskiej.

- Adam Ważyk, właśc. Adam Wagman (ur. 17 listopada 1905 w Warszawie, zm. 13 sierpnia 1982 tamże) – polski poeta pochodzenia żydowskiego, prozaik, eseista, Był również autorem subtelných esejów literackich, np. „Dziwna historia awangardy” - 1976, a także wielu przekładów poetyckich z języka francuskiego i rosyjskiego.

- Jan Kazimierz Polkowski (ur. 10 stycznia 1953 w Bierutowie) – polski poeta, prozaik, redaktor, działacz NSZZ „Solidarność”

IV. POCZĄTEK EKSPLOATACJI

ZWROTNE INFORMACJE

Potwierdzenie rejestracji

 powiadomienia@e-nauka.net
do mnie ▼

Potwierdzenie rejestracji uczestnika: Konrad
Poznaj Kraków (<https://graedu.pl/krakow>)
PIN: 631058

Informacja o rozwiązaniu krzyżówki

 powiadomienia@e-nauka.net
do sekretariat ▼

Krzyżówka: KRAKÓW W PIGUŁCE
Czas rozwiązywania: 364 sekund
Liczba przelosowań liter haseł: 0
Liczba podpowiedzi: 0
Liczba błędnych lub pustych haseł krzyżówki: 0
Liczba błędnych lub pustych liter hasła głównego: 0
Wskaźnik: 364
Hasło główne: BAZYLIKA MARIACKA
Komentarz: Jedna z atrakcji Krakowa
Zwrotny adres e-mail: cieciura.marek@gmail.com

WYNIKI

Wyniki osoby o pseudonimie Konrad dostępne są w ramach Rankingu indywidualnego, pod adresem: <https://graedu.pl/warszawa/ranking>

Ranking indywidualny

Lp.	Pseudonim	Razem punktów	Dane biograficzne	Przybycie	Testy miejsca	Testy dodatkowe	Komunikacja	Krzyżówki	Medal
1.	Konrad (szczegóły)	445	8	0	180 (20 z 20 miejsc)	75	18	164	

Dane biograficzne
Podano wszystkie dane - 5 pkt. (14.12.2022 08:49:57)

Księga gości
Wpis do księgi gości - 10 pkt. (14.12.2022 09:41:01)

Powiadom znajomego
Brak powiadomień znajomego.

Ankieta
Ankieta została wypełniona - 20 pkt. (14.12.2022 09:42:42)

Testy miejsca

Pokaż 25 pozycji

Szukaj:

Lp.	Numer	Miejsce	Data rozpoczęcia	Data zakończenia	Poprawne odpowiedzi	Podpowiedzi	Wynik
1.	1	Tablica upamiętniająca Marka Grechutę	01.01.2023 15:07:11	01.01.2023 15:07:43	3	0	9
2.	2	Tablica upamiętniająca Henryka Jaskutę	01.01.2023 15:07:54	01.01.2023 15:08:45	3	0	9
3.	3	Zamek Królewski na Wawelu	14.12.2022 09:52:16	14.12.2022 09:52:50	3	0	9
4.	4	Cmentarz Rakowicki	14.12.2022 09:53:01	14.12.2022 09:53:31	3	0	9
5.	5	Uniwersytet Jagielloński	14.12.2022 09:53:41	14.12.2022 09:54:19	3	0	9
6.	6	Tablice upamiętniające ofiary reżimu komunistycznego 1945-56	14.12.2022 09:54:32	14.12.2022 09:55:15	3	0	9
7.	7	Tablica upamiętniająca Adama Zagajewskiego	01.01.2023 15:09:09	01.01.2023 15:09:52	3	0	9
8.	8	Tablica upamiętniająca psa Dżoka	01.01.2023 15:10:03	01.01.2023 15:10:55	3	0	9
9.	9	Tabliczka upamiętniająca Stefana Żeromskiego	01.01.2023 15:11:12	01.01.2023 15:11:59	3	0	9
10.	10	Bazylika Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny	14.12.2022 09:55:27	14.12.2022 09:56:04	3	0	9
11.	11	Technologiczny mural	14.12.2022 09:56:14	14.12.2022 09:56:48	3	0	9
12.	12	Muzeum Narodowe	14.12.2022 09:56:57	14.12.2022 09:57:30	3	0	9
13.	13	Stadion Cracovii	14.12.2022 09:57:50	14.12.2022 09:58:18	3	0	9
14.	14	Tablica upamiętniająca wymarsz pierwszej kompanii kadrowej	14.12.2022 09:58:38	14.12.2022 09:59:01	3	0	9
15.	15	Pałac Larischa	14.12.2022 09:59:21	14.12.2022 09:59:47	3	0	9
16.	16	Planty	15.12.2022 07:59:59	15.12.2022 08:01:17	3	0	9
17.	17	Muzeum Armii Krajowej	14.12.2022 10:00:58	14.12.2022 10:03:27	3	0	9
18.	18	Pomnik Józefa Piłsudskiego	14.12.2022 10:03:40	14.12.2022 10:04:21	3	0	9
19.	19	Pomnik zamordowanych przez hitlerowców harcerzy Szarych Szeregów z plutonu „Alicja” Kedywu AK	14.12.2022 10:04:34	14.12.2022 10:05:10	3	0	9
20.	20	Fragment muru byłego Getta	14.12.2022 10:05:36	14.12.2022 10:05:54	3	0	9

Wyniki krzyżówek

Pokaż 10 pozycji

Szukaj:

Lp.	Krzyżówka	Data rozwiązania	Czas rozwiązywania	Liczba haseł	Liczba poprawnych haseł	Liczba błędnych haseł	Liczba błędnych liter w hasle głównym	Liczba podpowiedzi	Liczba przeloseowań liter	Współczynnik	Wynik
1.	Kraków w pigułce	14.12.2022 10:31:11	364 sekund	20	20	0	0	0	0	364	40
2.	Znane osoby urodzone w Krakowie	15.12.2022 07:40:56	560 sekund	20	17	3	1	0	0	730	34
3.	Wykonawcy piosenek o Krakowie	21.12.2022 07:49:41	353 sekund	20	20	0	0	0	0	353	40
4.	Aleja Gwiazd	23.12.2022 10:02:23	251 sekund	10	10	0	0	0	0	251	20
5.	Aleja Podróżników, Odkrywców i Zdobywców	01.01.2023 15:24:20	311 sekund	15	15	0	0	0	0	311	30

Pozycje od 1 do 5 z 5 łącznie

Poprzednia **1** Następna

Testy dodatkowe

Pokaż 10 pozycji

Szukaj:

Lp.	Nazwa	Data rozpoczęcia	Data zakończenia	Poprawne odpowiedzi	Podpowiedzi	Wynik
1.	Wiedza o Krakowie	14.12.2022 10:31:58	14.12.2022 10:35:43	10	0	30
2.	Miejsca w Krakowie	14.12.2022 10:36:08	14.12.2022 10:39:12	9	0	27
3.	Autorzy wierszy o Krakowie	01.01.2023 15:13:54	01.01.2023 15:18:45	6	0	18

Dyplom

Wygenerowany przez kliknięcie medalu podanego w Rankingu indywidualnym, z wykorzystaniem PIN-u otrzymanego po rejestracji.

DYPLOM UZNANIA ZA UDZIAŁ W GRZE

Poznaj Kraków

Konrad Kowalski

Pseudonim w Grze: **Konrad**

Za odwiedzenie 20 miejsc z 20 dostępnych,
uzyskanie 445 punktów z 560 możliwych
i za zajęcie 1. miejsca wśród 3 uczestników.

Liczba uzyskanych punktów jest podstawą przyznania złotego medalu.

Organizator Gry
Warszawa, 01.01.2023
<https://graedu.pl/krakow>

V. ZESTAWIENIA

Organizatorowi wykorzystywania przewodnika mogą być udostępnione trzy rodzaje zestawień. Hasło do zestawień przekazywane jest organizatorowi po zawarciu stosownej umowy.

WYKORZYSTYWANIE PRZEWODNIKA

1. Testy dot. opisów miejsc rozwiązane w ostatnich 48 godzinach

Lp	Miejsce	Liczba pytań	Pseudonim	Początek	Czas odpowiedzi	Poprawne odpowiedzi

2. Krzyżówki rozwiązane w ostatnich 48 godzinach

Lp.	Krzyżówka	Liczba haseł	Pseudonim	Początek	Czas rozwiązywania	Poprawne hasła

3. Testy dodatkowe rozwiązane w ostatnich 48 godzinach

Lp	Test	Liczba pytań	Pseudonim	Początek	Czas odpowiedzi	Poprawne odpowiedzi

4. Wejścia na strony z opisami miejsc (przybycie)

Lp	Miejsce	Ostatnie wejście	Liczba wejść								

5. Wyniki testów dot. opisów miejsc

Lp	Miejsce	Liczba pytań	Liczba rozwiązań	Średni wynik		
				Czas rozwiązywania [sekundy]	Liczba poprawnych odpowiedzi	Liczba podpowiedzi
Razem						

6. Wyniki krzyżówek

Lp	Krzyżówka	Liczba haseł	Liczba rozwiązań	Średni wynik					
				Czas rozwiązywania	Liczba poprawnych haseł	Liczba błędnych haseł	Liczba błędnych liter w haśle głównym	Liczba podpowiedzi	Liczba przelosewań liter
Razem									

7. Wyniki testów dodatkowych

Lp	Test	Liczba pytań	Liczba rozwiązań	Średni wynik		
				Czas rozwiązywania [sekundy]	Liczba poprawnych odpowiedzi	Liczba podpowiedzi
Razem						

RANKING ZESPOŁOWY

Możliwe są trzy rodzaje rankingów zespołowych:

- Szkół
- Uczelni
- Drużyn harcerskich

Rankingi generowane są na podstawie wyników pojedynczych osób, zarejestrowanych w rankingu indywidualnym. Wykorzystuje się status uczestników podawanych podczas rejestracji nazwa szkoły, uczelni czy drużyny.

Lp	Nazwa zespołu	Liczba uczestników	Suma punktów

Po kliknięciu w nazwę zespołu wyświetlane są wyniki jego członków.

OCENA PRZEWODNIKA

Podstawą zestawienia jest ankieta dostępna w pozycji Komunikacja górnego menu.

1. Proszę ocenić liczbę miejsc w przewodniku:

- A. Bardzo mała
- B. Mała
- C. Właściwa
- D. Duża
- E. Bardzo duża

2. Proszę ocenić atrakcyjność miejsc w przewodniku:

- A. Zupełnie nieatrakcyjna
- B. Mało atrakcyjna
- C. Przeciętna
- D. Atrakcyjna
- E. Bardzo atrakcyjna

3. Proszę ocenić objętość opisów miejsc:

- A. Bardzo krótkie
- B. Krótkie
- C. Właściwe
- D. Zbyt obszerne
- E. Bardzo obszerne

4. Proszę ocenić trudność pytań testowych:

- A. Bardzo łatwe
- B. Łatwe
- C. Właściwe
- D. Trudne
- E. Bardzo trudne

5. Proszę ocenić przydatność i sposób generowania trasy dojścia do odwiedzanych miejsc:

- A. Bardzo niska
- B. Niska
- C. Przeciętna
- D. Wysoka
- E. Bardzo wysoka

6. Proszę ocenić przydatność i sposób potwierdzania przybycia do odwiedzanych miejsc:

- A. Bardzo niska
- B. Niska
- C. Przeciętna
- D. Wysoka
- E. Bardzo wysoka

7. Proszę ocenić liczbę haseł w krzyżówkach:

- A. Bardzo mała
- B. Mała
- C. Właściwa
- D. Duża
- E. Bardzo duża

8. Proszę ocenić przydatność krzyżówek w opanowywaniu i sprawdzaniu wiedzy:

- A. Bardzo mała
- B. Mała
- C. Właściwa
- D. Duża
- E. Bardzo duża

9. Proszę ocenić liczbę pytań dodatkowych:

- A. Bardzo mała
- B. Mała
- C. Właściwa
- D. Wysoka
- E. Bardzo wysoka

10. Proszę ocenić przydatność pytań dodatkowych w opanowywaniu i sprawdzaniu wiedzy:

- A. Bardzo niska
- B. Niska
- C. Przeciętna
- D. Wysoka
- E. Bardzo wysoka

11. Proszę podać język, na który było automatyczne tłumaczenie:

- a) Angielski
- b) Białoruski
- c) Francuski
- d) Hebrajski
- e) Litewski
- f) Niemiecki
- g) Portugalski
- h) Rosyjski
- i) Turecki
- j) Ukraiński
- k) Włoski
- l) Brak

12. Proszę ocenić przydatność automatycznego tłumaczenia:

- A. Bardzo niska
- B. Niska
- C. Przeciętna
- D. Wysoka
- E. Bardzo wysoka

13. Proszę ocenić jakość automatycznego tłumaczenia:
- A. Bardzo niska
  - B. Niska
  - C. Przeciętna
  - D. Wysoka
  - E. Bardzo wysoka
14. Proszę ocenić przydatność i sposób automatycznego odczytywania:
- A. Bardzo niska
  - B. Niska
  - C. Przeciętna
  - D. Wysoka
  - E. Bardzo wysoka
15. Proszę ocenić zasadę aktywizacji korzystania z przewodnika:
- A. Bardzo niska
  - B. Niska
  - C. Przeciętna
  - D. Wysoka
  - E. Bardzo wysoka
16. Proszę ocenić zakres i szczegółowość informacji w rankingu indywidualnym:
- A. Bardzo niska
  - B. Niska
  - C. Przeciętna
  - D. Wysoka
  - E. Bardzo wysoka
17. Proszę ocenić zasadę przyznawania odznak za korzystanie z przewodnika:
- A. Bardzo niska
  - B. Niska
  - C. Przeciętna
  - D. Wysoka
  - E. Bardzo wysoka
18. Proszę podać całościową ocenę przewodnika:
- A. Bardzo niska
  - B. Niska
  - C. Przeciętna
  - D. Wysoka
  - E. Bardzo wysoka
19. Proszę podać propozycje ulepszenia przewodnika:
20. Proszę podać propozycje zwiększenia atrakcyjności zwiedzania:

Zestawienie

Nr pytania	Liczba odpowiedzi				
	A	B	C	D	E
1					
...					
10					
13					
...					
18					

Pytania 11 i 12

Lp	Język tłumaczenia	Liczba odpowiedzi				
		A	B	C	D	E
a)	Angielski					
b)	Białoruski					
c)	Francuski					
d)	Hebrajski					
e)	Litewski					
f)	Niemiecki					
g)	Portugalski					
h)	Rosyjski					
i)	Turecki					
j)	Ukraiński					
k)	Włoski					

Pytanie 19

Pytanie 20

VI. WERSJA DOCELOWA

Przewiduje się:

- Uzupełnienie opisów miejsc wersji demonstracyjnej o kolejne informacje, zdjęcia, linki do plików z nagraniami oraz filmów z YouTube
- Utworzenie nowych szlaków, po jednym miejscu w każdym
- Opracowanie dla szlaków, w których występuje większa liczba miejsc oddzielnych przewodników z krzyżówkami i testami dodatkowym, tak jak to już zrobiono dla szlaku Kody miasta :2: <https://graedu.pl/krakow em 1>, z wykorzystaniem opisów z poprzedniej wersji przewodnika:
  - [Tablica upamiętniająca poległych w akcji "Koppe"](#)
  - [Tablica upamiętniająca aresztowanie płk. Józefa Spychalskiego](#)
  - [Tablica upamiętniająca żołnierzy AK, którzy służyli w granatowej policji](#)
  - [Grób Edwarda Cieśli](#)
  - [Plac Bohaterów Getta](#)
  - [Rada Żydowska](#)
  - [Urząd pracy i szpital dla przewlekle chorych](#)z przeniesieniem do dotyczących ich krzyżówek i testów dodatkowych
- Dodanie dla wybranych szlaków wersji demonstracyjnej kolejnych 2 – 3 miejsc